

การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและ
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดระยอง

IDDHIPADADHAMMA APPLICATION FOR LOCAL ELECTION VOTING
OF PEOPLE AT NIKOM PHATTANA DISTRICT, RAYONG PROVINCE

นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุท

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๗

การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและ
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน
จังหวัดระยอง

นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุต

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๗

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Iddhipadadhamma Application for Local Election Voting of
People at Nikom Phattana District, Rayong Province

Miss Petpaeopao Ramkomut

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2024

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ เรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.สุรพล สุธะพรหม)

กรรมการ

(รศ. ว่าที่ พ.ต. ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล)

กรรมการ

(รศ. ดร.วัชรินทร์ ขาญศิลป์)

กรรมการ

(รศ. ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

(รศ. ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

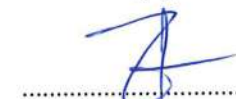
รศ. ดร.วัชรินทร์ ขาญศิลป์

ประธานกรรมการ

รศ. ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางสาวเพชรแพรวพราว รัมโกมุต)

ชื่อสารนิพนธ์ : การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ผู้วิจัย : นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุท

ปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

: รศ. ดร. เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

: รศ. ดร. อภิญา วัชรช่อฟ้า, ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป), ร.ม. (สื่อสารการเมือง), ร.ม. (การจัดการภาครัฐและเอกชน), ป.ร.ด. (สื่อสารการเมือง), ป.ร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๒. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๙๖๘ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ๓๙๗ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดย ค่า t-test และ F-test และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ($\bar{X}=3.87$) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ($\bar{X}=3.81$) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.80$) และด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ($\bar{X}=3.58$) ตามลำดับ

๒. ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย และหลักอทิบาท ๔ มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.625^{**}$)

๓. การประยุกต์หลักอทิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) และอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ หลักฉันทะ การเต็มใจไปใช้สิทธิ ประชาชนรับทราบ และหน้าที่ของพลเมือง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถึงแม้ว่ากิจกรรมทางการเมืองอาจจะน้อย เช่น การรณรงค์ทางการเมือง หลักวิริยะ ตั้งใจเลือกคนดี คนที่มีประวัติโปร่งใส ประพฤติและปฏิบัติดี มีวิสัยทัศน์ และมีผลงาน มีบทบาทต่อท้องถิ่น หลักจิตตะ มีการศึกษานโยบายของผู้สมัคร ความพร้อมของทีมงาน ความเป็นไปได้ของนโยบายสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นได้จริง และหลักวิมังสา ประชาชนต้องหมั่นติดตาม ตรวจสอบผลงาน กิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการ และจะต้องแสดงหรือแจ้งให้ประชาชนทราบเป็นเรื่องสาธารณะโดยทั่วกัน

Research Paper Title : Iddhipadadhamma Application for Local Election Voting of People at Nikom Phatana District, Rayong Province

Researcher : Miss Petpaeopao Ramkomut

Degree : Master of Political Science

Thesis Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr. Termsak Thong-In, B.A. (Teaching in Social Studies), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

: Asst. Prof. Dr. Apinyar Chatchorfa, B.A. (Administration), M.A. (Political Communication), Ph.D. (Political Communication)

Date of Graduation : August 28, 2024

Abstract

The objectives of this research are were: 1. To study the level of factors affecting people's local election at Tabma Subdistrict Municipality, Rayong Province. 2. To compare factors that affect people's use of voting rights for members and administrators of subdistrict administrative organizations in Nikhom Phatthana District, Rayong Province, classified by personal factors. and 3. To present the Iddhipa Dadhamma Application for Local Election Voting of People at Nikom Phatana District in Rayong Province, by applying the principles of Iddhipadhamma. Conducted according to the integrated research method. Consists of quantitative research Use a questionnaire with confidence values 0.968. Data were collected from a sample of 397 people. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. Test hypotheses by t-test, F-test and qualitative research. By interviewing 9 key informants or people, data were analyzed by descriptive content analysis.

Findings of the research were as follows:

1. Level of factors affecting people's exercise of voting rights for subdistrict council members and subdistrict administrative organization administrators. Overall, it is at a high level ($\bar{X} = 3.83$) when considering each aspect. It was found to be at a high level in all aspects as follows: applicants' characteristics ($\bar{X} = 3.87$), roles in the community ($\bar{X} = 3.81$), political communication ($\bar{X} = 3.80$), and administration of administrative organizations. local government (local administrative organizations) ($\bar{X} = 3.58$) respectively.

2. Personal factors affecting voting rights are as follows: People with different educations, occupations, and incomes. Affecting the exercise of rights to elect members of the Subdistrict Council and Subdistrict Administrative Organization administrators. Overall different Significant at the 0.05 level, therefore, the research hypothesis is accepted. As for people of different genders and ages, this affects their ability to exercise their rights to elect sub-district council members and sub-district administrative organization administrators. no different Therefore, the research hypothesis was not accepted. And the principle of Iddhipada 4 is related to promoting the exercise of rights to elect members of the Subdistrict Council and Subdistrict Administrative Organization administrators of the people in Nikhom Phatthana District, Rayong Province. Overall, there is a positive relationship. at a moderate level ($r=0.625^{**}$)

3. The application of the 4 principles of influence to promote the exercise of rights to elect members of the Subdistrict Council and Subdistrict Administrative Organization administrators of the people in Nikhom Phatthana District, Rayong Province, overall is at a high level ($\bar{X}=3.92$) and is at a high level in every aspect. As follows: Principle of proxy, willingness to exercise one's rights People know the roles and duties of citizens. Participate in activities to exercise voting rights Although there may be little political activity, such as political campaigning, principles of perseverance and determination to choose good people. People with a transparent history Behave and act well, have vision, and have work that plays a role in the local area. Chitta Principle: There is a study of the candidate's policies. Readiness of the team The possibility of policies that can actually solve local problems. and Vimansa principles People must regularly follow and inspect the results of various project activities. that Subdistrict Council members and Subdistrict Administrative Organization executives have implemented and must be displayed or notified to the public as a public matter at large

สารบัญ

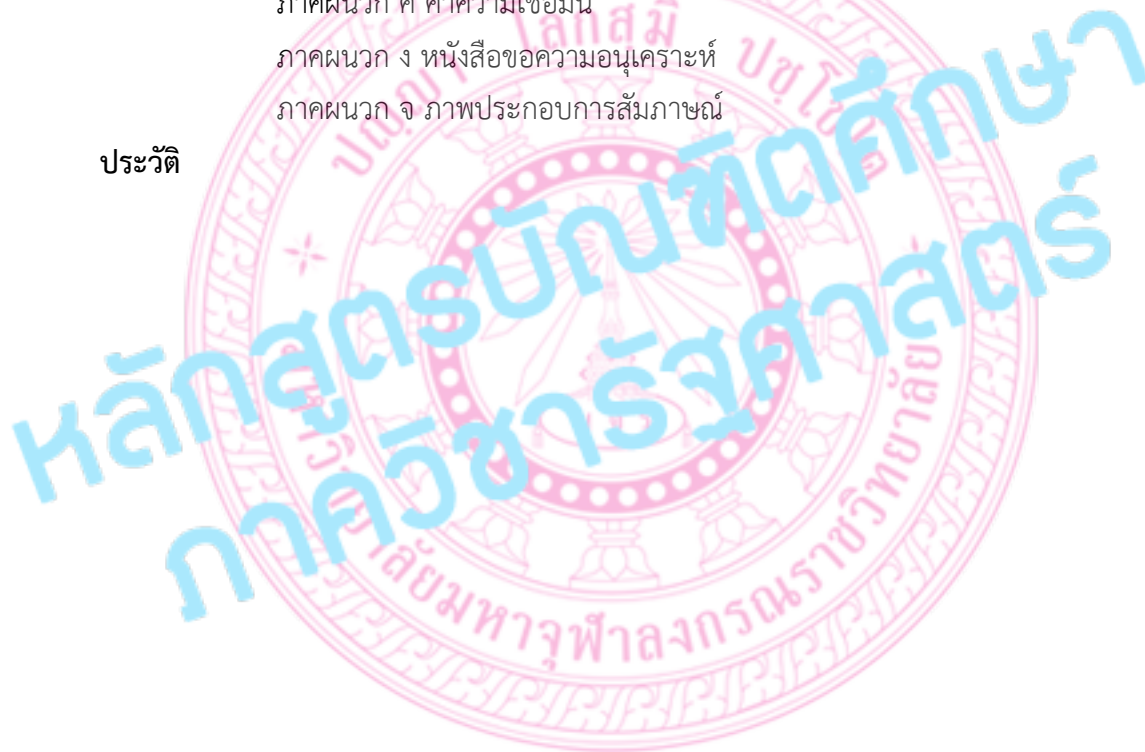
เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ท
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฒ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๗
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๙
๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง	๒๘
๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเมืองระดับท้องถิ่น	๓๓
๒.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๔๑
๒.๕ หลักอิทธิบาท ๔	๖๑
๒.๖ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๗๒
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๔
๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๓

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๘๕
๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ	๘๖
๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๘๖
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๗
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๙
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๙๐
๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ	๙๑
๓.๓.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๙๑
๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๒
๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๒
๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๙๒
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๔
๔.๑ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำ จืดระยอง	๙๕
๔.๒ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำ พัฒนา จังหวัดระยอง	๑๐๒
๔.๓ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของ ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๒๒
๔.๔ องค์ความรู้	๑๔๒
๔.๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๔๒
๔.๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๔๔
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๔๖
๕.๑ สรุป	๑๔๗
๕.๒ อภิปรายผล	๑๕๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๕๗
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๕๗

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๕๗
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	๑๕๘
บรรณานุกรม	๑๕๙
ภาคผนวก	๑๖๗
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	๑๖๘
ภาคผนวก ข ค่า IOC	๑๗๗
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น	๑๘๐
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	๑๘๓
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการสัมภาษณ์	๑๘๗
ประวัติ	๑๘๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	สาระสำคัญแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๑๔
๒.๒	ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๑๙
๒.๓	สาระสำคัญของการตัดสินใจเลือกตั้ง	๓๒
๒.๔	สาระสำคัญของการเมืองระดับท้องถิ่น	๔๐
๒.๕	สาระสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๔๕
๒.๖	สาระสำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง	๔๘
๒.๗	สาระสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง	๕๒
๒.๘	สาระสำคัญของทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง	๕๕
๒.๙	สาระสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง	๖๐
๒.๑๐	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๗๗
๒.๑๑	งานวิจัยเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท	๘๑
๓.๑	จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๘๗
๔.๑	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๙๕
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน	๙๗
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	๙๘
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการมีบทบาทในชุมชน	๙๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	๑๐๐
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง	๑๐๑
๔.๗	การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ	๑๐๓
๔.๘	การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ	๑๐๔
๔.๙	การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๕
๔.๑๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามการศึกษา	๑๐๖
๔.๑๑	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามการศึกษา	๑๐๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๒	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตามการศึกษา	๑๐๘
๔.๑๓	การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	๑๐๙
๔.๑๔	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ	๑๑๐
๔.๑๕	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร จำแนกตามอาชีพ	๑๑๒
๔.๑๖	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามอาชีพ	๑๑๓
๔.๑๗	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ	๑๑๕
๔.๑๘	การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้	๑๑๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๙	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้	๑๑๘
๔.๒๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามรายได้	๑๑๙
๔.๒๑	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตามรายได้	๑๒๐
๔.๒๒	การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามสมมติฐานที่ ๑-๕	๑๒๑
๔.๒๓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการประยุกต์หลักอริยาบท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและรายด้าน	๑๒๒
๔.๒๔	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักอริยาบท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)	๑๒๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๕	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักอทิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามหลักวิธียะ (ตั้งใจเลือกคนดี)	๑๒๔
๔.๒๖	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักอทิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามหลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย)	๑๒๕
๔.๒๗	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักอทิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามหลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน)	๑๒๖
๔.๒๘	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอทิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๒๘
๔.๒๙	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักอทิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๒๙
๔.๓๐	การประยุกต์หลักฉันทะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๓๒
๔.๓๑	การประยุกต์หลักวิธียะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๓๔
๔.๓๒	การประยุกต์หลักจิตตะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง (ใจจดจ่อ)	๑๓๗
๔.๓๓	การประยุกต์หลักวิมังสา เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๔๐

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน	๓๕
๒.๒	การปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๗
๒.๓	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน	๔๘
๒.๔	การเปรียบเทียบจิตวิทยาการจูงใจกับหลักอิทธิบาท ๔	๖๗
๒.๕	การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ปี ๒๕๖๓	๗๓
๒.๖	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๔
๔.๑	การประยุกต์หลักฉันทะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	๑๓๒
๔.๒	การประยุกต์หลักวิริยะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	๑๓๕
๔.๓	การประยุกต์หลักจิตตะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	๑๓๘
๔.๔	การประยุกต์หลักวิมังสา เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	๑๔๑
๔.๕	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๔๒
๔.๖	องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๔๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การอ้างอิงพระไตรปิฎก ได้ระบุ เล่ม/หน้า/ข้อ หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.ส. (ไทย) ๙/ ๒๗๖/๙๘ หมายถึง ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๘ ฉบับ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามลำดับดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

คำย่อ	พระสูตรตันตปิฎก ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ที.ม. (ไทย)	= ทีฆนิกาย มหาวรรค	ภาษาไทย
ม.ม. (ไทย)	= มัชฌิมนิกาย มูลปัณณาสก์	ภาษาไทย
ที.ปา (ไทย)	= ทีฆนิกาย มหาวรรค	ภาษาไทย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๑.๑ ความเป็นมา

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่หลายประเทศยอมรับนับถือว่าเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง หรือเป็นการปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ดังเช่นในอดีตประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งเป็นท้องที่ที่มีความเป็นไปได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเมืองของพลเมือง อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองของรัฐที่มี อิสระ เสรีภาพ และมีความเป็นเอกราช มีอำนาจในการบริหารราชการทั้งกิจการภายในและนอกประเทศได้อย่างเต็มที่ โดยทั่วไปอำนาจอธิปไตยแยกใช้เป็น ๓ ลักษณะ คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ระบุว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข^๑

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี ฉบับปีพ.ศ. ๒๕๖๐ “ประชาธิปไตย” เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประชาชนจึงมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศ มีรัฐธรรมนูญที่กำหนดรูปแบบกติกาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้หลักการดังกล่าวสิ่งสำคัญ คือ “ประชาชน” ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่มีสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอกัน มีความสามารถในการปกครองตนเอง ระบอบประชาธิปไตยที่เป็นการปกครองโดยประชาชน^๒ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง หลักการสำคัญของการเลือกตั้งมีดังนี้ ๑. หลักความสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อป้องกันการโกงทุจริตในการเลือกตั้ง ๒. หลักการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ถูกบังคับหรือจูงใจ ๓. หลักการลงคะแนนเสียงแบบลับเพื่อไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ การตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้ง ๔. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง เพื่อให้เป็นการแข่งขัน ไม่มีการฮั้วในการเลือกตั้ง เช่น การห้ามถอนการสมัคร เป็นต้น ๕. หลักการเลือกตั้งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนตามวาระ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเลือกผู้บริหารใหม่ หรืออาจเลือกชุดเดิมถ้าประชาชนพอใจ และ ๖. หลักความเสมอภาคในการรับรองให้ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะมีเพศ อายุ ศาสนา อาชีพใด ฯลฯ ย่อมมีสิทธิเลือกตั้งเท่ากันโดย ๑ เสียง เลือกผู้แทนได้ ๑ คน ๗. หลักความทั่วถึงเป็นการทั่วไป เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งให้มาก

^๑“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, ราชกิจจานุเบกษา หมวด ๑ เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐) : ๓.

^๒Bryan S. Turner, “Contemporary Problems in the Theory of Citizenship”, *Citizenship and Social Theory*, (London: Sage Publications Ltd, 2000), p. 19.

ที่สุด^๓ การเลือกตั้งจะมีความหมายถือว่าเป็นฐานที่มาของความชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครองนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ตามหลักเกณฑ์ที่ได้ยอมรับเป็นสากล ดังต่อไปนี้ ๑. ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง หมายถึง การแสดงเจตนารมณ์ในการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปอย่างอิสระ เสรี ปราศจากการข่มขู่ การให้อำนาจสินจ้าง หรือการใช้อิทธิพลบีบบังคับ ๒. หลักการเลือกตั้งตามระยะกำหนดเวลา หมายถึง การจัดให้มีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมในการใช้อำนาจรัฐของผู้ปกครอง และเพื่อเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสสามารถและเปลี่ยนผู้ปกครองได้โดยสันติวิธี ๓. การเลือกตั้งที่ยุติธรรม หมายถึง การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ เป็นไปตามตัวบทกฎหมายปราศจากการครอบงำและเล่ห์ทางการเมือง อิทธิพลทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และสังคม ๔. หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป หมายถึง การให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไปโดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ เนื่องมาจาก เพศ ศิพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเลือกตั้งเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สังคมใดมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน จึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการเมือง โดยเฉพาะแนวการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย^๔

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มุ่งเน้นให้เกิดการปฏิรูปการเมือง โดยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน วางโครงสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ^๕ โดยการพัฒนาปรับปรุงจากข้อบกพร่องของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการเมืองนั้นยังเน้นประเด็นไปที่นักการเมืองหรือที่เรียกว่า “การเมืองของนักการเมือง” ประชาชนที่เป็นเจ้าของประเทศซึ่งเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองไม่มากนัก เป็นการเมืองของนักการเมืองผู้มีอำนาจ แทบจะกล่าวได้ว่าเป็นผู้ผูกขาดทางการเมือง^๖ ดังนั้นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการเปลี่ยนการเมืองของนักการเมืองให้เป็นของพลเมือง โดยการเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้พลเมืองและปรับประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนให้เป็นประชาธิปไตยโดยมีส่วนร่วมของพลเมือง และยังมีบทบาทปัญหาหลายมาตราที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการเมืองไปสู่การเป็นประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนสร้างประชาธิปไตยที่พลเมืองทุกคนมีส่วนร่วมได้ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสิ่งสำคัญก็คือ “พลเมือง” และ ความสมบูรณ์แบบของระบอบประชาธิปไตยก็คือ การที่ประชาชนสามารถ เข้ามามีสิทธิ มีเสียงในการปกครอง

^๓พรอนงค์ เพชรรัตน์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๓.

^๔ชวนะ ไตรมาส, การเลือกตั้งแบบใหม่ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร : นโยบายศึกษา, ๒๕๕๒), หน้า ๒๓.

^๕“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, ราชกิจจานุเบกษา หมวด ๑ เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐) : ๓.

^๖“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐”, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก (๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐) : ๖๑.

ดังนั้น การเลือกตั้งของประชาชน จึงถือเป็นบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ที่ให้ได้มาซึ่งตัวแทนการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรมจะเพิ่มโอกาสการถ่ายโอนอำนาจการปกครองอย่างสันติเพราะจะเป็นหลักประกัน ประการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ที่พ่ายแพ้การเลือกตั้ง ยอมรับผลของการเลือกตั้ง และยอมถ่ายโอนอำนาจไปสู่รัฐบาลใหม่อย่างราบรื่น การเลือกตั้งที่เสรีและ ยุติธรรมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ กำหนดรูปแบบของรัฐบาล และทิศทางนโยบายในอนาคตของรัฐบาล การยึดถือเสียงข้างมากเป็น เกณฑ์ในการเลือกตั้ง เป็นวิธีการในการจัดตั้งรัฐบาล และเป็นหลักในการตัดสินใจ ประเด็นสาธารณะต่าง ๆ แต่ไม่ใช่เป็นเหตุผลของการกีดกันเสียงข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นเพราะชาติพันธุ์ ความเชื่อทางศาสนา ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ระดับ รายได้ รัฐบาลหรือเสียงส่วนใหญ่ ที่มาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง ก็ตามไม่สามารถฉีกรัฐธรรมนูญได้^๗ พฤติกรรมทางการเมืองของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเป็นแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิ และอำนาจอันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบาย ตลอดถึงการตรวจสอบนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง

๑.๑.๒ ความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญของการเลือกตั้ง ตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้วางหลักไว้ว่าเจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจรัฐของผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลาด้วยการลงคะแนนเสียงอย่างทั่วถึง โดยถือหลักหนึ่งคนหนึ่งเสียงเท่านั้น นอกจากนี้วิถีทางการเมืองการเลือกตั้งยังมีความสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนใช้ตัวแทนของตนที่ได้มาจากการเลือกตั้งนั้น ไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภาและในคณะรัฐบาล

๒. เป็นวิธีการที่ใช้เปลี่ยนอำนาจทางการเมืองการปกครองที่ทันสมัย และเป็นไปอย่างสันติวิธี ซึ่งแตกต่างจากมนุษย์ในสมัยโบราณที่ใช้กำลัง ใช้อาวุธ เข้าต่อสู้เพื่อแย่งอำนาจการปกครอง ซึ่งเราจะเห็นได้จากการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

๓. เป็นวิธีการป้องกันมิให้เกิดการรัฐประหาร เมื่อรัฐบาลไม่สามารถบริหารประเทศหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ลุล่วงก็คืนอำนาจให้ประชาชนด้วยการยุบสภาฯ เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ให้ประชาชนตัดสินใจว่าจะเลือกใครเป็นผู้บริหารต่อไป

๔. เป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอำนาจ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นได้เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเปลี่ยนตัวผู้แทน เปลี่ยนรัฐบาล เมื่อไม่พอใจการทำงานของรัฐบาลเดิม

๕. เป็นวิธีการเสริมสร้างความถูกต้องและชอบธรรมในการใช้อำนาจทางการเมืองให้กับบุคคลที่จะมาทำหน้าที่เป็นคณะรัฐบาล^๘

เมื่อมีปัญหาาร่วมกันและประชาชนรู้สึกวิตกกังวลร่วมกันต้องการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงนักการเมืองหรือผู้บริหารที่ไม่ดีไปสู่คนที่

^๗ จิรพันธุ์ วิสูตรศักดิ์, “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริการส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอบางแพ จังหวัดนครราชสีมาในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาสารคาม, ๒๕๔๗), หน้า ๑.

^๘ สุขุม นวลสกุล, วิทยา นภาศิริกุลกิจ และ วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, การเมืองและการปกครองไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๒๕.

เป็นต้น รวมไปถึงการรวมตัวกันใช้สิทธิและอำนาจของประชาชน ในการแสดงออกซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทางสันติวิธีกฎหมายและวัฒนธรรมประเพณีที่ดำรงในท้องถิ่นโดยไม่ละเมิดสิทธิและอำนาจของผู้อื่น^๙ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐในทุกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นการปกครองโดยประชาชนและเพื่อประชาชน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาล สามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และตรงตามความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ การปกครองท้องถิ่นเป็นช่องทางสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งการจัดการมีปกครองตนเองในรูปหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของตนเองของประชาชน การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่น นอกจากนั้นแล้วการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง และไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นแหล่งสร้างหรือผลิตผู้นำทางการเมืองของประเทศในอนาคต^{๑๐}

ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์ มีการแบ่งกลุ่ม ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่^{๑๑} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติไว้ใน หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน ดังนี้ ๑) มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และการจัดบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ๓) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน^{๑๒}

จังหวัดระยองเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย และเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการเกษตรกรรม การใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ไปใช้สิทธิควรมี อิทธิบาท ๔ คือ ๑. ฉันทะ คือ เต็มใจไปใช้สิทธิ ๒. วิริยะ คือ ตั้งใจเลือกคนดี ๓. จิตตะ คือ จิตใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ ศึกษานโยบายก่อนเลือกผู้แทน ๔. วิมังสา คือ การทบทวนผลงานของนักการเมือง

ดังนั้นจึงเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน ซึ่งมีหลายปัจจัยที่ทำให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นและส่วนรวม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำ

^๙ อองอาจ จตุกุล, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

^{๑๐} นิมิตร ไชยรัตน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”, **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ก-ข.

^{๑๑} บุศรา โพธิสุข, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘) : ๑-๒.

^{๑๒} “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, **ราชกิจจานุเบกษา** หมวด ๑ เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐) : ๑๗-๑๘.

จังหวัดระยอง และเป็นประโยชน์ให้นักการเมืองได้พัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้ประชาชนเลือกทุกสมัยที่ลงเลือกตั้ง

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑. การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง อยู่ในระดับใด

๒. ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง หรือไม่อย่างไร

๓. การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๒. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ดังนี้

๑) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

(๑) ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

(๒) ปัจจัยหลักอิทธิบาท ๔^{๑๓} ได้แก่

- ฉันทะ คือ เต็มใจไปใช้สิทธิ
- วิริยะ คือ ตั้งใจเลือกคนดี

^{๑๓}พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตภาโณ), ธรรมาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๔), หน้า ๑๔-๑๕.

- จิตตะ คือ จิตใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ ศึกษาโนบายก่อนเลือกผู้แทน
- วิมังสา คือ การทบทวนผลงานของนักการเมือง

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

(๑) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ๔ ปัจจัย ดังนี้ ๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ๓) ด้านนโยบายกลุ่มการเมืองที่สังกัด และ ๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง^{๑๔}

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑) ประชากร

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำนวน ๔๓,๘๑๐ คน^{๑๕}

๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรม เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำนวน ๔ รูปหรือคน ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๑ รูป

กลุ่มที่ ๒ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๒ คน

กลุ่มที่ ๓ นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน ๒ คน

กลุ่มที่ ๔ นักปกครองท้องถิ่น จำนวน ๔ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ซึ่งใช้ในการศึกษครั้งนี้ ได้แก่ ตำบลนิคมพัฒนา ประกอบด้วย ๗ หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ ๑ บ้าน ก.ม. ๑๒, หมู่ที่ ๒ บ้านนิคม ๑, หมู่ที่ ๓ บ้านใหม่สามัคคี, หมู่ที่ ๔ บ้านหนองบอน, หมู่ที่ ๕ บ้านซากผักกูด, หมู่ที่ ๖ บ้านคลองตาหัย และหมู่ที่ ๗ บ้านมาขมิ้นพัฒนา

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ รวมเป็นระยะเวลา ๑๒ เดือน

^{๑๔}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗), หน้า ๒-๑๑.

^{๑๕}องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา, ข้อมูลทั่วไปตำบลนิคมพัฒนา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.nikhompattana.go.th/home> [๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗].

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคล ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

สมมติฐานที่ ๒ หลักอิทธิบาทธรรมมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” มีศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมือง และการปกครอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าว ปรากฏในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

๑) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร หมายถึง ประวัติการทำงานหรือผลงานที่ผ่านมาดี และเป็นที่ยอมรับ มีคุณธรรมและรู้จักเสียสละ เป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ว่าเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งชีวิตส่วนตัวและการงาน

๒) ปัจจัยด้านนโยบาย หมายถึง นโยบายของพรรคที่ผู้สมัครสังกัด เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นและสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นและส่วนรวม รวมถึงสวัสดิการและความเป็นอยู่ของประชาชน

๓) ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมือง หมายถึง วิธีการหาเสียงของผู้สมัครและพรรคที่สังกัด มีวิธีการหาเสียงที่น่าสนใจ สามารถโน้มน้าวใจให้ไปเลือก

๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง หมายถึง การส่งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนให้ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

อิทธิบาท ๔ มีดังนี้ คือ

๑. **ฉันทะ** คือ เต็มใจไปใช้สิทธิ ได้แก่ มีความต้องการที่จะทำ มีใจรักที่จะทำใจใฝ่รักที่จะไปใช้สิทธิอยู่เสมอ การเลือกตั้งทำหน้าที่ เต็มใจและต้องการไปเลือกตั้ง

๒. **วิริยะ** คือ ตั้งใจใจเลือก ความมุ่งมั่นทุ่มเทเลือกคนดี ที่มีความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจที่จะเรียนรู้ ขยันทำสิ่งนั้นด้วยความพยายาม อดทนไม่ท้อถอย อะไรจะเกิดก็แข่งใจทำ ตั้งใจไปเลือกตั้งด้วยความมุ่งมั่นที่จะเลือกคนดี

๓. **จิตตะ** คือ ศึกษานโยบาย เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วจะเกิดความรอบคอบตามมา การที่มีใจจดจ่อต่อสิ่งที่ทำและรับผิดชอบแล้ว จะต้องศึกษา นโยบายของผู้สมัคร ก็จะทำให้เกิดความรอบคอบตามมา เมื่อมีความรอบคอบแล้ว การตัดสินใจเลือกก็จะเกิดความผิดพลาดน้อยตามไปด้วย จึงศึกษา นโยบายก่อนไปเลือกตั้ง

๔. **วิมังสา** คือ ติดตาม ตรวจสอบ และทบทวน ในสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นได้คิดได้ทำมา อันเกิดจากการมีใจรักอาสาช่วยประชาชน (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) ตั้งใจเลือกคนดี

และมีความรับผิดชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณ์อย่างรอบรู้และรอบคอบ จึงนำไปสู่การทบทวนนโยบาย และทบทวนสิ่งที่ได้เลือกไปแล้วมีผลดี ผลเสียอย่างไร เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เข้าใจทำ มีความรู้ความสามารถในสิ่งที่ทำ ทำด้วยความพิจารณา หมั่นตรวจสอบ

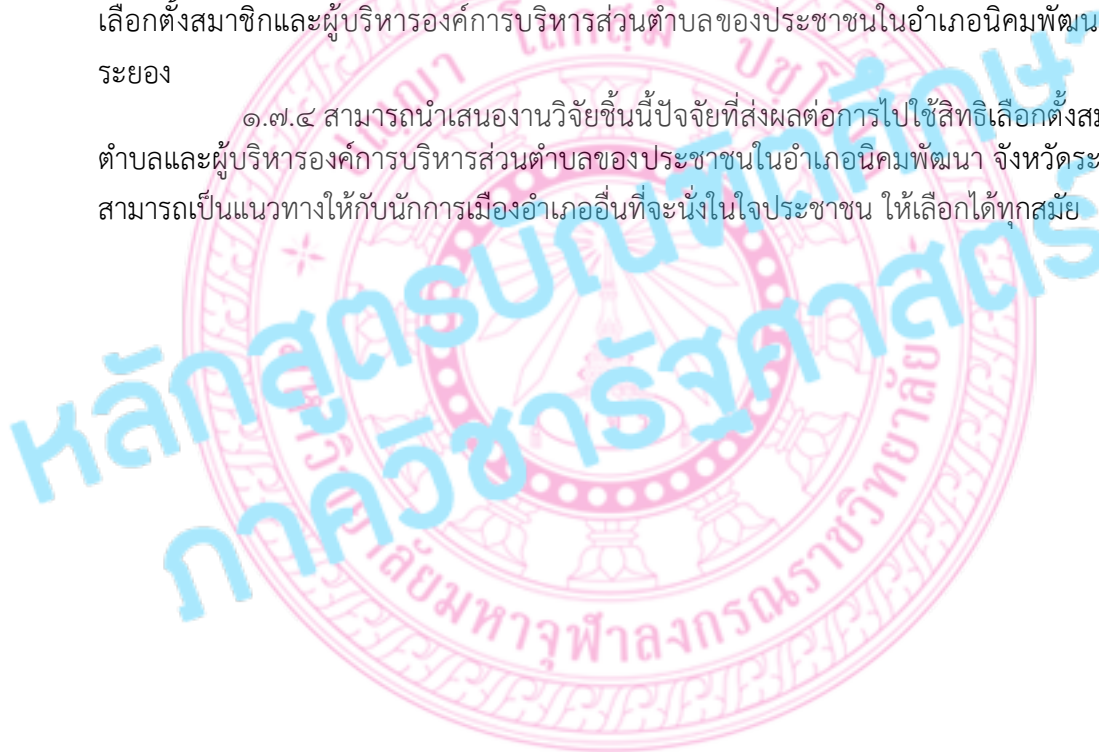
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับระดับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๗.๒ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๗.๓ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๗.๔ สามารถนำเสนองานวิจัยชิ้นนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง และสามารถเป็นแนวทางให้กับนักการเมืองอำเภออื่นที่จะนั่งในใจประชาชน ให้เลือกได้ทุกสมัย

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัย ดำเนินการศึกษาเอกสาร หลักพุทธธรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชน และหลักอิทธิบาท ๔ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง

๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

๒.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

๒.๕ หลักอิทธิบาท ๔

๒.๖ ข้อมูลบริบทเรื่องที่ทำการศึกษา

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การเลือกตั้งที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ถือว่าเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยผู้แทน ได้แก่ การให้สิทธิ พลเมืองทุกคนเป็นผู้มีส่วนร่วมลงคะแนนเสียงเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตัวในรัฐสภาและมติ ดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภาถือว่าเป็นความต้องการหรือสอดคล้อง กับเจตจำนงของประชาชน^๑ การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งที่ให้สิทธิกับ พลเมืองทุกคน โดยเสมอภาคกัน หมายถึง เสียงที่ทุกคนมีค่าเท่ากัน คือ ๑ คะแนนเสียง (One Man One Vote) ไม่ว่าคนมีอายุมากเกิน ๔๐ ปี มี ๒ คะแนนเสียง อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีเพียง ๑ คะแนน เสียงในระบอบประชาธิปไตยนั้น บุคคลทุกคนเมื่อคุณสมบัติครบถ้วน เป็นผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แล้วต่างก็มีสิทธิคนละ ๑ เสียงเท่ากันทั้งสิ้น ความสำคัญของการเลือกตั้งทางการเมือง นับที่สำคัญคือ

^๑สุชุม นวลสกุล, การเมืองและการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๙.

สามารถกำหนดผู้ที่จะเข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง^๒ นอกจากนี้การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญต่อระบบการเมือง ดังนี้ คือ

๑. สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบอบการปกครอง

๒. การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือผู้ปกครองเป็นไปโดยสันติทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน^๓

๓. ทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองรู้สึกเกิดความผูกพันกับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกไป และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายนั้นทั้งรัฐบาลพอที่จะเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละเพื่อประเทศได้ ลักษณะนี้เสริมความชอบธรรมแก่รัฐบาลมากกว่าเพื่อการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล แต่เงื่อนไขที่ทำให้เกิดลักษณะทั้งสองอยู่ที่มีการเลือกตั้งโดยอิสระ^๔

การเลือกตั้งยังเป็นกลไกเชื่อมโยงสะท้อนทัศนคติของสาธารณชนต่อนโยบายของทางรัฐบาลและกำหนดแนวทางของนโยบายการบริหารออกมา อย่างไรก็ตามความสำคัญของการเลือกตั้งในปัจจุบันนี้ ไม่ใช่เพียงเพื่อเลือกให้ได้ตัวแทนของราษฎรเท่านั้น แต่อยู่ที่การเลือกเพื่อให้ได้ผู้แทนที่ดีเข้าไปใช้สิทธิใช้เสียงแทนราษฎร อันจะเกิดผลกระจายความสุขไปยัง คนในสังคมอย่างทั่วหน้า การเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวไม่ใช่สิ่งที่จะแสดงความเป็นประชาธิปไตย เว้นไว้เสียแต่ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยซึ่งโดยปกติแล้วในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งต้องมีความสม่ำเสมอ มีวาระหลักการที่แน่นอนว่าจะมีการเลือกตั้งใดบ้าง เพื่อป้องกันมิให้ให้มีการผูกขาดการใช้อำนาจปกครอง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้มีการใช้อำนาจไปในทางอื่นที่มีใช้ความ ผาสุก หรือผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนร่วม

การมีสิทธิเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว และมีโอกาสเลือกสรรตัวบุคคลจริง ๆ โดยมีการลงคะแนนลับ และมีหลักประกันเพียงพอที่จะไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ของผู้ลงเสียงให้กับผู้สมัครคนใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการใช้อิทธิพลข่มขู่ให้ลงคะแนนตามประสงค์ของผู้อื่น นอกจากนี้การอำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิลงคะแนน ปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอยู่ไม่น้อยในเรื่องของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย^๕

การเลือกตั้งนอกจากเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะนำมาปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติแล้ว การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือ

^๒พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, **วัฒนธรรมการเมืองไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๘๐.

^๓ทิพาพร พิมพิสุทธิ และ อนุสรณ์ ลัมมณี, **พฤติกรรมการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๑๗๒.

^๔วิทยา สุจริตธนารักษ์, **ท้องถิ่นกับการพัฒนาท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗), หน้า ๕๕.

^๕เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕.

กลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคหรือหนึ่งกลุ่ม การเลือกตั้งมีบทบาทที่สำคัญในการยุติความขัดแย้งในระบบทางการเมือง โดยพรรคการเมืองต่าง ๆ การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎหมายกติกาดังกล่าว จะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินของผู้เลือกตั้ง โดยที่ฝ่ายชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชน ให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ฝ่ายแพ้จะหาทางเอาชนะในคราวต่อไป ตามวิธีกฎเกณฑ์และกติกาที่กำหนดเอาไว้ วิธีนี้ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อต่ออำนาจทางการเมืองและการปกครองให้เป็นไปอย่างสันติไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ผิดกฎหมายและไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหารมาเป็นกลไกในการสับเปลี่ยนอำนาจ ดังนั้น กระบวนการเลือกตั้งภายในเงื่อนไขที่กล่าวมานี้จึงมีความแตกต่างออกไปจากการเลือกตั้ง ในประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มีอำนาจอิทธิพลมากที่สุดเพียงพรรคเดียว หรือกลุ่มคณะบุคคลเพียงคณะเดียว ซึ่งใช้การเลือกตั้งเป็นเพียงข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรม ในอำนาจการปกครองเท่านั้น และมีใช้เป็นกลไกเพื่อขจัดความขัดแย้งหรือเพื่อตัดสินการสืบทอดอำนาจแต่อย่างใด กระบวนการสับเปลี่ยนอำนาจการปกครองโดยการเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่จะคอยเตือนสำนึกของผู้แทนราษฎรหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ได้รับตำแหน่งหน้าที่โดยการเลือกตั้งให้ตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่าตนมีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อประชาชน

หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง ประกอบด้วยหลักการ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง คือผู้เลือกตั้งจะต้องมีอิสระปราศจากอิทธิพลข่มขู่
๒. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา คือ ผู้ที่ได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศจะอยู่ในอำนาจในระยะเวลาที่กำหนดไว้เมื่อครบกำหนดก็ให้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ก็จะมีการเลือกตั้งขึ้นใหม่
๓. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง หมายถึง การจัดการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์
๔. หลักการออกเสียงโดยทั่วไป ไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลใดหรือกลุ่มใดเป็นพิเศษ
๕. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนมีคะแนนเสียงที่มีน้ำหนักเท่ากัน
๖. หลักการลงคะแนนเสียงลับ ซึ่งเป็นการให้เสรีภาพที่จะลงคะแนนโดยไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าเลือกใคร
๗. หลักการกำหนดอายุขั้นต่ำ การกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ด้วยเหตุผลที่ว่าการให้ผู้มีอายุต่ำกว่าที่กำหนดไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็อาจจะขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ทางการเมือง ซึ่งอาจจะทำให้การวินิจฉัยขาดเหตุผล
๘. หลักความเป็นพลเมืองเกือบทุกประเทศ จะมีการสงวนสิทธิการเลือกตั้งไว้แก่พลเมืองของตนเอง^๖

^๖เมธา สดบรรทัด, ประชาธิปไตยและหน้าที่ผู้แทนราษฎร, (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย, ๒๕๑๗), หน้า ๔๙-๕๑.

การเลือกตั้งถือเป็นเครื่องมือสำคัญของการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ และมีผลกระทบต่อระบบการเมืองหลายประการ นอกเหนือจากการเป็นช่องทางในการเข้าสู่อำนาจของฝ่ายผู้ปกครอง

๑. การเลือกตั้งช่วยแก้ไขความขัดแย้งและผ่อนคลายความตึงเครียด อันเนื่องมาจากความขัดแย้งที่รุนแรงไม่ว่าระหว่างรัฐบาล ฝ่ายค้าน ฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร หรือระหว่างฝ่ายผู้ปกครองกับฝ่ายที่ถูกปกครอง การจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่นั้น ก็จะช่วยถอดถอนความตึงเครียดทางการเมืองดังกล่าวได้

๒. การเลือกตั้งช่วยสร้างความชอบธรรมทางการเมือง ในการหาทางออกให้กับการตัดสินใจในทางเลือกเกี่ยวข้อง ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของประเทศหรือดำเนินนโยบายในการบริหารประเทศหรือกรณีเรื่องสำคัญที่ชะตากรรมของประเทศชาติและประชาชนตกอยู่ในห้วงอันตรายไม่สามารถสร้างฉันทามติ ในการกำหนดทางเลือกได้โดยรัฐบาลเพียงลำพัง จึงจำเป็นต้องอาศัยอำนวจอำนาจทางการเมืองของประชาชนเป็นเครื่องตัดสินใจ การตกลงใจแทนรัฐบาลและรัฐบาลขาดความเชื่อมั่นในความชอบธรรมทางอำนาจ การเลือกตั้งหรือเป็นการถ่ายโอนการยอมรับผิดชอบ และอำนาจการตัดสินใจไปให้กับประชาชนเป็นผู้ใช้โดยตรง

๓. การเลือกตั้งช่วยนำร่องทิศทางการเมือง ช่วยสร้างความสอดคล้องในการเปลี่ยนแปลงให้วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นกิจการทางการเมืองที่เชื่อมโยงการผลึกปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับผู้ปกครอง โดยที่ประชาชนเป็นฝ่ายได้รับโอกาสในการแสดงออกถึงความต้องการใหม่ ๆ ขณะที่ผู้ปกครองก็ได้รับโอกาสในการริเริ่มสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ ในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ไม่ว่าในเรื่องมาตรการนโยบายหรือบุคลากรทางการเมืองที่ผ่านการคัดสรรจากกระบวนการแข่งขันที่ทำให้เกิดการผลัดซ้ำ ซึ่งผลผลิตใหม่ ๆ ทางการเมืองที่แตกต่างไปจากเดิมโดยเฉพาะการก่อตัวขององค์กรอำนาจใหม่ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร และ/หรือฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้านก็ตาม ย่อมจะส่งอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเมือง

๔. การเลือกตั้งช่วยสร้างอิทธิพล และความสำคัญทางการเมืองของประชาชน การเลือกตั้ง เป็นการใช้อำนาจทางการเมืองโดยตรงของประชาชน ซึ่งจะส่งอิทธิพลต่อการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองของผู้ปกครอง การเลือกตั้งทั่วไปจึงเป็นการใช้อิทธิพลทางการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่ไปจำกัด ควบคุม และสลายการครอบงำอิทธิพลสูงสุดทางการเมืองขององค์กรอำนาจ และกลุ่ม ผูกขาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้กระบวนการแข่งขันเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของผู้ปกครองสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการและรับผิดชอบต่อประชาชนส่วนใหญ่

๕. การเลือกตั้งช่วยสร้างสันติภาพในการต่อสู้แข่งขันทางการเมือง การเลือกตั้งเป็นกลไกช่วยให้อำนาจทางการเมืองต่อสู้ทางการเมืองให้อยู่ในกรอบของกฎเกณฑ์กติกา แทนการใช้กำลังรุนแรง กำกับการแข่งขันทางอำนาจให้อยู่ในครรลองของสันติวิธีที่กลุ่มอำนาจฝ่ายต่าง ๆ ให้การยอมรับร่วมกันได้ ทั้งในการเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจและการพ้นจากอำนาจ

๖. การเลือกตั้งช่วยให้ประชาชนได้คัดสรรกลั่นกรองผู้แทนและผู้ปกครอง ที่ต้องการเลือกตั้ง เปิดโอกาสทางการเมืองให้แก่ประชาชน ในการพิจารณาตัดสินใจเปลี่ยนแปลงและคัดสรรผู้แทนหรือผู้ปกครองใหม่ให้สนองตอบตามความต้องการที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศของการแข่งขันทางอำนาจในระหว่างกลุ่มอำนาจและผู้ปกครองซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเลือกผู้ปกครองและผู้ปกครองเองก็จะแข่งขันกันสนองตอบตามความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น^๗

การเลือกตั้ง (Election) มีนัยความหมายจำแนกออกได้เป็นสองแง่กล่าวคือ การเลือกตั้งในแง่มุมของกฎหมายและการเลือกตั้งแง่มุมปรัชญา โดยในส่วนแรก การเลือกตั้งในแง่มุมของกฎหมายนั้น เป็นการพิจารณาจากกฎหมายการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยทั่วไปแล้วจะมีสภาพอยู่ ๓ ประการคือ การเลือกตั้งที่เป็นสิทธิ (Rights) ในแง่นี้ การเลือกตั้งถือเป็นสิทธิที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่รัฐจะต้องให้ความคุ้มครอง การเลือกตั้งในฐานะที่เป็นอภิสิทธิ์ (Privilege) เป็นการที่ผู้ลงคะแนนเสียงมีความเป็นอิสระที่จะเลือกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ที่ได้รับการยอมรับจากกฎหมาย ปราศจากการแทรกแซงหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเป็นต้น และการเลือกตั้งในฐานะที่เป็นหน้าที่ (Duty) อันหมายถึง การที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีสภาพเป็นหน้าที่จึงเป็นไปโดยที่กฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ลงคะแนนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ออกเสียงลงคะแนนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่ต้องกระทำ กระลงคะแนนเสียงที่กำหนดไว้หน้าที่ทางการเมืองของประชาชนโดยผลทางบังคับของกฎหมายนั้นเป็นเช่นนี้ ยกตัวอย่างได้แก่ประเทศไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หากเพิกเฉยจะต้องถูกลงโทษด้วยการเสียสิทธิทางการเมืองเป็นเด็ดขาดบางประการเป็นต้น

ในส่วนที่สอง การเลือกตั้งในแง่มุมปรัชญา แบ่งออกได้เป็น ๓ ประการดังนี้

ประการแรก การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นสิทธิตามธรรมชาติ เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นมากับบุคคลในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของรัฐบาล ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมเสมอภาคกัน อันมีลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งหากบุคคลผู้ใดเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วย่อมมีความเป็นผู้ใหญ่และไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้วจะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประการที่สอง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นภารกิจสาธารณะอย่างหนึ่ง ความก้าวหน้าของสังคมย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของบุคคลให้เป็นไปตามหน้าที่อย่างชาญฉลาด เมื่อ

^๗เชาวณะ ไตรมาศ, “รัฐธรรมนูญใหม่ของไทยกับข้อเสนอในการสร้างความสามารถทางการเมืองการปกครองของประเทศ”, วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๐ (มกราคม-เมษายน ๒๕๔๕) : ๘๓-๑๐๗.

เป็นดังนี้แล้ว การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงจำกัดเฉพาะแก่บุคคลที่เหมาะสมเท่านั้นและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยดีเท่านั้น การดำเนินการตามแนวนี้นั้น บุคคลจึงอาจถูกกำหนดสิทธิในการลงคะแนนได้เสมอ หากเมื่อปรากฏว่าบุคคลใดนั้นเข้าลักษณะที่ไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างถูกต้องเลยรัฐบาลนั้นแล้ว พรรครัฐบาลหรือพรรคร่วมรัฐบาล ในวันที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น หรือวันเลือกตั้งเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

ประการที่สาม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นมีสภาพเป็นสิทธิคัดค้านการกระทำได้ กล่าวคือ ผู้ออกเสียงลงคะแนนที่คัดค้านการกระทำหรือนโยบายของรัฐ จะลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ตรงกันข้ามกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สนับสนุนรัฐบาลหรือร่วม

การเลือกตั้งนอกจากเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะนำมาปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติแล้ว การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค หรือหนึ่งกลุ่ม การเลือกตั้งมีบทบาทที่สำคัญในการยุติความขัดแย้งในระบบทางการเมือง โดยพรรคการเมืองต่าง ๆ การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎหมายกติกาดังกล่าว จะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินของผู้เลือกตั้ง โดยที่ฝ่ายชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชน ให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ฝ่ายแพ้จะหาทางเอาชนะในคราวต่อไป ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาทุกยุคสมัยของการเมืองแม้กระทั่งในปัจจุบันนี้

ตารางที่ ๒.๑ สารสำคัญแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุขุม นวลสกุล	การเลือกตั้งเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยผู้แทน ได้แก่ การให้สิทธิ พลเมืองทุกคนเป็นผู้มีส่วนร่วมลงคะแนนเสียงเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตัวในรัฐสภาและมติดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภาถือว่าเป็นความต้องการหรือสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน
ทิพาพร พิมพิสุทธิ และ อนุสรณ์ ลิ้มมณี	การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญต่อระบบการเมือง ดังนี้ คือ สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบอบการปกครอง การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือผู้ปกครองเป็นไปโดยสันติทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน

ตารางที่ ๒.๑ สารสำคัญแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พรรคดี ผ่องแผ้ว	การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยเป็นการเลือกตั้งที่ให้สิทธิกับพลเมืองทุกคน โดยเสมอภาคกัน หมายถึง เสียงที่ทุกคนมีค่าเท่ากัน คือ ๑ คะแนนเสียง (One Man One Vote) บุคคลทุกคนเมื่อคุณสมบัติครบถ้วน เป็นผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้วต่างก็มีสิทธิคนละ ๑ เสียงเท่ากันทั้งสิ้น ความสำคัญของการเลือกตั้งทางการเมือง นัยที่สำคัญคือ สามารถกำหนดผู้ที่จะเข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง
วิทยา สุจริตธรรักษ์	การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญต่อระบบการเมือง คือ สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบอบการปกครอง
เมธา สุตบรรทัด	หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง คือผู้เลือกตั้งจะต้องมีอิสระปราศจากอิทธิพลข่มขู่ การจัดการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์

๒.๑.๒ ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง มีความสำคัญต่อคนไทยทุกคนที่ต้องไปทำหน้าที่เพื่อมอบอำนาจอธิปไตยของเราโดยการเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่ในการปกป้องผลประโยชน์และดูแลทุกข์สุขของประชาชน รวมทั้งบริหารงบประมาณของประเทศชาติถึงปีละหนึ่งล้านล้านบาท ดังนั้น การเลือกผู้แทนที่เป็น "คนดี" มีความซื่อสัตย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนให้เข้าไปทำงานทางการเมืองเราจะทำให้สามารถใช้งบประมาณทุกบาททุกสตางค์ที่มาจากเงินภาษีของประชาชนไปพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ นักวิชาการได้จำแนกความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ ๒ ลักษณะดังนี้

๑. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี

ในทางทฤษฎีกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วนคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศประชาธิปไตยเท่านั้น ในความหมายนี้ การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการยอมรับในอำนาจของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งได้มีการมอบอำนาจให้กับตัวแทนของประชาชนไปปฏิบัติการแทนตาม

กระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิลงคะแนนเสียงได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้วยการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางฝ่ายบริหาร ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎีที่เป็นไปตามนัยแห่งทฤษฎีประชาธิปไตยแบบคลาสสิกนี้ บ่งชี้ให้เห็นว่า การเลือกตั้งเป็นการเลือกรัฐบาลที่จะเข้ามาปกครองประเทศ^๔

๒. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ

การเลือกตั้งในทางปฏิบัตินั้น ได้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติเชิงบังคับข้อ ๒๑ แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งสรุปใจความสำคัญไว้ว่า "เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจการปกครองของรัฐบาล เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงโดยการเลือกตั้งอันสุจริตเท่านั้น ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลาวาระ ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำการลับ ด้วยวิธีการอื่นใดที่รับประกันได้ว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นไปโดยเสรี" ในแง่นี้ การเลือกตั้งจะเป็นกระบวนการทางปฏิบัติหรือขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย และในทางปฏิบัตินี้ อาจจัดแบ่งความสำคัญของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๖ ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชนในการที่มีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง

ประการที่สอง การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยสันติวิธี ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านอำนาจได้อย่างดี ห่วงกันการผูกขาดอำนาจและการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชนเป็นอย่างดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นกลไกที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างส่วนบน อันประกอบด้วยรัฐสภา รัฐบาลและศาล กับโครงสร้างส่วนล่าง ซึ่งก็คือประชาชน โดยผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประการที่สี่ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการนั้น กลไกและขั้นตอนที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย หรือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้การ

^๔พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖.

เลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้ความรุนแรงทางการเมืองได้ การปฏิวัติ รัฐประหาร เมื่อการเมืองเกิดวิกฤตการณ์ การเลือกตั้งในแง่จึงเป็นเครื่องมือประการหนึ่งที่จะใช้ลดความขัดแย้ง

ประการที่ห้า การเลือกตั้งก่อให้เกิดบูรณาการทางสังคมและความรู้สึกในทางปฏิบัติที่ต่างต้องมีสิทธิหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญทั้งในทางการเมืองและสังคมไทย ในการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการเป็นเจ้าของประเทศชาติของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือเป็นกิจของพลเมืองที่พลเมืองในประชาคมการเมืองจะต้องปฏิบัติ

ประการที่หก การเลือกตั้งก่อให้เกิดการกล่อมเกลາทางการเมือง ทั้งนี้เพราะมีกิจกรรมทางการเมืองหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียง ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการสื่อสารถ่ายทอดความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันจนนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองร่วมกันในที่สุด

การเลือกตั้งมีผลสำคัญต่อการเมืองประการหนึ่ง และเป็นสิ่งกำหนดผู้ที่เข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งหากจะกล่าวให้กระชับก็คือการเข้าออกจากรัฐมนตรีว่าการเมือง (ทัศนะผู้เขียนบทความ) และมีความสำคัญต่อระบบการเมือง คือ

ประการแรก การเลือกตั้ง สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบบระเบียบการปกครอง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือผู้ปกครองโดยสันติ ทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามของสังคมประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน และทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองเกิดความผูกพันกับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกเข้าไปทำหน้าที่ และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ทั้งรัฐบาลก็จะเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละเพื่อประเทศได้ ลักษณะดังกล่าวนี้ จะช่วยเสริมสร้างความชอบธรรมแก่รัฐบาลมากกว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

ประการที่สอง การเลือกตั้ง เป็นกลไกเชื่อมโยงที่สะท้อนทัศนคติของสาธารณชนต่อนโยบายของรัฐบาลและกำหนดแนวทางของนโยบายการบริหารออกมาเป็นการเลือกตั้งนั้น ก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประชาชนมากมายหลายประการ

ประการสาม การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างพร้อมเพรียงกัน จะทำให้ได้มาซึ่งผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนของประชาชนเป็นส่วนใหญ่อย่างแท้จริงในทางตรงข้ามกัน หากประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย ผู้แทนราษฎรก็มักจะไม่มีความมโนชนที่กว้างขวาง ผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งก็มีสภาพเป็นผู้แทนของเสียงส่วนน้อย

ประการที่สี่ การเลือกตั้งที่เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้อิทธิพลโดยเฉพาะทางการเงินเพื่อให้ได้รับโอกาสในการเลือกตั้งลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกันการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมก็เป็นช่องทางที่เปิดต่อคนที่มีความรู้ความสามารถให้เข้า

มาสมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น และโอกาสที่คนมีความรู้ความสามารถจะได้รับการเลือกตั้งก็จะมีมากขึ้นตามไปด้วย

ประการที่ห้า การเลือกตั้งเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เองจากการเลือกตั้งถือเป็นหัวใจของการปกครองระบอบนี้ แต่หากประชาชนไม่สนใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยนอนหลับทับสิทธิ์แม้จะมีการกำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญระบุไว้ก็ตาม^๙

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการและกิจกรรมทางการเมือง ที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ในการกำหนดตัวผู้บริหารประเทศ และการแสดงบทบาทตามเจตนารมณ์ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารประเทศของผู้มีอำนาจปกครองนั้น ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล หรือเป็นการที่ประชาชนได้แสดงออกซึ่งมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนเลือกตัวแทนของเขาตามความเห็นโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทน

ประเภทของการเลือกตั้งท้องถิ่น

การเลือกตั้งท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือ

๑. ฝ่ายนิติบัญญัติ มีหน้าที่ออกกฎหมายท้องถิ่นและตรวจสอบการบริหารงานของท้องถิ่น ได้แก่

- ๑) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.)
- ๒) สมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.)
- ๓) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.จ.)
- ๔) สมาชิกสภาเมืองพัทยา
- ๕) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)

๒. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในการควบคุมและบริหารกิจการของท้องถิ่นได้แก่

- ๑) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) นายกเทศมนตรี
- ๓) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ๔) นายกเมืองพัทยา
- ๕) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร^{๑๐}

^๙ชยพล ธาณินวัฒนา, “ความสำคัญของการเลือกตั้งและกฎหมายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ปี ๒๕๖๒”, รายงานเจตนารมณ์กฎหมาย, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๓) : ๑-๒.

^{๑๐}วัชร ไซยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, ๒๕๔๑), หน้า ๖๐.

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้งเพื่อกำหนดตัวผู้บริหารประเทศ ฝ่ายนิติบัญญัติและการบริหารกิจการของประเทศโดยประชาชน

ตารางที่ ๒.๒ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กนก วงษ์ตระหง่าน	การเลือกตั้งเป็นกระบวนการ และเป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เป็นกลไกแสดงออกถึงซึ่งเจตจำนงของประชาชน
ธโรธร ตูทองคำ	การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย
พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว	การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารประเทศของผู้มีอำนาจปกครองนั้น ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล
วัชรรา ไชยสาร	การแบ่งประเภทของการเลือกตั้ง ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน โดยพอที่จะสามารถแบ่งประเภทของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ ๑. การเลือกตั้งทั่วไป ๒. การเลือกตั้งซ่อม ๓. การเลือกตั้งเพิ่ม ๔. การเลือกตั้งซ้ำ (Re-election)

ตารางที่ ๒.๒ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชยพล ธาณีวัฒนา	การเลือกตั้ง มีความสำคัญเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นประชาธิปไตยในสังคมนั้น ๆ และสะท้อนความคิดและความต้องการของประชาชนผ่านกระบวนการสรรหาที่ประชาชนได้เป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของตนเอง เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมผ่านกระบวนการรัฐสภา

ทำไมต้องไปเลือกผู้แทนท้องถิ่น

การเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ตัวแทนไปทำหน้าที่สำคัญแทนพวกเรา เช่น ปกป้องผลประโยชน์ และดูแลทุกข์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี เรียกร้องให้แก้ไขปัญหาคาใจความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งหากไม่มีผู้แทนก็จะไม่มีผู้นำเสนอปัญหาเหล่านั้นก็จะไม่ได้รับการแก้ไข

การปกครองท้องถิ่นสำคัญอย่างไร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การบริการแก่ประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น

- ๑) ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี
- ๒) ด้านสาธารณสุข
- ๓) ด้านปกป้องและบรรเทาสาธารณภัย โรคติดต่อ
- ๔) ส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้

๑. มีสัญชาติไทย ถ้าแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี
๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เช่น ถ้าเราอาศัยอยู่ใน อบต. ก็เลือกนายก อบต. กับ ส.อบต. เช่นกัน ถ้าอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ก็เลือก นายกเทศมนตรี กับ ส.ท. เป็นต้น

เตรียมความพร้อมเลือกตั้งท้องถิ่นอย่างไร

การเลือกตั้งท้องถิ่นทุกระดับต้องเตรียมพร้อมเหมือนกันดังนี้

๑. ๒๐ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ที่ว่าการอำเภอที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน เขตชุมชนหรือที่เลือกตั้ง
๒. ๑๕ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง เจ้าบ้านจะได้รับหนังสือแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ตรวจสอบชื่อ-นามสกุลและที่เลือกตั้ง

๓. ๑๐ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง หากเห็นว่าไม่มีชื่อตนเองหรือมีชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ยื่นคำร้องขอเพิ่มขึ้น-ถอนชื่อต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น

หลักฐานที่ใช้ในการเลือกตั้ง

๑. บัตรประชาชน (บัตรที่หมดอายุก็ใช้ได้)
๒. บัตรหรือหลักฐานที่ราชการหรือหน่วยงานของรัฐออกให้มีรูปถ่ายและหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน เช่น

๑. บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๒. ใบขับขี่
๓. หนังสือเดินทาง (พาสปอร์ต)

ผู้แทนท้องถิ่นควรมีลักษณะอย่างไร

๑. เป็นคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น รับรู้ปัญหาของท้องถิ่น
๒. มีคุณธรรมและรู้จักเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว
๓. มีการหาเสียงอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ผิดกฎหมาย
๔. เข้าถึงประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นและนำมาแก้ไขโดยเสนอนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและปฏิบัติได้จริง

๕. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อร่วมกันพัฒนา

๖. เป็นแบบอย่างของการรู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม
๗. มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย
๘. ไม่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้ง เช่น แจกเงินหรือสิ่งของ^{๑๑}

อย่าเลือกคนทุจริต อย่าคิดขายเสียง

เมื่อท่านมีโอกาสไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วไม่ควรเลือกผู้สมัครที่โกงการเลือกตั้งเป็นผู้แทนท้องถิ่นในทุกระดับเพราะผู้สมัครที่โกงการเลือกตั้งโดยใช้เงินซื้อเสียงหวัละไม่กักร้อยบาท เมื่อได้เข้าไปบริหารเงินงบประมาณของท้องถิ่น ซึ่งมาจากภาษีของเราเองแล้วไปถอนทุนคืนทำให้พวกเราได้รับประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นไม่เต็มที่ เช่น ถนน สะพาน ใช้ได้ไม่นานก็ชำรุดเสียหาย

ดังนั้น ประชาชนต้องไปเลือกตั้งด้วยใจบริสุทธิ์ด้วยการไม่รับเงินซื้อเสียงหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้สมัคร แต่เลือกผู้แทนที่ดีไปบริหารงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยจะดีกว่า

การทุจริตเลือกตั้งส่งผลเสียหายต่อท้องถิ่นอย่างไร

๑. ท้องถิ่นสูญเสียงบประมาณ ซึ่งมาจากภาษีของประชาชนในการจัดการเลือกตั้งใหม่
๒. ผู้แทนที่เลือกเข้าไปจะโกงเงินภาษี ทำให้ท้องถิ่นไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่

^{๑๑}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename= [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

ดังนั้น เมื่อพบเห็นการทุจริตเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการแจกเงินสิ่งของ หรือมีการเลิกรับเงินหรือทรัพย์สิน ให้ช่วยกันแจ้งเบาะแสหรือรวบรวมหลักฐานการทุจริตแจ้งต่อตำรวจในพื้นที่ กกต. จังหวัด กกต.ท้องถิ่น หรือแจ้งให้ กกต.ส่วนกลาง สายด่วน ๑๑๗๑ ทราบ^{๑๒}

การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง หรือ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง ขอรับแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๓๑ หรือทำหนังสือชี้แจงเหตุที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ได้ และให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนและที่อยู่ตามทะเบียนบ้านโดยยื่นต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น

๑. ด้วยตนเอง หรือ
๒. มอบหมายผู้อื่น หรือ
๓. ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

ไม่ได้ไปเลือกตั้งท้องถิ่น เสียสิทธิอะไรบ้าง

ผู้ที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุอันสมควร จะเสียสิทธิ ๖ ประการ ดังนี้

๑. สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
๒. สิทธิร้องคัดค้านการเลือกตั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะ

ปกครองท้องที่

๓. สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
๔. สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง

ท้องที่

๕. สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

๖. สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น^{๑๓}

การมีส่วนร่วมทางการเมืองระหว่างการเลือกตั้ง

ในระหว่างที่มีการเลือกตั้งเรามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ เช่น

- ๑) ติดตามการโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครว่าทำผิดกฎหมายเลือกตั้งหรือไม่
- ๒) สังเกตการณ์ทำหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เช่น เปิดหีบบัตรตรงเวลา

หรือมีบัตรอยู่ในหีบก่อนเปิดหีบหรือไม่

- ๓) เฝ้าติดตามการนับคะแนนว่ากรรมการมีการอ่านคะแนนถูกต้องหรือไม่ ฯลฯ^{๑๔}

การมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการเลือกตั้ง

^{๑๒}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename= [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

^{๑๓}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename= [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

^{๑๔}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename= [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

แม้การเลือกตั้งเสร็จสิ้นไปแล้วแต่ท่านยังสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้แทนในระดับท้องถิ่นได้ ดังนี้

๑. มีส่วนร่วมในการบริหาร เช่น การเข้ารับฟังการประชุมของสภาท้องถิ่นหรือติดตามประกาศต่าง ๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งให้ความคิดเห็นในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

๒. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เช่น ติดตามและตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นหรือการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่น

๓. การมีส่วนร่วมทางด้านกฎหมาย เช่น การเข้าชื่อเสนอร่างข้อบัญญัติ หรือแสดงความคิดเห็นเสนอแนะต่อสภาท้องถิ่น

การคัดค้านการเลือกตั้ง

การคัดค้านการเลือกตั้ง สามารถยื่นคำร้องได้ก่อนวันเลือกตั้ง หรือภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศผลเลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ คน หรือ

๒. ผู้สมัคร หรือ

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ

๔. นายอำเภอในเขตเลือกตั้งนั้น

กรณีเห็นว่าการเลือกตั้ง หรือการนับคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเป็นไปโดยทุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อ กกต. โดยผ่านผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งภายใน ๔๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งและผู้ร้องคัดค้านเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ผู้ร้องสามารถยื่นคำร้องคัดค้านได้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง^{๑๕}

วิธีการเข้าชื่อร้องขอและลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น

ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้หากเห็นว่าผู้นั้นไม่สมควรที่จะดำรงตำแหน่งอีกต่อไปโดยมี ๔ ขั้นตอนดังนี้

๑. ทำคำร้องขอให้มีการถอดถอนโดยระบุชื่อ ที่อยู่ ลงลายมือชื่อ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

๒. ยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (เฉพาะ กทม.) โดยมีรายละเอียดของข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่หรือ มีความประพฤติเสื่อมเสียจนเป็นเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

^{๑๕}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

๓. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับคำร้องแล้ว ให้ส่งคำร้องพร้อมคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาไปยัง กกต. เพื่อทำการประกาศวันและจัดให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอน

๔. ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงไปลงคะแนนเสียงถอดถอน ณ หน่วยลงคะแนนเสียงที่ กกต. กำหนดการเข้าชื่อร้องขอและการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต่อจำนวนผู้เข้าชื่อ ดังนี้

๑) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่เกิน ๑ แสนคน จำนวนผู้เข้าชื่อถอดถอน ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕

๒) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ระหว่าง ๑ แสนคน - ๕ แสนคน จำนวนผู้เข้าชื่อถอดถอน ไม่น้อยกว่า ๒ หมื่นคน

๓) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ระหว่าง ๕ แสนคน - ๑ ล้านคน จำนวนผู้เข้าชื่อถอดถอน ไม่น้อยกว่า ๒.๕ แสนคน

๔) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เกิน ๑ ล้านคน จำนวนผู้เข้าชื่อถอดถอน ไม่น้อยกว่า ๓ แสนคน

ผลการลงคะแนนเสียง

ประชาชนลงคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงและได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลงคะแนนเสียง ประชาชนลงคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงให้การเข้าชื่อถอดถอนบุคคลนั้นเป็นอันตกไป (บุคคลนั้นยังอยู่ในตำแหน่งต่อไป) ^{๑๖}

การเลือกตั้งท้องถิ่น ปี ๒๕๖๓

ประชาชนมีความสำคัญอย่างไรต่อองค์การบริหารส่วนตำบล การทำให้ประชาชนเกิดความผาสุก มีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ เป็นเป้าหมายของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) คัดเลือกคนดี มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเข้าไปมีหน้าที่ ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล คือ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น

(๒) เข้าไปบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ด้วยการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือนายก องค์การบริหารส่วนตำบล

(๓) ลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กฎหมายกำหนดหากเห็นว่าผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

^{๑๖}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename= [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

(๔) เข้าซื้อกันเสนอให้สภา องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) เข้าฟังการประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างสม่ำเสมอ

(๖) ติดตามข้อมูลข่าวสารของ องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างสม่ำเสมอ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดขึ้นเพื่อตรวจสอบการทำงานและพฤติกรรมของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล ให้คำแนะนำหรือสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๗) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนา ๓ ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกชั้นตอน

(๘) ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อ หรือการจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งโดยวิธีสอบราคา ประเมินราคา หรือวิธีพิเศษขององค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อยคณะละ ๒ คน

(๙) ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑๐) เสียภาษีให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างครบถ้วน

(๑๑) ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองจากการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ของนายก องค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หากมีพฤติกรรมดังกล่าว นายอำเภอจะดำเนินการสอบสวนแล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง

(๑๒) ประชาชนจะได้รับการแก้ไขปัญหา พัฒนาความเป็นอยู่ และได้รับการบริการ สาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบล ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบล

๑. ทำไมต้องไปเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนในระบอบประชาธิปไตยที่เราต้องไปใช้สิทธิลงคะแนนในการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์และดูแลทุกข์สุขของประชาชน

การเลือกผู้แทนของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล คือ สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ต่าง ๆ แทนเรา เช่น การออกข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะมาบังคับใช้กับประชาชน การพัฒนาหมู่บ้านและตำบล การใช้จ่ายงบประมาณที่มาจากภาษีของประชาชน ซึ่งล้วนเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของเราทั้งนั้น ซึ่งหากมีการออกข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ดีหรือมีการจัดทำแผนพัฒนา หรือโครงการที่ดีใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องก็จะทำให้ชุมชนที่อยู่ใน องค์การบริหารส่วนตำบลดีขึ้น

๒. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย ถ้าแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี

(๒) อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง (การเลือกตั้งสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง: การเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ใช้เขต องค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นเขตเลือกตั้ง)

(๔) ผู้ที่ย้ายทะเบียนบ้านจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่งภายใน องค์การบริหารส่วนตำบล เดียวกันไม่ถึง ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง สามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ในหมู่บ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี และเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ด้วย

๓. การเตรียมตัวไปเลือกตั้ง

(๑) ขั้นตอนที่ ๑ ตรวจสอบชื่อ – นามสกุล และที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน

(๒) ขั้นตอนที่ ๒ การเพิ่มชื่อ – ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน

(๓) ขั้นตอนที่ ๓ การแจ้งเหตุไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน

๔. การเตรียมหลักฐานไปเลือกตั้ง

ก่อนไปลงคะแนน ขอให้เตรียมความพร้อม – หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อใช้ลงคะแนนเลือกตั้งดังนี้

(๑) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ

(๒) ใบรับคำขอมิบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ที่ดีรูปถ่ายและประทับตราเจ้าหน้าที่ (ใบเหลือง)

(๓) ใบแทนใบรับคำขอมิบัตรที่ดีรูปถ่ายและประทับตราเจ้าหน้าที่ (ใบชมพู)

(๔) บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับบำนาญ

(๕) ใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยกรมการขนส่งทางบก ที่มีหมายเลขประจำตัวประชาชนและรูปถ่าย

(๖) หนังสือเดินทางที่ออกโดยกระทรวงการต่างประเทศที่มีหมายเลขประจำตัวประชาชนและรูปถ่าย

๕. วิธีการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิก สภา องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้หมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้ผู้สมัครได้เท่าจำนวนสมาชิกที่พึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ดังนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีหมู่บ้านเดียว เลือกผู้สมัครสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ ๖ คน

(๒) องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพียง ๒ หมู่บ้าน เลือกผู้สมัครสมาชิกสภา ได้ ๓ คน

(๓) องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีมากกว่า ๒ หมู่บ้าน เลือกผู้สมัครสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ ๒ คน

การเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเขตเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ ๑ คน

๖. การเสียสิทธิเมื่อไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๖.๑ กฎหมายกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อการเลือกตั้งเป็นทั้งหน้าที่และสิทธิหากไม่ได้ไปทำหน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง และไม่ได้แจ้งเหตุอันควรที่ทำให้ไม่เลือกตั้งจะมีผลให้เสียสิทธิในระดับท้องถิ่น ดังนี้

(๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภา อบจ. สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา อบจ. สมาชิก กทม. สมาชิกสภาเมืองพัทยา ผู้ว่าฯ กทม. นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา นายก อบจ. นายก องค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) สิทธิร้องคัดค้านการเลือกกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

(๓) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา อบจ. สมาชิกสภา กทม. สมาชิกสภาเมืองพัทยา ผู้ว่าฯ กทม. นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา นายก อบจ. นายก องค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

(๕) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๖) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา อบจ. สมาชิกสภา กทม. สมาชิกสภาเมืองพัทยา ผู้ว่าฯ กทม. นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา นายก อบจ. นายก องค์การบริหารส่วนตำบล

๖.๒ การจะได้สิทธิต่าง ๆ ที่เสียไปกลับคืนมา เมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งต่อไป ดังนี้

(๑) ถ้าหากการเสียสิทธินั้นเกิดจากการที่เราไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับชาติ คือ ส.ส. หรือ ส.ว. จะต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. หรือ ส.ว. อย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิที่เสียไปจะได้กลับคืนมา

(๒) ถ้าหากการเสียสิทธินั้นเกิดจากการที่เราไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น จะต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา อบจ. สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร นายก อบจ. นายก องค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา หรือผู้ว่าฯ กทม. อย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิที่เสียไปในระดับท้องถิ่นจึงได้กลับคืนมา^{๑๗}

การเลือกตั้งนอกจากจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองแล้ว ยังมีปัจจัยการออกเสียงเลือกตั้งยังถือว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคน กล่าวคือ ที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิหมายความว่า ทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างถ้วน หน้า สิทธิ ดังกล่าวเป็นสิทธิในตัวเองไม่ต้องให้ผู้ใดมาอธิบายและไม่มีผู้ใดจะมาเพิกถอนได้ ในเมื่อเป็นสิทธิส่วนบุคคลไปด้วย กล่าวคือ ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดสามารถไปบีบบังคับให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ หากว่าประชาชนผู้นั้นไม่ต้องการและที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของหน้าที่ มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ เพราะฉะนั้นผู้ที่จะมีส่วนใช้อำนาจอธิปไตยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นประชาชนทุกคน แต่เป็นเพียงประชาชนบางคนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมไปทำหน้าที่เป็นตัวแทน ผู้ที่ได้รับหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจถูกบังคับให้ไปลงคะแนนเสียงได้

^{๑๗} องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา, “การเลือกตั้งท้องถิ่น”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.nikhompattana.go.th/pages/content/265> [๒๐ กันยายน ๒๕๖๕].

การเลือกตั้งของประเทศไทย เป็นกระบวนการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศไทย อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย วุฒิสภาไทย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วยการให้ประชาชนออกเสียงเลือกบุคคลที่เห็นสมควร ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปมาแล้ว ๒๘ ครั้ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นมา โดยครั้งล่าสุดคือการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และการเลือกตั้งท้องถิ่นในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง

กระบวนการตัดสินใจนี้ จะนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายการตัดสินใจในการเลือกตั้ง โดยสรุปเป็นขั้นตอนได้ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการได้รับข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้งข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่าง ๆ ของกลุ่มการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยผ่านสื่อ หรือช่องทางใดบ้าง และข่าวสารต่าง ๆ ในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใด จนกระทั่งนำข่าวสารนั้นไปเป็นเกณฑ์คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้จากสื่อหรือช่องทางหลาย ๆ ทาง นั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด และลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปสู่ผู้ลงคะแนนเสียงนั้นเป็นลักษณะข่าวสารที่หลากหลาย เพื่อที่จะจูงใจให้ลงคะแนนเสียง

๒. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งเมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือผู้ลงคะแนนผูกพันกับพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อคัดเลือกผู้สมัครที่ตนถูกใจมากที่สุด ให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงได้ หรือเท่าที่ ตนเองต้องการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ขั้นตอนนี้รวบรวมความคิดและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา นั้น ๆ การพัฒนาทางเลือกก็คือ การทำให้เกิดทางเลือกหลาย ๆ ทาง แล้วนำมาประเมินเพื่อเลือกทางที่เหมาะสมกับเป้าหมายของ การเลือกตั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ตัดสินใจ กล่าวคือ ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการณรงค์หาเสียง ข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมือง ก็เริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมาสอดคล้อง กับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่ ผู้ลงคะแนนบางคนอาจจะให้ ความสำคัญกับนโยบาย บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือบางคนอาจจะพิจารณาว่าผู้สมัครคนใดที่สามารถให้ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์เฉพาะหน้ามากกว่าผู้อื่น

๓. การประเมินและจัดลำดับ เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้ว หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนจะได้รับการประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนน เสียงเลือกตั้งแต่ละคน ก่อนที่จะตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด

๔. การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ขั้นตอนนี้ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรก กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของเงินทอง ที่ได้รับจากหัวหน้าผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งด้วย ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยถือว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่าใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองโดยชอบธรรม การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพและสิทธิทางการเมืองแก่ประชาชน กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยผ่านทางตัวแทนนั่นเอง กล่าวโดยสรุป ในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่า ใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะปกครองโดยชอบธรรม

ดังนั้น เพื่อให้สังคมการเมืองไทยเป็นสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ เป็นระบอบปกครองแบบประชาธิปไตยโดยประชาชนและเพื่อประชาชนโดยแท้ คนไทยทุกคนจึงร่วมกันสร้างสรรค์เสริมสร้างและปรับแต่งให้วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยมีลักษณะสอดคล้องรองรับ และสนับสนุนต่อระบบขบวนการทางการเมืองและประชาธิปไตยการเสริมสร้างให้วัฒนธรรมทางการเมืองไทยเป็นประชาธิปไตย จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้สังคมการเมืองไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนโดยประชาชนในที่สุดระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพก็จะสัมฤทธิ์ผล การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองไทยให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นเครื่องชี้วัดของความเป็นประชาธิปไตยในสังคมไทย การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพทางการเมืองกับประชาชน กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองไทยผ่านทางตัวแทนนั่นเอง

พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism) ในการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของไทย ระบบการเลือกตั้งของไทยที่ออกแบบไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีกสามฉบับ ถือเป็นภาพสะท้อนมุมมองที่นักวิชาการจำนวนมากมีต่อพฤติกรรมทางการเมืองของคนไทย ซึ่งมักเชื่อกันว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และออกไปใช้สิทธิลงคะแนนโดยขาดความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตน ในขณะที่นักการเมืองและพรรคการเมืองขาดอุดมการณ์และไม่มีการนำเสนอนโยบายที่เป็นรูปธรรมต่อประชาชน มีการใช้เงินซื้อเสียง และมีการใช้อิทธิพลหรืออำนาจครอบงำความคิดของประชาชน นอกจากนี้ สถาบันทางการเมืองอื่น ๆ เช่น ทหาร ข้าราชการ ฯลฯ เองก็เป็นอุปสรรคต่อ

การผลักดันค่านิยมประชาธิปไตย และการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองที่พึงปรารถนา^{๑๘} อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งทำให้เกิดประเด็นท้าทายใหม่ ๆ ต่อความเข้าใจที่ว่านี้ในหลายประการ ทั้งในแง่พฤติกรรมการใช้สิทธิลงคะแนนของประชาชน และกว่าร้อยละ ๗๐ โดยภาพรวมออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง รูปแบบและวิธีการรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองที่แข่งขันกันนำเสนอโนบาย (ประชานิยม) ต่อประชาชนอย่างเอาใจจริงเอาใจกว่าการเลือกตั้ง ตลอดจนบทบาทของสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น ทหาร ศาลยุติธรรม องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชน เป็นต้น ที่มีส่วนอย่างน่าสนใจในการกำหนดหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองและพฤติกรรมการใช้สิทธิลงคะแนนของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง (โดยเฉพาะพฤติกรรมการเลือกตั้ง) จึงนับว่ายังมีความสำคัญอย่างมากต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “การเมืองเรื่องการเลือกตั้งของไทย”^{๑๙} โดยกระบวนการตัดสินใจการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน สรุปได้ว่ากระบวนการตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ ระยะข่าวสาร ระยะหลักเกณฑ์ ระยะประเมิน และระยะการตัดสินใจ^{๒๐}

หลักการพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ดังนี้

๑. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ลงคะแนน เสียงที่มีความรู้ความสนใจทางการเมืองน้อย จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยไม่อิงกับทัศนคติที่มีต่อประเด็นโดย โนบายทางการเมือง ปัจจัยด้านชักจูงการระดมและอำมสินจ้างจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงของกลุ่มนี้โดยธรรมชาติความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นของประชาชนทั่วไปมี ๒ ประการใหญ่ ๆ คือ

๑.๑ ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นที่ตอบสนองทางด้านกายภาพ เป็นความจำเป็นที่ขาดมิได้ที่ตอบสนองทางร่างกายในทางพุทธศาสนาเรียกว่า “ปัจจัยสี่” คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งพอเพียงต่อการยังชีพตามอัตภาพ

๑.๒ ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นทางด้านจิตภาพ เป็นความจำเป็นที่สนองตอบทางด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก เช่น ความรัก ความผูกพัน ความเชื่อถือ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ การมีสังคม การยอมรับซึ่งกันและกัน เกียรติยศชื่อเสียง และคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นต้น

^{๑๘}อเนก เหล่าธรรมทัศน์, **เหตุอยู่ที่ท้องถิ่น : ปัญหาการเมืองการปกครองระดับชาติอันสืบเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นไม่เพียงพอ**, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๕.

^{๑๙}สตีลธ ธนานิธิโชติ, **พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism)**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรโสภณ, ๒๕๕๐), หน้า ๓.

^{๒๐}ศิวะพร ปัญจมาลา, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน: ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม เขต ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๑๙.

๒. ความรู้สึกทางการเมืองกับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เกือบครึ่งหนึ่งใช้เกณฑ์ในการเลือกโดยคำนึงถึงตัวผู้สมัคร ส่วนที่เหลืออย่างละครึ่งคละกันไประหว่างผู้สมัครกับพรรคการเมือง ปัจจัยที่มีผลต่อแบบแผนปัจจัยการลงคะแนนเสียงที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ อาชีพ การศึกษา และรายได้ ส่วนที่อยู่อาศัย

๓. สภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียง ประมาณหนึ่งในสี่เลือกผู้สมัครโดยคำนึงถึงค่านิยมพรรคการเมืองเป็นเกณฑ์สำคัญ ส่วนอีกสามในสี่นั้นเป็นอิทธิพลร่วมของคุณสมบัติเฉพาะตัวในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัคร เช่น การเป็นคนท้องถิ่น ที่มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่น ได้มีความรู้ความสามารถแจกจ่ายของเงินทอง และหาเสียงเป็นที่ประทับใจ เป็นต้น โดยผู้นำท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการขึ้นของผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และครู ตามลำดับ^{๒๑}

ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครที่มาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จากทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเพราะนโยบายของแต่ละบุคคลจะคล้ายกันในการตัดสินใจเลือกผู้รับสมัครการเลือกตั้งในประเทศไทย นั้นจะดูว่าคุณสมบัติของผู้สมัครเรื่องความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหา จึงตัดสินใจเลือกบุคคลนั้น

ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่มาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเพราะการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในต่างประเทศนั้นจะมุ่งดูที่นโยบายว่า นโยบายของบุคคล ที่ตนเองจะเลือกนั้น สิ่งที่จะได้จากนโยบายนั้นเหมาะสมกับตนเองหรือไม่ ถ้านโยบายของบุคคลนั้นตนเองได้ สิ่งตอบแทนก็จะตัดสินใจเลือกบุคคลนั้น

ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียง/กลยุทธ์ในการหาเสียง มีที่มาจากแนวคิดกระบวนการตัดสินใจ เลือกตั้ง เพราะการรับรู้ข่าวสารการหาเสียง การรณรงค์ และกลยุทธ์ในการหาเสียงจะทำให้ประชาชนทราบถึง ตัวผู้สมัครรับการเลือกตั้งและนโยบายจึงเป็นตัวกำหนดให้ตัดสินใจเลือกบุคคลนั้น

ปัจจัยด้านการจูงใจในสิ่งตอบแทน/ผลประโยชน์สิ่งตอบแทน มีที่มาจาก การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเพราะการตัดสินใจเลือกตั้งในต่างประเทศนั้น จะมุ่งดูสิ่งที่ตนเองจะได้รับเมื่อเลือกบุคคลนั้น

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร มีที่มาจากทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ เพราะในการตัดสินใจเลือกผู้รับสมัครการเลือกตั้งมักจะดูที่ความสัมพันธ์ เช่น คนในครอบครัว ญาติพี่น้อง บุคคลที่เคยช่วยเหลือตนเองหรือบุคคลที่เคยช่วยเหลือครอบครัวของตน และการเลือกตามบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลในครอบครัวบอกให้เลือก เป็นต้น เหตุผลเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจเลือกบุคคลนั้น^{๒๒}

^{๒๑}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหากับการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๗), หน้า ๓๑.

^{๒๒}ขวัญหทัย แจ่มแจ้ง, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การปกครองส่วนตำบล วัดสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารงานยุติธรรมและสังคม, (มหาวิทยาลัยบูรพา : คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, ๒๕๖๒), หน้า ๑.

ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จะต้องเป็นผู้ที่มีเหตุมีผล เคารพในสิทธิของตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีคุณธรรมตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักอภิปรัชญา ๔

ตารางที่ ๒.๓ สารระสำคัญของการตัดสินใจเลือกตั้ง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อเนก เหล่าธรรมทัศน์	การเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่าใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองโดยชอบธรรม การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพและสิทธิทางการเมืองแก่ประชาชน
สตีธร ธนานิธิโชติ	โดยภาพรวมออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง รูปแบบและวิธีการรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองที่แข่งขันกันนำเสนอนโยบาย (ประชานิยม) ต่อประชาชนพฤติกรรมการใช้สิทธิลงคะแนนของประชาชนในการเลือกตั้งครั้ง
จันทมร สีหาบุญลี	กระบวนการตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ ระยะข่าวสาร ระยะหลักเกณฑ์ ระยะประเมิน และระยะการตัดสินใจ
พรรคดี ผ่องแผ้ว	หลักการพิจารณา ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ ๑. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นที่ตอบสนองทางด้านกายภาพ ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นทางด้านจิตภาพ ๒. ความรู้สึกทางการเมืองกับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียง ๓. สภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
ขวัญหทัย แจ่มแจ้ง	ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครที่มาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จากทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่มาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียง/กลยุทธ์ในการหาเสียง ปัจจัยด้านการจูงใจในสิ่งตอบแทน/ผลประโยชน์สิ่งตอบแทน มีที่มาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร มีที่มาจากทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์

๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเมืองระดับท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นรากฐานสำคัญของการเมืองแบบประชาธิปไตย เช่นเดียวกับการเมืองในระดับท้องถิ่น ที่การมีส่วนร่วมของประชาชนก็มีความสำคัญอย่างมาก เช่นเดียวกัน เพราะเป็นเสมือนแบบฝึกหัดให้ประชาชนได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในชุมชนท้องถิ่นอันเป็นถิ่นที่อยู่ของตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลาย ทั้งด้านตัวบุคคล สังคมชุมชนและหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจสร้างฉันทามติ ลดกระแสการต่อต้าน หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา มีการรวมพลังเกิดความสามัคคีเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐซึ่งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการกระจายอำนาจสู่ประชาชนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในการเมืองการบริหารท้องถิ่นของไทย มีวิธีการที่สำคัญและยอมรับปฏิบัติกันโดยทั่วไป เช่น การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น การใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะของประชาชนในระดับท้องถิ่น การเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง เพื่อเรียกร้องให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ยังรวมถึงการก่อความวุ่นวายทางการเมือง การงดให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการแสดงออกของประชาชนที่ไม่เชื่อฟังอำนาจรัฐ เป็นต้น สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะ (Public Service) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย มีลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเสนอความคิดเห็น การเข้าร่วมในเวทีประชุมปรึกษาหารือ การเข้าร่วมจัดกิจกรรม และการเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน เป็นต้น

กิจกรรมทางการเมืองในท้องถิ่นปัจจุบันมีอาจหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ เพราะถือเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่ามีความสำคัญ และต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเมืองการปกครองและการบริหารท้องถิ่น ภายใต้สถานการณ์ความท้าทายนี้ แนวโน้มของการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของไทย จึงอาจไม่ได้มองความสำเร็จของการมีส่วนร่วมอยู่เพียงแค่ว่าให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในเชิงปริมาณเท่านั้น หากแต่ต้องคำนึงถึงการวัดความสำเร็จหรือเป้าหมายของการมีส่วนร่วมที่การเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างประชาชนและหน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในชุมชน

การเมืองในระดับท้องถิ่นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนก็มีความสำคัญอย่างมาก เช่นเดียวกัน เพราะเป็นเสมือนแบบฝึกหัดให้ประชาชนได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม (Sense of Belonging) ในชุมชนท้องถิ่นอันเป็นถิ่นที่อยู่ของตนเอง เกิดความหวงแหนและความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น เป็นผลให้ประชาชนเรียนรู้และมีความรู้สึกที่ดีต่อการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น จึงมีความเกี่ยวพันกับการเมืองการปกครองในระดับชาติเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง

ระดับชาติมีฐานที่สำคัญจากระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเมืองจากประชาธิปไตยระดับฐานรากให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น^{๒๓}

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้ไปสู่แก่นแท้ของระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้หลายช่องทาง ได้แก่

๑. การออกเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

๒. การเสนอร่างกฎหมายและการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายได้ และการใช้สิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้

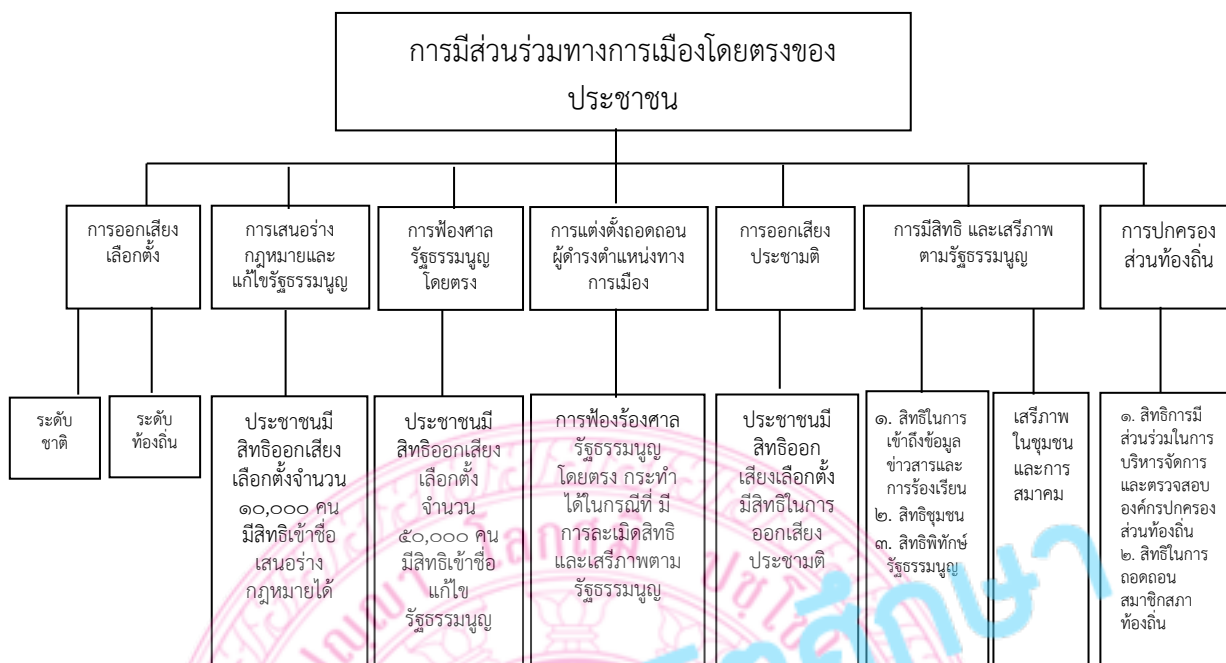
๓. การฟ้องศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง กระทำได้ในกรณีมีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

๔. การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติดำเนินไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ได้

๕. การออกเสียงประชามติ โดยประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิในการออกเสียงประชามติได้ใน ๒ กรณี คือ กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องที่จะออกเสียงประชามติอาจกระทบถึงผลได้ผลเสียของประเทศ หรือประชาชน และกรณีกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ

๖. การมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังได้เพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไปในระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในพื้นที่ดูแลและตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นได้อีกด้วย การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๒๓} ยุทธพร อิศรชัย, การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๗), หน้า ๖๑.

แผนภาพที่ ๒.๑ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน^{๒๔}

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระจายอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหาร การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นแล้ว จะทำให้การบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด

นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับทราบขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีผลให้การดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสูงสุดของประเทศสะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน และได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีกฎหมายหลายฉบับประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อาทิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

^{๒๔} กลุ่มงานสารนิเทศ, สำนักงานประชาสัมพันธ์, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.parliament.go.th> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗].

พ.ศ. ๒๕๔๘ นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนราชการยังกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้^{๒๕}

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน โดยตั้งแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ก่อให้เกิดหน่วยปกครองในระดับพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากเทศบาลแล้วยังมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล นับรวมจำนวนกว่าหมื่นแห่งทั่วประเทศเพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ต่อมาภายหลังยังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่เพิ่มอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ^{๒๖} และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๓ ได้กำหนดไว้ว่าการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกัน เพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ^{๒๗}

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ดังจะเห็นได้ว่าการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง^{๒๘} ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้รัฐต้องให้ความสำคัญและแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ รัฐได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการ

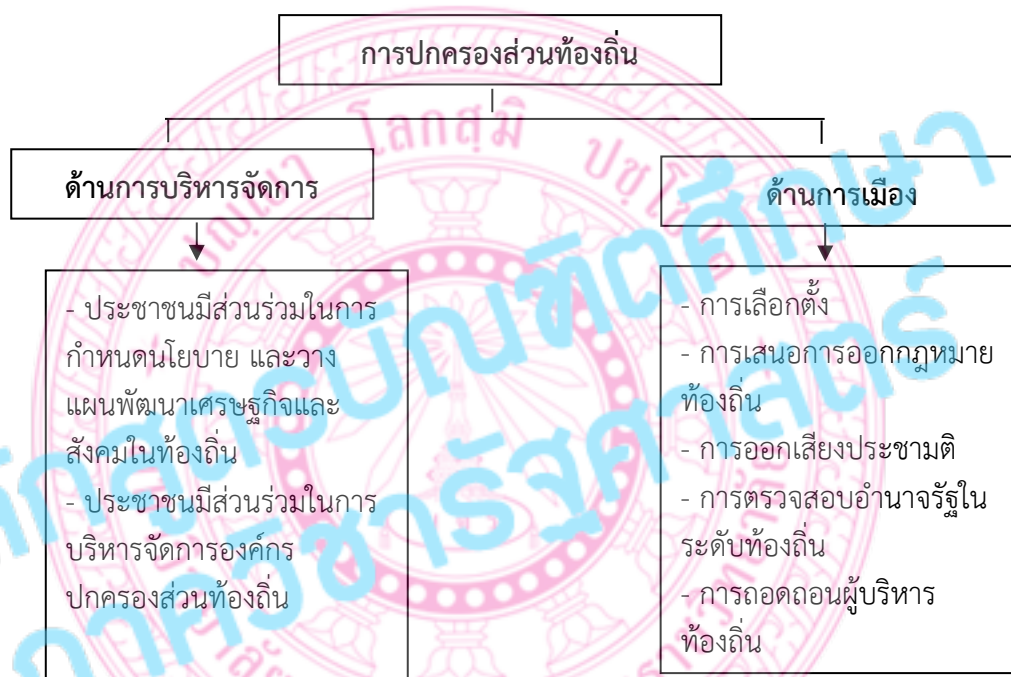
^{๒๕}อรทัย ก๊กผล, **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๕๘), หน้า ๑๙.

^{๒๖}อภิชาติ สถิตนิรามัย, **รัฐธรรมนูญ การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๕), หน้า ๘.

^{๒๗}“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”, **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐) : ๗๕

^{๒๘}อรทัย ก๊กผล, **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น**, หน้า ๒๒.

จัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำได้ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และด้านการเมือง ด้านการบริหารจัดการ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การเสนอการออกกฎหมายท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ การตรวจสอบอำนาจรัฐในระดับท้องถิ่น และการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านการบริหารจัดการและด้านการเมือง ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ การปกครองส่วนท้องถิ่น^{๒๙}

การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้วางบทบัญญัติที่สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดอยู่ในหมวดที่ ๑๔ ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมี ๓ เรื่องหลักคือ การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และเรื่องสิทธิการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้เน้น

^{๒๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙.

ย้าถึงการรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๓๐} อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัตินั้นยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นไม่สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่เนื่องจากมีอุปสรรคหลายประการซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิหรือวางเงื่อนไขการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ อุปสรรคสำคัญในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ข้อจำกัดทางกฎหมายในรูปแบบของเงื่อนไขที่วางไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเสียง ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่มีอยู่ในขณะนี้ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหลักการสำคัญของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป โดยให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ

ในกรณีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมด การเข้าชื่อถอดถอนเป็นอันตกไป แต่หากมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งและมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของผู้ที่มาลงคะแนนเสียงทั้งหมด การถอดถอนจึงมีผลเงื่อนไขในทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรคของพระราชบัญญัตินี้ คือ จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนที่กำหนดไว้ค่อนข้างสูง ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นมีความเป็นไปได้น้อยมากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่จะสามารถรวบรวมผู้ที่เข้ามาเข้าชื่อให้ได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

นอกจากนี้ข้อจำกัดทางกฎหมายอีกประการ คือ การให้ประชาชนร่างข้อบัญญัติประกอบคำร้องมาทั้งฉบับเพื่อเสนอต่อประธานสภาท้องถิ่น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะร่างข้อบัญญัติขึ้นมาทั้งฉบับได้ การที่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นการผลักภาระให้ประชาชนมากเกินไป ประการสุดท้ายคือการออกเสียงประชามติโดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นอยู่ในพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งบัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการออกเสียงประชามติอย่างชัดเจนแต่ในความเป็นจริงนั้น การออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก หรือในบางท้องถิ่นไม่เคยมีการทำประชามติเลยเนื่องจากอุปสรรคสำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิที่กฎหมายรองรับไว้ได้^{๓๑}

^{๓๐}อนุรักษ์ นิยมเวช, การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๔), หน้า ๘.

^{๓๑}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นเป็นกระบวนการประชาธิปไตยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่จะได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับความจริงใจและความจริงจิงในการดำเนินการด้วยรายงานการวิจัยของสถาบันพระปกเกล้า ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์โดยทั่วไปของการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น ได้แก่

๑) การเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นต่าง ๆ จะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วนรอบคอบมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบและได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่กระทบกับประชาชนโดยตรง

๒) ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น รับทราบข้อมูลคำอธิบายต่าง ๆ เห็นประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ แน่ใจว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมีค่าใช้จ่ายและใช้ระยะเวลา แต่เมื่อประชาชนยอมรับ การนำโครงการไปสู่การปฏิบัติจะรวดเร็วขึ้น ซึ่งในประเด็นนี้จะเห็นว่าโครงการของภาครัฐ ที่เร่งการตัดสินใจหรือปิด เมื่อประชาชนทราบภายหลังและต่อต้าน บางโครงการนำไปสู่การปฏิบัติไม่ได้ล่าช้าเป็นปี ๆ บางโครงการสามารถก่อสร้างได้เสร็จและประชาชนไม่ยอมให้เข้าไปดำเนินการ กลายเป็นอนุสาวรีย์ร้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย งบประมาณดังกล่าวสามารถนำไปสร้างคุณประโยชน์ได้มากมาย

๓) การสร้างฉันทามติ สำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน การสร้างฉันทามติอาจเป็นเรื่องยาก สังคมไทย กลายเป็นพหุลักษณะและต้องยอมรับความหลากหลายแตกต่างทางความคิด กลไกที่ช่วยให้ความแตกต่างนั้น ได้มีการแลกเปลี่ยน คือ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทางหลักการเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจช่วยป้องกัน ความขัดแย้งได้แต่ในสังคมไทยที่ผ่านมาภาครัฐมักดำเนินการตัดสินใจไปก่อน เมื่อประชาชนต่อต้านจึงจัดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนตามภายหลัง หากเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้น จำเป็นต้องใช้หลักการจัดการความขัดแย้งเข้ามาแทน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงสามารถช่วยลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

๔) ร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อประสบความสำเร็จจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๕) ช่วยทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้ผู้บริหารและปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความใกล้ชิด สร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างความรู้สึกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นของประชาชน นอกจากนี้ ด้วยความใกล้ชิดผู้บริหารท้องถิ่นจะไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชนและเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน

๖) ช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจและเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน

๓) ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น การมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม^{๓๒}

๔) การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต^{๓๓}

การมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และธำรงรักษาอัตลักษณ์ของชุมชน หลายประการ เช่น เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญสอดคล้องกับปรัชญา แนวความคิดและหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จนโยบายของรัฐบาลในเรื่อง การกระจายอำนาจไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน ทำให้ดำเนินการพัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและชุมชน เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล กลุ่มและองค์กรในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน ทำให้การพัฒนามีความชอบธรรม ทำให้เกิดความรักหวงแหนรับผิดชอบและเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน (Sense of Belonging) ถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบผลสำเร็จเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเป็นการพัฒนาของคนในชุมชน โดยคนในชุมชน และเพื่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง รัฐบาลเป็นเพียงผู้สนับสนุนในบางส่วนเท่านั้น

ตารางที่ ๒.๔ สาระสำคัญของการเมืองระดับท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ยุทธพร อีสริชัย	การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเมืองจากประชาธิปไตยระดับฐานรากให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหาร การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน

^{๓๒}เจมส์ แอล เครย์ตัน, คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์ ถวิลวดี บุรีกุล เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศรีภักดิ์ออฟเซต, ๒๕๕๑), หน้า ๒๑-๒๕.

^{๓๓}ถวิลวดี บุรีกุล, พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖.

ตารางที่ ๒.๔ สารสำคัญของการเมืองระดับท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อนุรักษ์ นิยมเวช	อุปสรรคสำคัญในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ข้อจำกัดทางกฎหมายในรูปแบบของเงื่อนไขที่วางไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
อรรถัย กักพล	การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน
อภิชาติ สลิตนิรามัย	การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน โดยตั้งแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่เพิ่มอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ

๒.๔ ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น

ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดนันทขวามความว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้วย ดังนี้

๒.๔.๑ ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factor) คือ พันธธุกรรมความต้องการทางบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจ และร่างกายและความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน ปัจจัยส่วนบุคคลถือเป็นปัจจัยภายใน บุคคลที่เอื้ออำนวยให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับแตกต่างกันออกไป ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑.๑ **ทรัพยากร** คือ ปัจจัยสนับสนุนให้สามารถเข้าร่วมทางการเมืองได้ เช่น มีความเฉลียวฉลาด มีการศึกษา และมีทักษะและทุนทรัพย์

๑.๒ **แรงจูงใจ** คือ สิ่งชักจูงให้บุคคลสนใจที่จะเข้าร่วมทางการเมือง เช่น ความต้องการชื่อเสียง ความสำนึกทางกลุ่ม ความต้องการปรับปรุงงานท้องถิ่น

๑.๓ **โอกาส** คือ มีเวลาที่เหมาะสมมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมทางการเมือง องค์ประกอบพื้นฐานของบุคคลโดยทั่วไปที่ถูกกล่าวถึง เช่น เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ

รายได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำสิ่งที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของบุคคลและปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน^{๓๔}

กล่าวได้ว่า ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างคือ

๑. แรงจูงใจ เป็นสิ่งชักจูงใจให้บุคคลสนใจที่จะเข้าร่วมทางการเมือง เช่น ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการปรับปรุงงานท้องถิ่น เป็นต้น

๒. โอกาส คือ มีเวลาที่เหมาะสม มีความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรม

๓. ทรัพยากร คือ ปัจจัยสนับสนุนให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ เช่น ความเฉลียวฉลาด มีการศึกษา มีทักษะและทุนทรัพย์^{๓๕}

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ว่าขึ้นอยู่กับตัวแปร ๓ ประการ คือ

๑. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (The Social Environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย

๒. ตัวแปรทางด้านจิตวิทยา (Psychological Variables) การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะดำรงอยู่ได้ขึ้นอยู่กับรางวัล (Rewards) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วม เช่น ความต้องการอำนาจ การแข่งขันความสำเร็จ การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรี และการยอมรับจากสังคม

๓. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (The Political Environment) ได้แก่

๓.๑ ระบบพรรคการเมือง (The Party System) จะแสดงบทบาทในลักษณะของการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่จะคัดค้านหรือต่อต้านผู้ที่อยู่ตรงกันข้ามหรือต่างพรรค ประการที่ ๒ พรรคการเมืองจะแสดงบทบาทเป็นเครื่องมือ (Instrumental) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง

๓.๒ การรณรงค์หาเสียง (The Campaign) ความเพียรพยายามของพรรคการเมืองในการชักจูงให้ประชาชนไปเลือกพรรคตนโดยใช้วิธีการรณรงค์หาเสียงแบบต่าง ๆ

๓.๓ ประเด็นและอุดมการณ์ทางการเมือง

๑) ประเด็นทางการเมือง (Political Ideology) โดยเฉพาะประเด็นที่ประชาชนรู้จักและเกี่ยวข้องจะเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจะไปลงคะแนนเสียงมากยิ่งขึ้น

๒) อุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) เป็นความเชื่อโดยไม่จำเป็นต้องเป็นความจริงแต่เป็นความเชื่อที่ปฏิบัติเป็นบรรทัดฐานบุคคลหรือสังคมที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งย่อมมีผลต่อการแสดงบทบาทหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง^{๓๖}

^{๓๔}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖.

^{๓๕}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑ - ๒๒.

^{๓๖}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘ - ๑๙.

๒.๔.๒ ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มี ๔ ประการใหญ่ ๆ คือ

๑. บริบททางสังคม (Content of Society) สังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคมต่ำ (Social Mobilization) ประชาชนที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกระทำได้ยาก ภาวะทางสังคมยังคงมีความเป็นสังคมเมืองต่ำ สิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญ โดยหากประชาชนมีการศึกษาน้อย ชีตความสามารถในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองก็จะต่ำ ไม่มีสมรรถนะในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพความเป็นอยู่ของสังคมยังเป็นสังคมชนบทโอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย ทำให้ขาดอำนาจต่อรองในขณะเดียวกันถ้าสังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคมสูงประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข่าวสารที่มีผลในทางปฏิบัติ มีความเป็นสังคมเมืองก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในรูปแบบวิธีการหรือกลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่าง มีความหลากหลายและมีความอำนาจต่อรองสูงมากขึ้น นอกจากนั้นบริบททางสังคมยังรวมถึงความสัมพันธ์ของชุมชน หรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชนของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในสังคมนั้นโดยหากความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชนแน่นแฟ้นก็จะช่วยกระตุ้นให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

๒. บริบททางเศรษฐกิจ (Content of Economics) ลิปเซท กล่าวไว้ในหนังสือโพลิติคอลแมน (Political Man) ว่าประเทศที่มีความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจหรือฐานะการครองชีพสูงก็จะเป็นความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าโดยประชาชนมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่าประเทศที่ยากจน ดังนั้นถ้าประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็อาจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย เพราะต้องมีภาระหน้าที่และความกังวลอยู่กับเรื่องการดำรงชีพเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์อีกแง่มุมหนึ่งว่า ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ ถ้าอยู่ในภาวะวิกฤตแล้วก็อาจจะผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นได้หากประชาชนเห็นว่าการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำหรือทำให้การตัดสินใจของรัฐเป็นผลประโยชน์ต่อตนได้

๓. บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Content of Political Culture) หากรัฐใดประชาชนส่วนมากมีวัฒนธรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบค้ำแคบประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบทางการเมืองและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไพร์ฟ้า ซึ่งประชาชนในรัฐมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในปัญหามันเมือง อีกทั้งยังโน้มเอียงในทางยอมรับอำนาจ และเชื่อฟังรัฐบาลก็จะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่มีความหมายเป็นข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางตรงกันข้ามหากรัฐใดประชาชนมีวิสัยทัศน์ทางการเมืองกว้างไกล มีการสร้างสมวิถีชีวิตและนิสัยแบบประชาธิปไตยหรือมีทัศนคติแบบพลเมือง ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความรู้สึกร่วมกันว่ามีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นพันธกิจที่สำคัญของพลเมือง จึงมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นพลเมืองที่มีสถานภาพ

ทางสังคมสูง มีการศึกษาดี และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ ก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

๔. บริบททางการเมือง (Content of Politics) ถ้าระบบการเมืองการปกครองไม่เอื้ออำนวยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น สังคมที่ปกครองในระบอบเผด็จการ ทั้งเผด็จการคอมมิวนิสต์และเผด็จการทหารการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็มักจะอยู่ในระดับต่ำมาก และมักจะเป็นมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบพอเป็นพิธีหรือเพื่อสนับสนุนรัฐบาล หรือโน้มน้าวให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมระดมรัฐที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรัฐนั้นก็มากขึ้น^{๓๗}

๕. สิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Political Environment) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะสิ่งแวดล้อมทางการเมืองเป็นองค์ประกอบที่ช่วยตัดสินใจการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งพิจารณาได้จาก

๑) **สถาบันทางการเมือง** ถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปกครองคือจะต้องมีการจัดระเบียบปฏิบัติ การกระทำ การตัดสินใจ นโยบายประชาชนให้การยอมรับเจ้าหน้าที่และผู้นำรัฐบาล ซึ่งสถาบันทางการเมืองจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมออันจำเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

๒) **การพัฒนาเศรษฐกิจ** ประกอบด้วยความมั่นคงและการพัฒนาอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงในระดับการศึกษาของประชาชน

๓) **สภาพการเลือกตั้ง** ได้แก่ การกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางการเมือง เช่น กำหนดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง อายุ การศึกษา เป็นต้นสิ่งเหล่านี้เป็นการจำกัดการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และยังรวมถึงการบริหารงานเลือกตั้งที่จะดึงดูดประชาชนให้มาเลือกตั้งหรือไม่ เช่น การกำหนดหน่วยเลือกตั้งว่าอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนหรือไม่ การประชาสัมพันธ์ชี้ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการเลือกตั้ง

๔) **อิทธิพลของวัฒนธรรม** ประชาชนจะได้รับการถ่ายทอดแบบแผนทางวัฒนธรรมมาเป็นเวลานานเกี่ยวกับการปฏิบัติ คุณค่าความเชื่อได้หล่อหลอมบุคคลในชาติให้มีพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมือง

๕) **อิทธิพลของกลุ่ม** มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของคนในสังคมเนื่องจากจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม ซึ่งได้ถ่ายทอดค่านิยมความเชื่อและทัศนคติที่คล้ายคลึงกันให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม

๖) **อิทธิพลของสื่อมวลชน** มีบทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารความเคลื่อนไหวและค่านิยมต่าง ๆ ทางการเมือง ช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การปรับวิถีชีวิต ค่านิยมเพื่อการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ถือเป็นตัวจักรสำคัญในการให้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ค่านิยมข้อเท็จจริง ทัศนคติ แบบแผนในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชน^{๓๘}

^{๓๗} วัชรวิชัย ไซยสาร, การเมืองภาคประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : เมฆขาว, ๒๕๔๕), หน้า ๒๔ – ๒๗.

^{๓๘} วัชรวิชัย ไซยสาร, การเมืองภาคประชาชน, หน้า ๒๒ – ๒๓.

สรุปความได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ตัวแปรทางการเมือง คือ สิ่งแวดล้อมทางสังคม ด้านจิตวิทยา ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นตัวกำหนดแบบแผนและพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในสังคม

ตารางที่ ๒.๕ สารสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมบัติ ธำรงธัญวงศ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทางการเมืองของประชาชน ระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยส่วนบุคคล ๕. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง
David F. Roth & Frank L. Wilson	ปัจจัยที่มีอิทธิพล (Influence) ต่อระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องทางการเมืองของปัจเจกบุคคลมีอยู่ ๓ ประการ คือ ๑. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ และลักษณะบุคลิกส่วนบุคคล ๒. สภาพการณ์ทางการเมือง การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ผ่านสื่อสารมวลชน ๓. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม
ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย คือ ทรัพยากร แรงจูงใจ โอกาส
วัชร ไซยสาร	ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คือ บริบททางสังคม บริบททางเศรษฐกิจ บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง บริบททางการเมือง

๒.๔.๓ พฤติกรรมทางการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ไม่เกินจริงอย่างแน่นอนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ทางการเมืองของไทยในการเลือกตั้งที่ผ่านมา และผลจากการเมืองนี้เองที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา เช่น การประท้วงเมื่อไม่พอใจกับการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล การต่อต้าน และเรียกร้องเมื่อมีนโยบายใดนโยบายหนึ่งมีผลกระทบทางลบกับประชาชน รวมถึงการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ประชาชนได้แสดงพฤติกรรมออกที่ชัดเจนที่สุดและถูกต้องตามกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้นวิถีชีวิตของมนุษย์ย่อมหนีไม่พ้นจากการเมือง เพราะการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ไปแล้ว

นักวิชาการกล่าวว่า ชีวิตมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพล อำนาจ หรือแรงกระทบกระเทือนของการเมืองได้ ไม่ว่ามนุษย์จะเข้าในลักษณะหรือกระบวนการในการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^{๓๙} ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมทางการเมือง มีลักษณะการแสดงออกในการกระทำหรือการปฏิบัติที่มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาร่วมมือหรือขัดแย้ง และวิถีทางที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมกลุ่มตนเองและสังคมส่วนใหญ่ซึ่งคนเราต้องมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อตัวบุคคล สังคม และระบบการเมืองทางใดทางหนึ่งด้วย^{๔๐} ซึ่งให้เห็นว่าในชีวิตประจำวันของเรานั้นจะเห็นระบบ การเมืองไม่รวมเฉพาะการเมืองที่เป็นทางการเมืองเท่านั้น แต่จะรวมถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย ดังนั้นระบบการเมืองจึงต้องเป็นองค์การที่แน่นอน เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และพฤติกรรมที่ควบคุมการตัดสินใจของรัฐบาล ฉะนั้น พฤติกรรมทางการเมืองจึงหมายถึงพฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิต การตัดสินใจของรัฐบาลด้วย^{๔๑} ดังนั้นอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้

๑. อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในระบบสังคมหนึ่ง ๆ จะมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมอื่น ๆ และทุกสังคมจะมีลักษณะพิเศษโดยเฉพาะของตนเอง โดยแบ่งกลุ่มสังคมเป็น ๓ ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิ สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เช่น ครอบครัว และกลุ่มทุติยภูมิ สมาชิกมีความสัมพันธ์กันทางด้านอาชีพและศาสนา ส่วนกลุ่มอ้างอิง สมาชิกมีความพยายามเลียนแบบอย่างกัน เช่น เลียนแบบค่านิยม และเป้าหมายการดำเนินชีวิต ดังนั้นการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มเหล่านี้มีความสำคัญ

^{๓๙}จรรยา สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

^{๔๐}นันทนา วรธนะภูติ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๙), หน้า ๔๐.

^{๔๑}Lester W. Milbrath and M. L. Goel., **Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics**, (Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977), p. 1.

๒. อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม หมายถึง สถานภาพและชนชั้น ซึ่งอาจวัดได้จาก อาชีพ รายได้ และการศึกษา เป็นต้น การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับชนชั้นและพฤติกรรมทางการเมือง กล่าวคือ คนที่อยู่ในชนชั้นสูงจะมีพฤติกรรมทางการเมืองคล้าย ๆ กันผู้ที่มีการศึกษาสูง ส่วนความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ คือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหรือชุมชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเมือง ซึ่งเหตุผลในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ได้แก่ มีกำลังทรัพย์ และเวลาที่เกี่ยวเนื่องกับการเมืองทั้งโดยตรงและอ้อม

๓. อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของบุคคล สืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรม และสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล เช่น ลักษณะความเป็นประชาธิปไตย ความสามารถในการควบคุมความต้องการอำนาจ มีความอดทนอดกลั้นต่อความไม่แน่นอน เป็นต้น

๔. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งวัฒนธรรมหมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนของสังคมที่ยึดมั่นถือปฏิบัติกัน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การทหาร และอื่น ๆ ซึ่งอิทธิพลของวัฒนธรรมนี้จะส่งผลที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงทางการเมืองด้วย

๕. อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง คือการเข้าร่วมในทางการเมือง ดังจะ เห็นได้จากการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลในการจำกัดการเข้าร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีการศึกษต่ำ และสถานภาพทางสังคมต่ำด้วย^{๒๖}

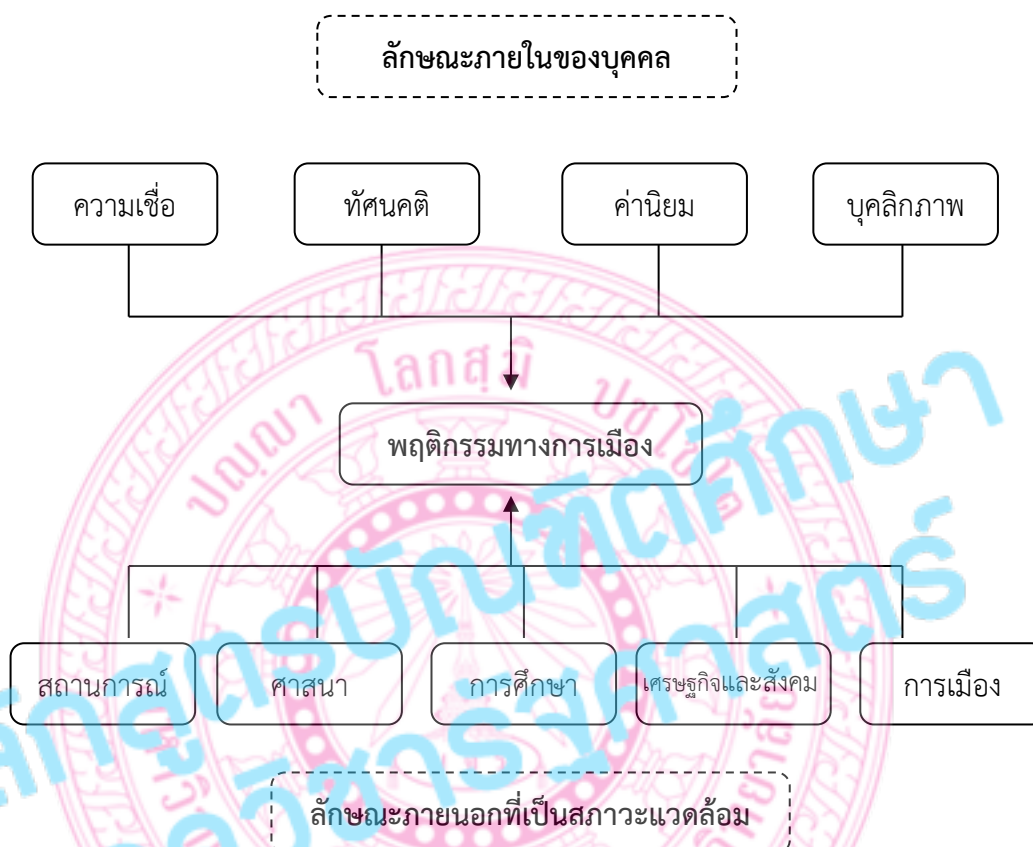
นอกจากนี้พฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ที่แสดงออกมายังขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่น อาหาร เสียงป้อน เป็นต้น ทศนคติ และสถานการณ์ ดังนั้นเมื่อต้องการวิเคราะห์ พฤติกรรมทางการเมืองให้เข้าใจอย่างละเอียดละออจำเป็นที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบสิ่งเร้าในปัจจุบัน ผลกระทบของบุคลิกภาพในการเลือกสิ่งเร้าตลอดจนข้อสมมติ ๓ ประการ คือ ความเชื่อ ทศนคติ และความต้องการทางสรีรวิทยาและจิตวิทยา เพื่อจะช่วยให้เราเข้าใจถึงสิ่งซับซ้อนของ กระบวนการซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดีและจะทำให้เข้าใจดียิ่งขึ้น^{๒๗}

สรุปจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนสามารถแสดงออกมาในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เป็นต้น และ

^{๒๖}ณรงค์ สินสวัสดิ์, *จิตวิทยาการเมือง*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗), หน้า ๒๔-๓๖.

^{๒๗}พระศักดิ์ หินเมืองเก่า, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ”, *การศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๗), หน้า ๒๕.

แสดงออกโดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อ การแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นภาพประกอบดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๓ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน^{๔๔}

ตารางที่ ๒.๖ สารสำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จรรยา สุภาพ	ชีวิตมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพล อำนาจ หรือแรงกระทบกระเทือนของการเมืองได้ ไม่ว่ามนุษย์จะเข้าในลักษณะหรือกระบวนการในการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

^{๔๔}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๖.

ตารางที่ ๒.๖ สารสำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
นันทนา วรรณะภูติ	พฤติกรรมทางการเมือง มีลักษณะการแสดงออกในการกระทำหรือการปฏิบัติที่มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาร่วมมือหรือขัดแย้ง และวิถีทางที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมกลุ่มตนเองและสังคมส่วนใหญ่
Lester W. Milbrath and M. L. Goel	พฤติกรรมทางการเมืองจึงหมายถึงพฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิต การตัดสินใจของรัฐบาล
ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์	อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้ ๑. อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในระบบสังคม ๒. อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม ๓. อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๔. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๕. อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง
พีระศักดิ์ หินเมืองเก่า	ต้องการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองให้เข้าใจอย่างละเอียดละออจำเป็นที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบสิ่งเร้าในปัจจุบัน ผลกระทบของบุคลิกภาพในการเลือกสิ่งเร้าตลอดจนข้อสมมติ ๓ ประการ คือ ความเชื่อ ทศนคติ และความต้องการทางสรีรวิทยาและจิตวิทยา เพื่อจะช่วยให้เราเข้าใจถึงสิ่งซับซ้อนของกระบวนการซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมือง

๒.๔.๔ วัฒนธรรมทางการเมือง

“วัฒนธรรมทางการเมือง” (Political Culture) เป็นแนวทางในการอธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมือง โดยให้คำหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ของบุคคลต่อ ระบบการเมืองและส่วนอื่น ๆ ของระบบการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของ ลูเซียล ดับเบิลยู พาย (Pyel) ที่ได้ให้ความหมายของ วัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า แบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งเป็นสิ่งที่สั่งการ และมีความหมาย

ต่อกระบวนการทางการเมือง เป็นกรอบของพฤติกรรมในระบบการเมืองนั้น ๆ ส่วนประกอบของวัฒนธรรมทางการเมืองมีทั้งอุดมคติทางการเมือง และบรรทัดฐานในการดำเนินการของระบบการเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่ง วัฒนธรรมทางการเมือง โดยระบบการเมืองแต่ละระบบจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของมิติทางจิตวิทยา และอัตวิสัยของการเมือง^{๕๕} วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นทัศนคติและการอบรมที่บุคคลแต่ละคนได้รับจากระบบการเมืองนั้น ๆ อันได้แก่ ความรู้สึกและค่านิยมต่อระบบการเมือง และการประเมินค่าต่อเหตุการณ์ทางการเมือง^{๕๖} นอกจากนี้ยังมี โรเบิร์ต เอ. ดาล (Dahl) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยในการอธิบายแบบแผนต่าง ๆ อันแตกต่างกันของความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งลักษณะทางวัฒนธรรมทางการเมืองที่เด่นชัด ได้แก่ ความรู้สึกหรือการอบรมกล่อมเกลามาก่อนของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและบุคคลอื่น ๆ^{๕๗} จารอล บี. แมนไฮม์ (Jarol B. Manheim) ได้ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า แบบแผนของความเชื่อและทัศนคติที่เกี่ยวกับเป้าหมายทางการเมืองร่วมกัน ซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป้าหมายที่ว่านั้นคือการมีผลประโยชน์ร่วมกันในขั้นมูลฐานและการ ประเมินค่าที่เหมือนกัน ตลอดจนการเห็นพ้องต้องกันจากการได้รับประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์อย่างเดียวกัน^{๕๘} และยังพบว่ามีนักวิชาการอีกหลายท่านได้ให้นิยามไว้เช่นเดียวกันเช่น เวอร์บา (Verba) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง ไว้ว่าระบบความเชื่อที่เกี่ยวกับแบบแผนของกิจกรรมทางการเมือง และสถาบันทางการเมือง ไม่ได้หมายรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทางการเมืองแต่หมายถึงสิ่งที่ประชาชนเชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้นซึ่งความเชื่อเหล่านี้ อาจอยู่หลายลักษณะ เช่น ความเชื่อในแง่ปัจเจกชน ในวิถีชีวิตที่เป็นจริงทางการเมือง หรืออาจจะเป็นความเชื่อในเป้าหมาย หรือค่านิยมที่ควรจะนำมาปฏิบัติใช้ได้^{๕๙} และ วอลเตอร์ เอ. โรเซนเบม (Walter A. Rosenbaum) ได้ชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากการสะสม บรรดาความโน้มเอียงของประชาชนที่มีต่อองค์ประกอบพื้นฐานของระบบการเมือง ซึ่งสามารถแบ่งศึกษาได้เป็น ๓ ระดับ คือ

๑. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อของสมาชิกในสังคมต่อระบบการเมือง เช่น ความชื่นชมการปกครองในระบบประชาธิปไตย การยกย่องเสรีภาพ และความเท่าเทียมกันของคนในสังคม เป็นต้น

^{๕๕}Lucian W. Pye, *Aspects of Political Development*, (Boston: Little Brown, 1968), p. 218.

^{๕๖}Milton Yinger. *Religion, Society and the Individual*, (New York: the Macmillan Co.Ltd., 1962), pp. 380-381.

^{๕๗}Robert A. Dahl, *A Political Opposition in Western Democracies*, (New Haven: Yale University Press, 1966), pp. 352-355.

^{๕๘}Jarol B. Manheim, *The Politics Within*, (New Jersey: Prentice Hall, 1975), p. 30.

^{๕๙}Sidney Verba, "Comparative Political Culture", In Lucian W. Pye and Sidney Verba, ed., *Political Culture and Political Development*, (New Jersey: Princeton University Press, 1965), p. 516.

๒. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับการกระทำเป็นแบบแผนวิธีการปฏิบัติในทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การหาเสียง และการชุมนุมประท้วง เป็นต้น

๓. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งระบบสังคมได้จัดตั้งขึ้น ได้แก่ สถาบันการเมืองต่าง ๆ พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น^{๕๐}

นอกจากนี้นักวิชาการชาวไทยหลายท่านได้นิยามวัฒนธรรมทางการเมืองไว้เช่นกัน ดังนี้

๑) วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบในการคิดเรื่องการเมืองหรืออำนาจของคนในสังคมหนึ่ง ซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยมทางการเมือง

๒) เป็นแบบในการกระทำหรือดำเนินการทางการเมือง

๓) เป็นส่วนที่เป็นวัฒนธรรมทางสัญลักษณ์ และได้สรุปถึงวัฒนธรรมทางการเมืองว่า ความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยม บรรทัดฐานและสัญลักษณ์ รวมทั้งวิถีทางการเมืองของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง^{๕๑}

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสังคม (Social Culture) โดยวัฒนธรรมทางสังคมจะครอบคลุมมิติต่าง ๆ ทั้งหมดในสังคมทั้งมิติทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีมิติต่าง ๆ ทางสังคมจะมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกในสังคมนั้น^{๕๒}

วัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมใดจึงต้องเข้าใจบริบท (Context) ของคนในสังคมนั้นด้วย เนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอม กล่อมเกล้าทางการเมือง (Political Socialization Process) ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สืบ ต่อเนื่องกันมาเป็นเวลายาวนาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ตามแบบที่ได้รับการปลูกฝังมา จนกระทั่งกลายเป็นระบบความเชื่อ ค่านิยม และ ทักษะคติทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของบุคคลในสังคม และเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองจนเป็นแบบแผน (Pattern)

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ivalว่า แนวความคิดหรือทัศนคติในทางการเมืองของคนในสังคมเดียวกัน โดยปกติค่านิยม (Value) จะเป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรม (Behavior) ทั้งนี้เพราะ (Political Culture) จึงถือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของคนในสังคมหนึ่ง และวัฒนธรรมทางการเมืองไทย หมายถึง ความคิดและความเข้าใจ (Perceptions and Ideas) ว่าอะไรคือทรัพยากรที่ต้องจัดสรรและแบ่งปันกัน จะต้องจัดสรรแบ่งปันแก่ใคร และในเงื่อนไขอะไร และเพื่อจะจัดสรรแบ่งปันกันได้ตามที่ทุกคนเห็นว่าชอบธรรม ยังมีความคิดความเข้าใจในเรื่องอื่นเป็นพื้นฐานอยู่ด้วย ได้แก่ ความคิด ความเข้าใจ เกี่ยวกับว่าอะไรคือส่วนรวมและอะไรเป็นส่วนตัว

^{๕๐}Walter A. Rosenbaum, **Political Culture**, (London: Thomas Nelson and Sons, 1975), p. 4.

^{๕๑}ลลิตา อีร์เวคิน, **การเมืองการปกครองของไทย**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๖.

^{๕๒}สมบัติ อารังธวงค์, **การเมืองไทย**, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๖๔๙.

การกระทำอะไรที่ถือว่าดีแก่ส่วนร่วม อะไรคือความยุติธรรม อะไรคือสิทธิเสรีภาพที่ทุกคนมีอย่างชนิดที่ลิตรอนไม่ได้ อะไรคือสิทธิ^{๕๓}

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน ต้องเข้าใจมรดกที่คนไทยปัจจุบันรับสืบทอดมาจากอดีต รวมทั้งมีสำนึกถึงเงื่อนไขความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พฤติกรรมมนุษย์จะได้รับแรงกระตุ้นจาก แนวความคิดทัศนคติหรือความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง วัฒนธรรมซึ่งถือว่าเป็นระบบค่านิยมของคนในสังคม จึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมในทางการเมือง

ตารางที่ ๒.๗ สารสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Lucian W. Pye	วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ของบุคคลต่อ ระบบการเมืองและส่วนอื่น ๆ ของระบบการเมือง
Milton Yinger	วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นแบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งเป็นสิ่งที่สั่งการ และมีความหมายต่อกระบวนการทางการเมือง
Robert A. Dahl	วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นทัศนคติและการอบรมที่บุคคลแต่ละคนได้รับจากระบบการเมืองนั้น ๆ อันได้แก่ ความรู้สึกและค่านิยมต่อระบบการเมือง
Jarol B. Manheim	วัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า แบบแผนของความเชื่อและทัศนคติที่เกี่ยวกับเป้าหมายทางการเมืองร่วมกัน ซึ่งเป้าหมายที่ว่านั้นคือการมีผลประโยชน์ร่วมกันในชั้นมูลฐานและการ ประเมินค่าที่เหมือนกันตลอดจนการเห็นพ้องต้องกัน
Walter A. Rosenbaum	ลักษณะทางวัฒนธรรมทางการเมืองที่เด่นชัด ได้แก่ ความรู้สึกหรือการอบรมกล่อมเกลาของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและบุคคลอื่น ๆ

^{๕๓} นิธิ เอียวศรีวงศ์, “วัฒนธรรมทางการเมืองไทย”, ในเอกสารการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ ๙ เรื่อง วัฒนธรรม การเมือง จริยธรรม และการปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๖.

ตารางที่ ๒.๗ สารสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมบัติ อารังธัญวงศ์	วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสังคม (Social Culture) ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ทั้งหมดในสังคมทั้งมิติทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
Sidney Verba	วัฒนธรรมทางการเมือง สิ่งที่ประชาชนเชื่อ อาจจะอยู่หลายลักษณะ เช่น ความเชื่อในแง่ประชาธิปไตยในวิถีชีวิตที่เป็นจริงทางการเมือง หรือ อาจจะเป็นความเชื่อในเป้าหมาย หรือค่านิยมที่ควรนำมาปฏิบัติใช้ได้
ลิขิต อีร์เวคิน	วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากความโน้มเอียงของประชาชน ๓ ระดับ ๑. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อของสมาชิกในสังคมต่อระบบการเมือง ๒. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับการกระทำ เป็นแบบแผนวิธีการปฏิบัติในทางการเมือง ๓. วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งระบบสังคมได้จัดตั้งขึ้น
วิชัย ตันศิริ	พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคล ในสังคม “คน” และ “วัฒนธรรม” มิได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด วัฒนธรรมหล่อหลอมอุปนิสัย มารยาทและความคิด ค่านิยม ปทัสถานในการประพฤติปฏิบัติของคน
นิธิ เอียวศรีวงศ์	วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรม (Behavior) วัฒนธรรมทางการเมืองไทย หมายถึง ความคิดและความเข้าใจ ได้แก่ ความคิด ความเข้าใจ เกี่ยวกับว่าอะไรคือส่วนรวมและอะไรเป็นส่วนตัวการกระทำ อะไรที่ถือว่าดีแก่ส่วนรวม อะไรคือความยุติธรรม อะไรคือสิทธิเสรีภาพที่ทุกคนมีอย่างชนิดที่ลิดรอนไม่ได้ อะไรคือสิทธิ

ตารางที่ ๒.๗ สารสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พิชาย รัตนดิถ ฌ ฎเก้ต	วัฒนธรรมการเมืองของสังคมไทยมีลักษณะทวิ ลักษณ์ แสดงออกผ่านโครงสร้างทางความคิดเชิง ปฏิบัติการทางการเมืองและการเลือกตั้งของกลุ่ม ชนสองกลุ่มใหญ่ในสังคม คือ กลุ่มชาวบ้าน หรือ ชาวชนบท และกลุ่มชนชั้นกลางหรือชาวเมือง โครงสร้างทางความคิดเชิงปฏิบัติ เป็นการบูรณา การของระบบคิด ความปรารถนา ความเชื่อ การ รับรู้ การเข้าใจ การตีความและการประเมินโลก ทางสังคม

๒.๔.๕ วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ในสังคมการเมืองที่เลือกเอาประชาธิปไตยมาเป็นรูปแบบในการปกครองสังคมการเมืองนั้น ชามูเอล ฮันติงตัน มองว่าสิ่งสำคัญคือทำอย่างไรให้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น ซึมลึกไปสู่สมาชิกในสังคมการเมือง การศึกษาวิชาการพัฒนาการเมืองหากกล่าวในอีกภาษาหนึ่งจึงเป็นเรื่องของการศึกษาเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยในจิตสำนึกของสมาชิกของสังคมการเมือง และในขณะเดียวกันหากการพัฒนาการเมืองคือการสร้างสถาบันเพื่อสร้างการกล่อมเกลாதงสังคมและการเมืองให้สมาชิกในสังคมมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยแล้ว ซึ่งในภาวะความทันสมัยทางการเมือง (Political Modernization) จะสัมพันธ์กับการตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมือง ในกรณีดังกล่าวหากความต้องการที่จะแสดงออกถึงวัฒนธรรมการเมืองของสมาชิกในสังคมการเมืองมีสูง สังคมการเมืองก็ต้องเตรียมพร้อมยอมรับ เพราะหากมิเช่นนั้นสังคมการเมืองจะกลายเป็นผู้บีบคั้นสมาชิกในสังคมการเมืองเสียเอง และสุดท้ายจะนำไปสู่ลักษณะทางการเมืองที่ฮันติงตันเรียกว่า “ความผุพังทางการเมือง (Political Decay)” ในท้ายที่สุด^{๕๔} จากคำกล่าวของฮันติงตันจึงกล่าวในอีกภาษาหนึ่งได้ว่า “การตื่นตัว” และ “การมีส่วนร่วม” คือ วัฒนธรรมทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย^{๕๕}

^{๕๔} Samuel Huntington, *Political Order in Changing Societies*, (Second edition), (Connecticut: Yale University Press, 1969), pp. 34 - 39.

^{๕๕} พิสิษฐกุล แก้วงาม, *มโนทัศน์ที่สำคัญในวิชาการพัฒนาการเมือง*, หน้า ๖๕.

สรุปความได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นเรื่องความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ เป็นส่วนสำคัญในการสร้างการกลมเกลียว วัฒนธรรมทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย คือ “การตื่นตัว” และ “การมีส่วนร่วม”

ตารางที่ ๒.๘ สารสำคัญของทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Andrew Heywood	วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ
Mehran Kamrava	สถาบันทางการเมืองเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการกลมเกลียว (socialization)
Gabriel A. Almond, and Sidney Verba.	ทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง คือทฤษฎีการเมืองของแกเบรียล อัลมอนด์
Samuel Huntington	วัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยแล้ว มีภาวะความทันสมัยทางการเมือง (Political Modernization)
พิสิษฐกุล แก้วงาม	ทฤษฎีการกระทำของทาลคอตท์ พาร์สัน (Talcott Parson) เป็นทฤษฎีในทางสังคมวิทยาวัฒนธรรมทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย คือ “การตื่นตัว” และ “การมีส่วนร่วม”

๒.๔.๖ การสื่อสารทางการเมือง

การติดต่อสื่อสารทางการเมือง เป็นสิ่งจำเป็นในการที่นักการเมืองจะเข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการสื่อสารจึงพยายามรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมและการกระทำหรือแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ ที่มีลักษณะบ่งบอกว่าเป็นการสื่อสารความหมาย โดยอาศัยกระบวนการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนข่าวสาร ตลอดจนประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลัก คือความเข้าใจตรงกัน การสื่อสารเป็นการนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือ ความรู้สึก โดยอาศัยเครื่องนำไปโดยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ

จนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกันได้^{๕๖} การติดต่อสื่อสารมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ๗ ประการ คือ

- ๑) ความน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้รับสารจะต้องมีความเชื่อมั่นในผู้ส่งสาร
 - ๒) ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ความสำคัญของเรื่องนี้อยู่ที่ท่าทาง คำพูด ภาษาที่เหมาะสมนอกเหนือไปจากสังคม วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ
 - ๓) เนื้อหาสาระ ข่าวสารที่ดีจะต้องมีความหมายต่อผู้รับข่าวสาร มีลักษณะน่าสนใจ และเป็นเรื่องราวที่อาจจะให้ทั้งความพึงพอใจ ทำความเข้าใจให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น สถานที่ โอกาสอำนวย นิสัย ความรู้พื้นฐานที่ช่วยให้เข้าใจ เป็นต้น
 - ๔) ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ ต้องมีกรรมวิธีที่สม่ำเสมอ ต่อเนื่อง หรือทำบ่อย มีการย้ำหรือซ้ำเพื่อเตือนความจำ และต้องมีความเที่ยงตรง
 - ๕) ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ข่าวสารจะเผยแพร่ได้ดีจะต้องส่งให้ถูกช่องทางการติดต่อสื่อสาร ซึ่งควรเลือกช่องทางที่ได้ผลเร็วที่สุด
 - ๖) ความสามารถของผู้รับสาร ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้รับข่าวสาร สะดวกและง่ายต่อการทำความเข้าใจให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สถานที่ โอกาสอำนวย นิสัย ความรู้พื้นฐานที่ช่วยให้เข้าใจ เป็นต้น
 - ๗) ความชัดเจนของข่าวสาร ข่าวสารควรจัดทำขึ้นด้วยถ้อยคำที่เข้าใจง่ายและคำนึงถึงระยะทาง ซึ่งหากข่าวสารอยู่ไกลย่อมมีความคลาดเคลื่อนได้ง่าย^{๕๗}
- สรุปความได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการสื่อสารประกอบไปด้วยผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สาร ช่องทางในการสื่อสาร ซึ่งอาจจะเป็นทางคำพูด อักษร สัญลักษณ์ หรือข่าวสาร ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้เข้าใจในความหมายตามเจตนาที่ต้องการ

การสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเป็นข่าวที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง การบริหารงานของรัฐบาลและหน่วยงาน ของรัฐบาล ข่าวการเมืองจะสะท้อนให้เห็นสภาพการเมืองการปกครองในแต่ละยุคสมัย ข่าวสารการเมืองเป็นความรู้ของประชาชนที่อยู่ภายใต้ระบอบการเมืองการปกครอง อันมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวตลอดเวลา ในสภาวะของระบบทั้งในการใช้อำนาจอหน้าที่ของรัฐ และการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ซึ่งมีบทบาทสำคัญช่วยให้เกิดความเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคม ช่วยย้า คำนึงและเป้าหมายร่วมกันในสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการ

^{๕๖} สวนิต ยมาภัย, *การสื่อสารของมนุษย์*, (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๓๘), หน้า ๑๘.

^{๕๗} สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ, นันทิดา โอฐกรรม และ ดุษฎี นิลคำ, *หลักการสื่อสารองค์กร*, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘), หน้า ๓๙.

ตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบสอดส่องการบริหารงานของรัฐบาล^{๕๘}

กระบวนการสื่อสารทางการเมือง

กระบวนการสื่อสารทางการเมือง เป็นปัจจัยที่สำคัญให้ระบบการเมืองอยู่ได้ เป็นเครื่องมือหล่อลื่นทางการเมือง จะมีความสำคัญมากในช่วงเลือกตั้ง และจะเป็นตัวที่ถ่ายทอดข่าวสารทางการเมืองจากส่วนย่อยส่วนหนึ่งของระบบไปยังอีกส่วนหนึ่ง หรือเป็นวิธีการสื่อสารข่าวสารจากระบบการปกครองหนึ่ง เช่น รัฐบาลไทย สื่อสารกับรัฐบาลสหรัฐ

องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารทางการเมือง

- ๑) แหล่งที่มาของข่าวสาร
- ๒) เนื้อหา
- ๓) เส้นทางที่ข่าวสารถูกส่งหรือผู้รับสาร
- ๔) ปฏิกริยาตอบกลับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบของการสื่อสารทางการเมือง

- ๑) ความเจริญของเทคโนโลยีในการสื่อสาร
- ๒) ปัจจัยด้านภูมิประเทศ
- ๓) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจดีเทคโนโลยีก็จะสูงด้วย
- ๔) ปัจจัยทางด้านการศึกษา^{๕๙}

นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์กับประเด็นการสื่อสารเป็นสิ่งควบคู่กัน จากการเติบโตของสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะ Internet และ Mobile ซึ่งพัฒนาเป็นช่องทางสื่อและเครือข่ายที่มีอัตราของจำนวนผู้บริโภค เมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและได้ผลมากในเชิงการรับรู้ที่เกิดขึ้นเป็นเครือข่ายทางสังคม ซึ่งกำลังมีการขยายตัว ส่งผลต่อกลไกการรับรู้ข่าวสาร การกระตุ้นเชิงพฤติกรรม การบริโภค การใช้สอย และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแสดงความคิดเห็นในประเด็นเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคม วัดได้ จากการสื่อสารด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดแบบเข้าถึงตัวขององค์กรชั้นนำของโลก หรือกระแสทางการเมืองที่ผ่านมา ที่ได้ใช้สื่อความผ่านช่องทางสื่อที่ปรับเปลี่ยนจากเดิมทั้งโทรทัศน์ ดาวเทียม วิทยุชุมชน สื่อ Internet เช่น Facebook, Line, Twister, YouTube, e-mail ในรูปแบบที่เน้นการแสดงความคิดเห็น เป็นการก้าวเข้าสู่กระบวนการสื่อสารแบบสองทางที่

^{๕๘}อ่าน วุฑฒิกรมรักษา, **หลักการรายงานข่าว**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖), หน้า ๑๒.

^{๕๙}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, **กระบวนการสื่อสารทางการเมือง**, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : <<http://writer.dek-d.com/danchoo/story/viewlongc.php?id=315778 &chapter=15>> (๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖).

ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้รับสารมีช่องทางในการสะท้อนกลับได้มากขึ้น จากการเติบโตของเครือข่าย Social Network ที่มีตลอดเวลา ขณะเดียวกันการประชาสัมพันธ์จะปรับเปลี่ยนเป็นการสื่อสารในเชิงเนื้อหามากกว่าเดิม ทั้งที่จะปรากฏผ่านสื่อสารมวลชน สื่อส่งเสริมการตลาด สื่อดิจิทัล และสื่อใหม่ที่เกิดขึ้นมากมายและเติบโตขึ้นเป็นลำดับ เนื้อหาหรือข้อมูลประชาสัมพันธ์นั้น จะเน้นการแทรกเข้าไปอยู่ในบทความ รายการ บทสนทนา หรือการรายงานต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป การสื่อสารจึงมุ่งเน้นที่จะสื่อสารโดยตรงกับผู้รับสารหรือเข้าถึงตัวผู้บริโภคได้ง่ายขึ้น

การใช้การสื่อสารเชิงบูรณาการเพื่อบริหาร ภาพลักษณ์ ขององค์กรท่ามกลางวิกฤตการณ์ทางการเมืองกับการแข่งขันนั้น จำเป็นต้องใช้การสื่อสารทั้งกระบวนการสื่อสาร ที่มีความเข้มข้นประกอบด้วย ๔ ปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้

๑) **องค์กรผู้ส่งสาร (Sender)** องค์กรแต่ละแห่งต่างมีความพยายามในการส่งสารไปยังลูกค้าและสาธารณชนอย่างต่อเนื่องขึ้นอยู่กับนโยบาย จุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน รวมถึงความเป็นเอกภาพ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรในลักษณะใด องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน ต่างต้องกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ ภาพลักษณ์ของตนเองที่ชัดเจน รู้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ตนเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค สิ่งใดจะเป็นสิ่งเสริมภาพลักษณ์ให้มั่นคงแข็งแรง รู้ว่าภาพลักษณ์สิ่งใดที่ต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเป็นการด่วน สิ่งใดต้องกำหนดให้เป็นการสื่อสารเร่งด่วนในระยะสั้น หรือสิ่งใดต้องขับเคลื่อนในระยะยาว

๒) **เนื้อหาประเด็นที่ใช้ในการสื่อสาร (Message)** ข่าวสารและเนื้อหาที่นำเสนอมีผลต่อภาพลักษณ์แก่องค์กร ที่ผู้ส่งสารทั้งในด้านของการรับรู้และการตลาด ด้วยการกำหนดเป็นประเด็น ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบริการ การตลาด ส่งเสริมการขายแบบบทบาทสังคม ที่ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อการนำเสนอความเคลื่อนไหว ทั้งในด้านทิศทางการบริหารทรัพยากร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริการ การส่งเสริมการขายและกิจกรรมขององค์กรในด้านต่าง ๆ มีการบริหาร ติดตามและประเมิน วิเคราะห์ทุกสื่อ ทุกขั้นตอน

๓) **สื่อและช่องทางการสื่อสาร (Media/Channel)** ในกระบวนการสื่อสารนั้น ขั้นตอนและรูปแบบในการถ่ายทอดเนื้อหาหรือข่าวสารจากผู้ส่งไปถึงผู้รับทั้งที่เป็นสื่อสารทางตรงและสื่อสารทางอ้อม เนื้อหาที่ปรากฏผ่านสื่อสารมวลชน เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อใหม่และสื่อสารทางสังคม เนื่องจากการเติบโตทางเทคโนโลยี จากวิธีการสื่อสารทางการตลาดมีหลากหลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างฐานลูกค้าใหม่ รักษาฐานลูกค้าเดิม การสร้างการยอมรับในการมีส่วนร่วมของสังคม

๔) **ผู้รับสาร (Receiver)** ซึ่งถือได้ว่ามีผู้รับสารมีอิทธิพลต่อกระบวนการสื่อสาร เพราะจะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งผู้รับสารสามารถจำแนกได้หลายกลุ่ม ผู้รับสารที่เป็นลูกค้าปัจจุบัน และลูกค้าเป้าหมายจะเป็นประชากร กลุ่มที่แต่ละองค์กรต้องการสื่อสารมากที่สุด ทั้งในด้านความ

เชื่อถือ ความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงและการดำเนินงาน การให้ข้อมูลบริการ เงื่อนไขรายละเอียด ตลอดจนการตัดสินใจใช้สินค้า บริการและความพึงพอใจ

ทั้งนี้เห็นได้ว่ากระบวนการสื่อสารทั้งกระบวนการเป็นสิ่งจำเป็น ขณะที่ผลสะท้อนกลับของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร จากสารที่ผู้ส่งได้ส่งผ่านช่องทางสื่อสารด้วยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะสามารถสะท้อนถึงการเลือกใช้กลยุทธ์ทางการสื่อสารของผู้ส่งสารแต่ละรายและผลสัมฤทธิ์ของการสื่อสารดังกล่าวแล้ว ยังสามารถสะท้อนให้เห็นภาพลักษณะในตราสินค้าขององค์กรแต่ละแห่ง ในฐานะผู้ส่งสารได้อย่างชัดเจนด้วย นอกจากนี้การสะท้อนกลับจาก Social Network ที่ไม่อาจควบคุมได้ การนำมาซึ่งความเห็นที่ไม่อาจควบคุมได้ หรือไวรัส เหล่านี้จำเป็นต้องมีการบริหารทั้งด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคควบคู่กันไป^{๖๐}

อีกประการหนึ่ง กระบวนการสื่อสารทางการเมืองในปัจจุบันสามารถพิจารณาได้จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม รวมทั้งทุนนิยมแบบโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดวิถีชีวิตแบบใหม่ของคนในสังคมรวมไปถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

ปัจจุบันการสื่อสารทางการเมืองในประเทศไทยได้มีความเข้มข้นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น กระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยและกลยุทธ์การสื่อสารแบบใหม่ คือ การใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ผ่านดาวเทียม VDO Link, Phone in, Social Network ต่าง ๆ เป็นต้น ได้นำเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมืองของแต่ละฝ่าย ดังนั้น ประชาชนที่ได้รับสื่อทางการเมืองหรือการสื่อสารในปัจจุบันต้องมีการพิจารณาอย่างพินิจพิเคราะห์ข้อมูลด้วยความมีเหตุมีผล และรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงทางการเมือง โดยไม่หลงเชื่อกระบวนการโฆษณาชวนเชื่อในการปลุกระดมเพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐบาล สื่อมวลชน ควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ภาคประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง และเสริมสร้างการเมืองภาคพลเมืองให้มีความเข้มแข็งและรู้เท่าทันนักการเมืองและพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองในแต่ละฝ่ายที่ขับเคลื่อนและต่อสู้ทางด้านความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน และทำอย่างไรจึงจะนำไปสู่ความสามัคคีของประชาชนรวมทั้งส่งเสริมกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ประชาธิปไตยในสังคมไทย^{๖๑}

สรุปได้ว่า การสื่อสารทางการเมือง คือการแลกเปลี่ยนสัญลักษณ์หรือข้อความใด ๆ โดยที่เนื้อหานั้นมีนัยสำคัญทางการเมือง และส่งผลกระทบทางการเมือง ซึ่งให้เห็นว่าการสื่อสารทาง

^{๖๐}พจน์ ใจชาญสุขกิจ, นวัตกรรมการประชาสัมพันธ์กับประเด็นการสื่อสารขององค์กรระดับโลกท่ามกลาง Social Network, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.drphot.com [๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๕].

^{๖๑}บาว นาค, การสื่อสารทางการเมืองไทยในสถานการณ์ความขัดแย้งของสังคมไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.oknation.net [๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖].

การเมืองเป็นส่วนที่จะช่วยให้ข่าวสารทางการเมืองมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับความรู้ทางการเมืองทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข่าวสารทางการเมืองควรมีความตรงไปตรงมาในการเสนอข่าวสารเพื่อที่จะทำให้ข่าวสารไม่บิดเบือนความเป็นจริงและทุกวันนี้มีช่องทางการสื่อสารผ่าน Social Network นำมาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนขององค์กรอย่างจริงจัง ด้วยการพัฒนาการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ทำให้เป็นทิศทางของการสื่อสารขององค์กรระดับโลกที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ครบถ้วนตามองค์ประกอบ คือ ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เนื้อหา ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ ช่องการติดต่อสื่อสาร ความสามารถของผู้รับสาร ความชัดเจนของข่าวสาร

ตารางที่ ๒.๙ สารสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วุฒิชัย จานงค์	การติดต่อสื่อสารเป็นการถ่ายทอดข่าวสารที่มีความหมายตรงกัน การถ่ายทอดจะออกไปในรูปแบบใด หรือใช้สื่อใดก็ได้ โดยที่ข่าวสารไม่จำเป็นต้องเป็นถ้อยคำ หรือตัวหนังสือ แต่อาจเป็นสัญลักษณ์หรือรูปแบบใดก็ได้
ประมะ สตะเวทิน	การสื่อสารเป็นการนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือ ความรู้สึก โดยอาศัยเครื่องนำไปโดยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกัน
สวณิต ยมาภัย	การสื่อสารเป็นการนำเรื่องราวที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น โดยอาศัยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกัน
สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ, นันทิตา โอฐกรรม และ ดุษฎี นิลคำ	องค์ประกอบของการสื่อสาร คือ ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เนื้อหา ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ ช่องการติดต่อสื่อสาร ความสามารถของผู้รับสาร ความชัดเจนของข่าวสาร

ตารางที่ ๒.๙ สารสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ฉอาน วุฑฒิกกรรมรักษา	การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเป็นข่าวที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง การบริหารงานของรัฐบาลและหน่วยงาน ของรัฐบาล ข่าวการเมืองจะสะท้อนให้เห็นสภาพการเมืองการปกครองในแต่ละยุคสมัย

การไปใช้การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน เลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบและวิธีดำเนินการปกครอง เลือกนโยบายสาธารณะ เลือกกระบวนการเศรษฐกิจซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการคงอยู่และบูรณาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

๒.๕ หลักอิทธิบาท ๔

หลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักการเมืองที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่การเป็นผู้แทนของประชาชนในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ที่มีใจมุ่งมั่นจดจ่ออยากที่จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นประชาธิปไตย ซื่อสัตย์ต่อคะแนนเสียงของตนเองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๒.๕.๑ หลักอิทธิบาท ๔ ในพระไตรปิฎก

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔ ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า จุดประสงค์เพื่อจะใช้หลักการและแนวคิดให้ประสบผลสำเร็จตามหลักอิทธิบาทที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท ที่ได้ทรงตรัสไว้ใน “พระไตรปิฎก” และ พระพุทธองค์ได้ตรัสใน สุตตันนปิฎก ที่มกนิคาย มหาวรรค^{๖๒} สำหรับถือเป็นข้อปฏิบัติหรือเป็นแนวทางให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ได้ศึกษา

^{๖๒}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๘๗/๒๕๒.

เอกสารอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นเอกสารในการปฏิบัติธรรมก็ดี เอกสารในการศึกษาเล่าเรียนหรือแม้จะเป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงานก็ดี เมื่อต้องการสมาธิเพื่อที่จะส่งผลให้กิจกรรมที่กระทำนั้นดำเนินไปอย่างเรียบร้อยได้ผลดี พึงควรปลูกเร้าและชักจูงอิทธิบาท ๔ อย่างนี้ ถือบปฏิบัติให้เกิดเป็นองค์ธรรมเด่นนำขึ้น หากปฏิบัติได้อย่างดีแล้ว สมาธิ ปัญญา ความสุข ความสบายใจ และการทำงานก็จะบังเกิดผลขึ้นทันที

๒.๕.๒ องค์ประกอบของอิทธิบาท ๔

จากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในสังยุตตนิกายมหารวรรค หมวดว่าด้วยธรรมที่เป็นไปเพื่อให้ถึงฝั่งโน้นจากฝั่งนี้ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของอิทธิบาท ๔^{๖๓} ดังนี้ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย อิทธิบาท ๔ ประการนี้ที่บุคคลเจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อถึงฝั่งโน้นจากฝั่งนี้ อิทธิบาท ๔ ประการ คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ๑. เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิปานสังขาร ๑ (สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรที่มุ่งมั่น) ๒. เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิปานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิริยะและความเพียรที่มุ่งมั่น) ๓. เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิปานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากจิตตะและความเพียรที่มุ่งมั่น) ๔. เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิปานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิมังสาและความเพียรที่มุ่งมั่น)”

ภิกษุทั้งหลาย อิทธิบาท ๔ ประการนี้แลที่บุคคลเจริญ ทำให้มากแล้วย่อมเป็นไปเพื่อถึงฝั่งโน้นจากฝั่งนี้” มีนักวิชาการกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ไว้ดังนี้

ฉันทะ (ความพอใจรักใคร่ในการทำงาน)

ฉันทะ ความพอใจ^{๖๔} ได้แก่ ความมีใจรักในสิ่งที่ทำ และพอใจใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อย่างทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุถึงจุดหมาย พุดง่าย ๆ ว่ารักงาน และรักจุดหมายของงาน พุดให้ลึกลงไปในทางธรรมว่า ความรักความใฝ่ปรารถนาต่อภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นจุดหมายของสิ่งที่กระทำ หรือซึ่งจะเข้าถึงได้ด้วยการกระทำนั้น อยากให้สิ่งนั้น ๆ เข้าถึงหรือดำรงอยู่ในภาวะที่ดีที่งดงามที่ประณีต ที่สมบูรณ์ที่สุดของมัน หรืออยากให้สภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ของสิ่งนั้น ๆ ของงานนั้น เกิดมีเป็นจริงขึ้น อยากทำให้สำเร็จผลตามจุดหมายที่งดงามนั้น ความอยากที่เป็นฉันทะนี้เป็นคนละอย่างกันกับความอยากได้สิ่งนั้น ๆ มาเสพสวดยหรืออยากเอามา

^{๖๓}ม.ม. (ไทย) ๑๓/๒๔๗/๒๙๒.

^{๖๔}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๙๑.

เพื่อตัวตนในรูปใดรูปหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าเป็นตัณหา ความอยากของฉันทะนั้นทำให้เกิดความสุขความชื่นชม เมื่อเห็นสิ่งนั้น ๆ งานนั้น ๆ บรรลุความสำเร็จเข้าถึงความสมบูรณ์ อยู่ในภาวะอันดีงามของมัน หรือ พุดแยกออกไปว่า ขณะเมื่อทำสิ่งนั้น หรืองานนั้นกำลังเดินหน้าไปสู่จุดหมาย ก็เกิดปิติเป็นความเอิบ อิ่มใจ ครั้นสิ่งหรืองานที่ทำบรรลุจุดหมายก็ได้รับโสมนัสเป็นความฉ่ำชื่นใจที่พร้อมด้วยความรู้สึกโปร่ง โล่งผ่องใสเบิกบานแผ่ออกไปเป็นอิสระไร้ขอบเขตส่วนความอยากจนของตัณหาทำให้เกิดความสุข ความชื่นชมเมื่อได้สิ่งนั้นมาให้ตนเสพเสวยรสอร่อยหรือปรนเปรอความยิ่งใหญ่ พองขยายของตัวตน เป็นความฉ่ำชื่นใจที่เศร้าหมองหมกหมักกิดกันตนไว้ในความคับแคบ และมักติดมาด้วยความหวงแหน ห่วงกังวลเศร้าเสียตายและหวั่นกลัวหวาดระแวง

ถ้าสามารถปลุกเร้าฉันทะให้เกิดขึ้นอย่างแรงกล้า เกิดความรักในคุณค่าความดีงามความ สมบูรณ์ของสิ่งนั้นหรือจุดหมายนั้นอย่างเต็มที่แล้ว คนก็จะทุ่มเทจิตใจอุทิศให้แก่สิ่งนั้นเมื่อรักแท้ก็ มอบใจให้ อาจถึงขนาดยอมสละชีวิตเพื่อสิ่งนั้นได้ เจ้า ขุนนาง เศรษฐี พราหมณ์ คนหนุ่มสาวมากมาย ในพุทธกาลยอมสละวัง ทรัพย์สมบัติและโลกามีสมากมายออกบวชได้ ก็เพราะเกิดฉันทะในธรรม เมื่อใดสดับซาบซึ่งคำสอนของพระพุทธเจ้า แม้คนทั้งหลายที่ทำงานด้วยใจรักก็เช่นเดียวกัน เมื่อมี ฉันทะนำแล้วก็ต้องการทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด ให้ผลสำเร็จอย่างดีที่สุดของสิ่งนั้น ของงานนั้น ไม่หวังพะวง กับสิ่งล่อเร้า หรือผลตอบแทนทั้งหลาย จิตใจก็มุ่งแน่วแน่งคงเดินไปสู่จุดหมาย เดินเรียบสม่ำเสมอ ไม่ชาน ไม่ส่าย ฉันทะสมาธิจึงเกิดขึ้นโดยนัยนี้ และพร้อมนั้นปธานสังขารคือความเพียรสร้างสรรค์ ก็ย่อมเกิดควบคู่มาด้วย

สรุปได้ว่า ฉันทะ คือความชอบ ความพอใจ ใฝ่ใจในการทำงานอยู่เสมอ จึงทุ่มเท ความสามารถ ทุ่มเทชีวิตจิตใจ เพื่อทำงานให้สำเร็จและได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยมีความปรารถนาที่จะ ทำงานนั้นให้ดีที่สุด ไม่ยึดติดกับวัตถุสิ่งของที่เป็นสิ่งเร้า หรือผลตอบแทนทั้งหลาย

วิริยะ (ความเพียรพยายามในการทำงาน)

วิริยะ คือ ความเพียร^{๖๕} ได้แก่ ความอาจหาญ แก่กล้า บากบั่น ก้าวไป ใจสู้ ไม่ย่อท้อ ไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะ เกิดขึ้นแก่เขาแล้ว แม้ได้ยินว่าจุดนั้นจะลุล่วงได้ยากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลายาวนานเท่านั้น ปีเท่านั้นเดือนเขาไม่ท้อถอย กลับเห็นเป็นสิ่งที่ท้าทายที่จะเอาชนะให้ได้ทำให้เสร็จ เช่นนักบวชนอก ศาสนาหลายท่านในสมัยพุทธกาล เมื่อสดับพุทธธรรมเลื่อมใส ขอบรรพชาอุปสมบท ครั้นได้รับทราบ ว่า ผู้เคยเป็นนักบวชนอกศาสนาจะต้องประพฤติวัตรทดสอบตนเองก่อน เรียกว่าอยู่ปริวาสเป็นเวลา ๔ เดือน ใจก็ไม่ท้อถอย กลับกล้าเสนอตัวประพฤติวัตรทดสอบเพิ่มเป็นเวลารวมถึง ๔ ปี ส่วนผู้ที่ขาดความ เพียร อยากบรรลุความสำเร็จเหมือนกัน แต่พอได้ยินว่าต้องใช้เวลานานเป็นปี ก็หมดแรงถอยหลัง

^{๖๕}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๑๖.

ถ้าอยู่ระหว่างปฏิบัติก็ฟังชัน จิตใจุ่นวาย จิตใจจะแน่วแน่ มั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิก็เกิดขึ้นได้ เรียกว่าเป็นวิริยะสมาธิ พร้อมทั้งมีประธานสังขารคือความเพียรสร้างสรรค์เข้าประกอบคู่ไปด้วยกัน

สรุปได้ว่า วิริยะ คือ ความพากเพียร ความขยัน เข้มแข็งอดทน ความบากบั่น มุมนานะที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้วยความอุตสาหะ อย่างเต็มที่เต็มกำลังความสามารถ แม้ว่าจะมีอุปสรรค ความยากลำบากในงานมากเพียงใด ก็ไม่ท้อถอย ไม่ลดละความพยายาม สามารถทำงานต่อเนื่องจนกว่าจะประสบความสำเร็จ

จิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในการทำงาน)

จิตตะ คือ ความจดจ่อ หรือเอาใจฝักใฝ่^{๖๖} ความมีจิตผูกพัน จดจ่อ ฝักใฝ่เรื่องนั้น ใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหนถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืองานอย่างใดอย่างหนึ่ง คนผู้นั้นจะไม่สนใจรับรู้เรื่องอื่น ๆ ใครพูดอะไรเรื่องอื่น ๆ ไม่สนใจ แต่ถ้าพูดเรื่องนั้น งานนั้นจะสนใจเป็นพิเศษทันที บางทีจัดทำเรื่องนั้น งานนั้น ชลukkanอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืน ไม่เอาใจใส่ร่างกาย การแต่งเนื้อแต่งตัว อะไรจะเกิดขึ้นก็ไม่สนใจ เรื่องอื่นเกิดขึ้นใกล้ ๆ บางทีก็ไม่รู้ ทำจนลืมวันลืมคืน ลืมกินลืมนอน ความมีใจจดจ่อฝักใฝ่เช่นนี้ ย่อมนำไปสู่สมาธิเกิดขึ้น จิตจะแน่วแน่แนบสนิทในกิจที่ทำ มีกำลังมากเฉพาะสำหรับกิจนั้น เรียกว่าจิตเป็นสมาธิ พร้อมนั้นก็เกิดประธานสังขาร คือความเพียรสร้างสรรค์ร่วมสนับสนุนไปด้วย

สรุปได้ว่า จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในการทำงาน หรือความตั้งมั่นของจิต มีสมาธิ มั่นคงอยู่กับงาน ทำงานด้วยความไม่ประมาท ไม่ทอดธุระ ไม่ปล่อยปละละเลยในงานที่ทำ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปจากงาน บางทีอาจทำงานชุลกวันอยู่กับงานได้ทั้งวันทั้งคืน จนไม่สนใจรับรู้สิ่งอื่นรอบข้าง จะสนใจรับรู้แค่เพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานที่ตนกำลังทำเท่านั้น

วิมังสา (การพิจารณาไคร่ครวญเหตุผลแห่งความสำเร็จของงาน)

วิมังสา คือ ความสอบสวนไตร่ตรอง^{๖๗} ได้แก่ การใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นไคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อน เกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นในกิจที่ทำ รู้จักทดลอง และคิดหาทางแก้ไขปรับปรุง ข้อนี้เป็นการใช้ปัญญาชักนำสมาธิ ซึ่งจะเห็นได้ไม่ยาก คนมีวิมังสาชอบคิดค้นหาเหตุผล ชอบสอบสวนทดลอง เมื่อทำอะไรก็พิจารณาทดสอบไป เช่น คิดว่าผลนี้เกิดจากเหตุอะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ผลคราวนี้เกิดจากปัจจัยที่เป็นองค์ที่เป็นองค์ประกอบเหล่านี้ ถ้าชักองค์ประกอบนี้ออกเสียจะเป็นอย่างไร ถ้าเพิ่มองค์ประกอบนี้เข้าไปแทน จะเกิดผลอย่างนี้ลองเปลี่ยนองค์ประกอบนั้นแล้ว ไม่เกิดผลอย่างทีคาดหวัง เป็นเพราะอะไร จะแก้ไขทีจุดไหน ฯลฯ หรือในการปฏิบัติธรรม ก็ชอบพิจารณาไคร่ครวญสอบสวน เช่นว่า ธรรมข้อนี้ ๆ มีความหมายว่าอย่างไร มี

^{๖๖}พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), พระพุทธศาสนา พัฒนาคนและสังคม, (กรุงเทพมหานคร : กองศาสนศึกษา กรมศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑๒.

^{๖๗}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๓.

จุดหมายอย่างไร ควรใช้ในโอกาสอย่างไร ควบคุมสัมพันธ์กับข้อธรรมอื่นข้อใด ปฏิบัติธรรมคราวนี้ไม่ค่อยก้าวหน้า คนปัจจุบันในสภาพอย่างนี้ ขาดแคลนธรรมข้อใดมาก จะนำธรรมข้อนี้เข้าไปควรใช้วิธีการอย่างไร ควรเน้นความหมายด้านไหน เป็นต้น การคิดหาเหตุผลสอบสวนทดลองอย่างนี้ ย่อมช่วยรวมจิตให้คอยกำหนดและติดตามเรื่องที่พิจารณาอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้จิตแน่วแน่แล่นดังไปกับเรื่องที่พิจารณา ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่วอกแวกและกำลัง เรียกว่าเป็นวิมัสสาสมาธิซึ่งก็มีประธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์เกิดมาด้วย เช่นเดียวกับสมาธิข้ออื่น ๆ

สรุปได้ว่า วิมัสสา คือการใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลแห่งความสำเร็จในการทำงาน เป็นการพิจารณาที่ตรงต่อ และตรวจสอบข้อบกพร่องในงานที่ทำอยู่เสมอ โดยรู้จักค้นคว้า ทดลอง คิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุงงานและวิธีทำงานให้ดีขึ้นและก้าวหน้ายิ่งขึ้นอยู่เสมอ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุหรือภิกษุณีรูปใดรูปหนึ่งเจริญทำให้มากซึ่งธรรม ๕ ประการนี้แล ภิกษุหรือภิกษุณีรูปนั้นพึงหวังได้ผลอย่าง ๑ ใน ๒ คือ อรหัตผลในปัจจุบัน หรือเมื่อยังมีอุปาทานเหลืออยู่ ก็มักเป็นอนาคามี ในที่มณิกาย ปาฎิกวรรคจักกวัตติสูตร เรื่องความเจริญด้วยอายุและวรรณะของภิกษุ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของผู้ประพฤติอิทธิบาททำให้อายุยืน ไว้ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงประพฤติธรรมอันเป็นโคจร ซึ่งเป็นวิสัยอันสืบเนื่องจากบิดาของตน เมื่อเธอทั้งหลายประพฤติธรรมอันเป็นโคจร ซึ่งเป็นวิสัยอันสืบเนื่องจากบิดาของตน จักเจริญด้วยอายุบ้าง จักเจริญด้วยวรรณะบ้าง จักเจริญด้วยสุขะบ้าง จักเจริญด้วยโมคะบ้าง จักเจริญด้วยพละบ้าง ในเรื่องอายุของภิกษุ มีคำอธิบาย อย่างเป็นคำอธิบายในธรรมวินัยนี้

๑. เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยฉันทะสมาธิประธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรสร้างสรรค์)

๒. เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยวิริยสมาธิประธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิริยะและความเพียรสร้างสรรค์)

๓. เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยจิตตสมาธิประธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจาก วจิตตะและความเพียรสร้างสรรค์)

๔. เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยวิมัสสาสมาธิประธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจาก วิมัสสาและความเพียรสร้างสรรค์) เพราะเจริญ ทำอิทธิบาท ๔ ประการนี้ให้มาก เมื่อมุ่งหวังเธอจะพึงดำรงอยู่ได้ ๑ กัป หรือเกินกว่า ๑ กัปภิกษุทั้งหลาย นี้แลเป็นคำอธิบายในเรื่องอายุของภิกษุ^{๖๘}

ได้กล่าวถึงความสำคัญของอิทธิบาท ๔ ว่า การกระทำทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิต การแสวงหาความรู้ การประกอบสัมมาชีพ หรือการทำวิจัยจะสำเร็จประสงค์ได้นั้น ต้องฟันฝ่าอุปสรรคความลำบากมากน้อยเพียงใดตามลักษณะของสิ่งที่ทำอยู่นั้น หากผู้ทำไม่มีหลักธรรมประจำใจ

^{๖๘}ที.ปา ๑๑/๑๑๐/๘๐-๘๑.

จะประสบความขัดข้องในการทำงานอเนกประการ ทำให้ไม่บรรลุความสำเร็จ หรือแม้จะทำงานเสร็จ แต่ผลที่ได้จะไม่สมบูรณ์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะขาดคุณธรรม คือหลักอริยาบท ๔ นั้นเอง

อริยาบทเป็นธรรมที่คอยสกัดกั้นอุปสรรคต่อความสำเร็จและเป็นแรงเสริมกำลังใจที่คอยผลักดันการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งประโยชน์ของอริยาบท ๔ สามารถสรุปได้ดังนี้^{๖๙}

๑. ประโยชน์ของฉันทะ คือเป็นข้าศึกกับความเบื่อหน่าย ทำให้ไม่เบื่องาน ไม่ท้อแท้ มีกำลังใจต่อสู้ป้องกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีตนรัก ทำให้งานหนักกลายเป็นงานเบา งานยากกลายเป็นง่าย ถ้าขาดฉันทะ ทำให้ขาดกำลังใจ เบื่องาน ทอดทิ้งงาน กลายเป็นคนไม่จืดจางไม่ก้าวหน้า

๒. ประโยชน์ของวิริยะ คือ กำจัดความเกียจคร้าน ทำให้งานต่อเนื่องถ้าขาดวิริยะ จะเป็นคนอ่อนแอ หนีที่ยากไปหาแต่ที่ง่าย ทำอะไรไม่สำเร็จ ขาดความก้าวหน้ามีแต่งานค้าง กลายเป็นคนหย่อนสมรรถภาพ

๓. ประโยชน์ของจิตตะ คือทำให้ทราบความเป็นไปของงานอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาสามารถ แก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ ถ้าขาดจิตตะ งานอาจเสียหายได้โดยไม่รู้ตัวหรือรู้ตัวเมื่อสายเกินแก้ไขแล้ว

๔. ประโยชน์ของวิมังสา คือ ช่วยให้ทำงานไม่ผิดพลาดและทำให้มองเห็นลู่ทางที่จะทำงานให้ได้ผลดี ถ้าขาดวิมังสาจะทำผิด ๆ ถูก ๆ เปลืองทุน เปลืองแรง เปลืองเวลาและทำให้โง่เขลา จากความสำคัญของอริยาบท ๔ ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ฉันทะและวิริยะ เป็นหลักปฏิบัติ ที่ช่วยให้บุคคลมีความรักในงานและความพากเพียร บากบั่น เพิ่มความสามารถในการเผชิญปัญหา และอุปสรรค ในการทำงานได้เป็นอย่างดี โดยมีจิตตะและวิมังสา เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน เอาใจใส่ในงานและตรวจสอบการทำงานอย่างต่อเนื่อง การยึดหลักอริยาบท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประชาชนแล้ว ก็ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) มีความรักใคร่ในงาน ปฏิบัติงานด้วยความ พากเพียรบากบั่น ด้วยความเอาใจใส่ในหน้าที่ และมีการตรวจสอบความสำเร็จในงานอยู่เสมอ ผลก็คือการดำเนินกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประชาชนในชุมชนมีความรู้อยู่เย็นเป็น สุข ความเป็นอยู่ดีขึ้น และพึงตนเองได้ในที่สุด

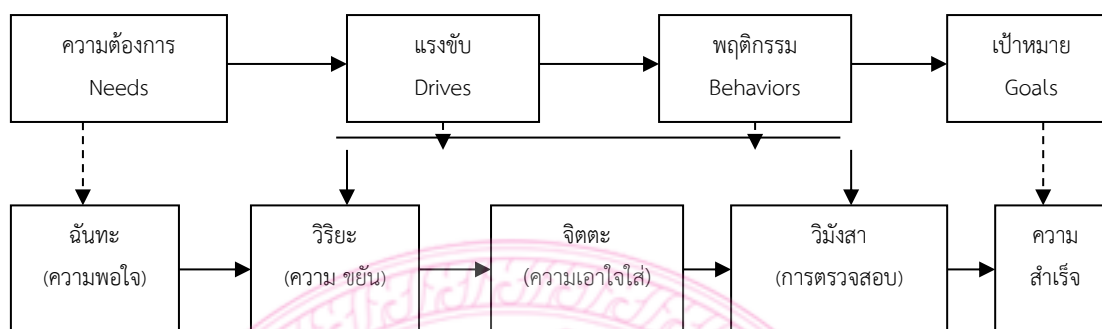
๒.๕.๔ หลักอริยาบท ๔

ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจ กับอริยาบท ๔ ว่า^{๗๐} หากนำหลักจิตวิทยาการจูงใจมา เปรียบเทียบกับหลักอริยาบท ๔ ในพุทธศาสนา ก็มีส่วนคล้ายกัน คือ ฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่ จะทำ) ทำให้เกิดแรงขับเป็นวิริยะ (ความขยัน หมั่นเพียร) จิตตะ (ความเอาใจใส่ไม่ละทิ้งกลางคัน) และ

^{๖๙}ปิ่น มุทุกันต์, มงคลชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, ๒๕๑๖), หน้า ๑๔๐.

^{๗๐}บุรชัย ศิริมหาสาร, การจัดการความรู้สู่การเป็นเลิศ, (กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๓-๑๑๔.

วิม้งสา (การไตร่ตรองตรวจสอบ ข้อผิดพลาดเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น) อันเป็นพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือเป้าหมายที่ต้องการสรุปว่า

แผนภาพที่ ๒.๔ การเปรียบเทียบจิตวิทยาการจูงใจกับหลักอิทธิบาท ๔^{๗๑}

หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นสำคัญ ให้ความพยายามที่จะประสบความสำเร็จ ทั้งในการเรียนและการทำงานต่าง ๆ ที่สำคัญ ก็คือ อิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิม้งสา ซึ่งองค์ประกอบแต่ละตัวมีความเกี่ยวเนื่องกัน ต่างก็ล้วนส่งเสริมสนับสนุนเกื้อกูลเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อมีฉันทะ คือมีใจรักในสิ่งที่ทำ ต้องการให้ เกิดภาวะที่ตึงมเต็มเปี่ยมและสมบูรณ์ ก็จะทำให้เกิดความพากเพียร หรือ วิริยะ ซึ่งทำให้ก้าวไป ด้วยใจสู้ อดทน ไม่ท้อถอย ทำให้เกิดจิตตะคือใจจดใจจ่อ เอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ผูกพัน ไม่ปล่อย ให้เรื่องนั้นหลุดไปจากความคิด เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้ได้ ใช้ปัญญาในการ พิจารณาไตร่ตรอง ทดสอบ ทดลอง เพื่อหาคำตอบและแนวทางการแก้ปัญหาไปสู่ ความสำเร็จ ซึ่งก็ คือวิม้งสา โดยในทุกขั้นตอนของแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีสมาธิและสติเป็นเครื่องกำกับ ดังนั้น การศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิบาท ๔ หรือ หลักปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในกิจการงาน จึงเป็นแนวคิดที่มีส่วนสัมพันธ์กับแรงจูงใจทางจิตวิทยาที่เรียกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือ ความใฝ่ความเป็นเลิศซึ่งนักจิตวิทยาได้อธิบายไว้หลายแนวคิด

๒.๕.๕ ลักษณะของคนที่มีอิทธิบาท ๔ หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

เนื่องจากอิทธิบาท ๔ เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก ดังนั้น ลักษณะของคนที่มีอิทธิบาท ๔ สูง หรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงมีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือ อนุโลมตามกันได้ พบว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะ ดังนี้

^{๗๑}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๔.

๑) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศ ในการทำงาน

๒) เป็นผู้ที่ตั้งวัตถุประสงค์ในการทำงานที่จะมีโอกาสจะสำเร็จ ๕๐-๕๐ หรือ เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงปานกลาง

๓) เป็นผู้ที่ยพยายามทำงานอย่างไม่ย่อท้อจนบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทาง

๔) เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว

๕) เป็นบุคคลที่ต้องการทราบข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการทำงาน เมื่อประสบความสำเร็จในการทำงานมักจะอ้างสาเหตุจากภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม เป็นต้น^{๗๒}

ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ดังนี้

๑) บุคคลที่มีระดับความทะเยอทะยานสูงและปรารถนาในความสำเร็จในชีวิต และหน้าที่ยการทำงาน

๒) บุคคลที่ตั้งความคาดหวังอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาตนเองมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ถึงแม้ว่าความหวังนั้น จะขึ้นอยู่กับโอกาสก็ตาม

๓) บุคคลที่มีความเพียรพยายาม เพื่อความก้าวหน้าสู่สถานะที่สูงขึ้นไปเป็นลำดับ

๔) บุคคลที่มีความมานะอดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน ๆ ถึงแม้ว่างานที่จะทำให้ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวน จะมีความพยายามทำงานต่อไปให้สำเร็จ

๕) บุคคลที่มีความรู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งมีค่าที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

๖) บุคคลที่คิดคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมากกว่าอดีตและปัจจุบัน เพื่อความสุข สำเร็จในชีวิตหน้าที่การงาน

๗) บุคคลที่มีความคิดพิจารณาเลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก

๘) บุคคลที่ยพยายามปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้นเพื่อเป็นที่รู้จักแก่คนอื่น^{๗๓}

สรุปได้ว่า บุคคลที่นำเอาหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการทำงานจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรักในงานของตน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด

^{๗๒}Micheal W. Drafke and Stan Kossen, *The Human Side of Organizations*. 8thed., (New Jersey: Prentice-Hall, 2002), p. 119.

^{๗๓}ยงยุทธ เกษสาคร, *ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม*, (กรุงเทพมหานคร : เอสแอนดตีกราฟฟิค, ๒๕๔๕), หน้า ๖๖.

๒.๕.๖ ความสำคัญของอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชน

อิทธิบาท ๔ เป็นแนวทางการทำงานที่พระพุทธองค์ได้ทรงสดับไว้อย่างแยกแยะ อันประกอบด้วยแนวปฏิบัติ ๔ ข้อ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ซึ่งใคร ๆ ก็ท่องได้ จำได้ แต่จะมีสักกี่คน ที่ปฏิบัติได้ครบกระบวนการความทั้ง ๔ ข้อ อันเป็น ๔ ขั้นตอนที่ต้องเนื่องหนุนเสริมกัน จะขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ ด้วยว่ามันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันทั้ง ๔ ข้อ จึงจะทำให้เราประสบผลสำเร็จในชีวิตและการงานได้ตามความมุ่งหวัง ผมขออธิบายดังต่อไปนี้

๑. ฉันทะ คือ การมีใจรักในสิ่งที่ทำ ใจที่รักอันเกิดจากความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ จึงจะเกิดผลจริงตามควร เราคงเคยได้ยินคำว่า "ขอฉันทามาติจากประชุม" บ่อย ๆ หรือ "มีฉันทะร่วมกัน" ก่อนเลิกการประชุมบางอันเป็นเสมือนสัญญาะหว่างกันว่าเราจะทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ร่วมกันหรือละเว้นบางสิ่งร่วมกัน ซึ่งความเข้าใจในข้อนี้ผมคิดว่าถูกเพียงครึ่งเดียว เพราะความหมายของ "ฉันทะ" นั้น ไม่ใช่แปลว่าเป็นสัญญาภาษากระดาดหรือสัญญาที่ให้ไว้กับมวลหมู่สมาชิกเท่านั้น หากแต่เป็นสัญญาใจและเป็นใจที่ผูกพัน เป็นใจที่ศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งนั้นอยู่เต็มเปี่ยม จึงจะเกิดความเพียรตามมา เปรียบได้กับสมาชิก อบต. ที่ศรัทธาและเชื่อมั่นในแนวคิดแนวปฏิบัติงาน ที่ทำเพื่อประชาชนเพื่อท้องถิ่นซึ่ง ตัวสมาชิก อบต. เอง และผลของงานที่เกิดขึ้นจริงเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะชน

การมีใจรัก ถือว่าสำคัญมาก ไม่ใช่ทำให้รักเพื่ออะไรสักอย่าง หรือ ห้ามใจไม่ให้รัก มันก็ยากยิ่งพอ ๆ กัน เพราะรักดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความรักความศรัทธาของเราจริง ๆ ขึ้นทำไปก็มีแต่จะทุกข์ทรมานแม้จะได้บางสิ่งที่มุ่งหวังแล้วก็ตาม ประการสำคัญเป็นการแอบแฝงมาจากความคิดอื่น ศรัทธาอื่นหรือความเป็นอื่นที่เราพยายามหาเหตุและผลมาอธิบายว่า มันคือสิ่งเดียวกัน เพื่อให้สามารถดำเนินไปได้หรือเพื่อให้ตัวเองสบายใจที่สุด แต่ถ้าเรามีใจศรัทธาอันแรงกล้าแล้ว พลังสร้างสรรค์ก็จะบังเกิดขึ้นกับเราอย่างมหัศจรรย์ทีเดียว ที่นี้มาพูดถึงว่า "เราจะสร้างฉันทะให้เกิดขึ้นได้อย่างไร" พระพุทธองค์เคยสอนไว้ว่า มนุษย์เราต้องเลือกที่จะศรัทธาบางอย่าง และหมั่นตรวจสอบศรัทธาของตัวเองว่าดีต่อตัวเองและดีต่อผู้อื่นอันรวมถึงสังคมโดยรวมหรือไม่ เมื่อดีทั้งสองอย่างก็จงมุ่งมั่นที่จะทำด้วยความตั้งใจ และหากไม่ดีก็จงเปลี่ยนแปลงศรัทธาเสียใหม่ ซึ่งเราต้องเลือก ไม่เช่นนั้นเราจะกลายเป็นคนที่สับสนไม่มีแก่นสารและเป็นคนไร้รากในที่สุด เมื่อเป็นคนไม่มีแก่นสารก็ถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ดีได้ง่ายนั่นเอง หากจะฝึกฝนตนเอง อาจเริ่มจากการตั้งคำถามกับตัวเองว่าเราศรัทธาอะไรอยู่ เพราะคนเราเมื่อศรัทธาอะไรก็จะได้พบกับสิ่งนั้นเข้าถึงสิ่งนั้น ศรัทธาในเทคโนโลยีเราก็จะเข้าถึงเทคโนโลยี ศรัทธาต่อชาวบ้านเราก็จะเข้าถึงชาวบ้าน ศรัทธาต่อวัตถุก็จะเข้าถึงวัตถุ ศรัทธาต่อลาภยศสรรเสริญก็จะเข้าถึงลาภถึงยศเข้าถึงตำแหน่ง ศรัทธาต่อความรู้ก็จะเข้าถึงความรู้ หรือ ศรัทธาต่อหลักธรรมก็จะเข้าถึงธรรม หรือไม่ศรัทธาอะไรเลยก็ไม่เข้าถึงก็ไม่เข้าถึงอะไรเลย เพราะความศรัทธานำมาซึ่งมุ่งมั่นทุ่มเท เพื่อทำทุกอย่างให้ได้มา ซึ่งสิ่งที่เราศรัทธานั้นเอง ขณะเดียวกันก็

ลองตรวจสอบตัวเองดูว่าสิ่งที่เราศรัทธากับสิ่งที่องค์กรของเราศรัทธานั้นตรงกันหรือไม่ หากตรงกันก็เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตนหรือหากไม่ตรงกัน ก็เรียนรู้ที่จะให้โอกาสตัวเองไปสู่แห่งที่ที่เหมาะสมกว่า

๒. วิริยะ คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเท เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้นเรื่องนั้น ถ้าหากกระทำก็จะทำจนเชี่ยวชาญจนเป็นผู้รู้ ถ้าหากศึกษาก็จะศึกษาให้รู้จนถึงรากเหง้าของเรื่องราวนั้น ๆ ดังนั้น คำว่า วิริยะ จึงหมายถึงความเพียรพยายามอย่างสูงที่จะทำตามฉันทะหรือศรัทธาของตัวเอง หากเราไม่มีความเพียรแล้วก็อนุมานได้ว่าเรามีฉันทะหลอก ๆ หรือศรัทธาหลอก ๆ ทั้งโกหกตัวเองและหลอกผู้อื่น เพื่ออะไรนั้น ผลงานที่เขาทำจะชี้ชัดออกมาเองว่าทำเพื่ออะไร ดังนั้น นักวิจัยท้องถิ่น จึงต้องมีใจที่รักต่อคนท้องถิ่นและรักต่อการทำงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคนท้องถิ่น อันเป็นศรัทธาสูงสุด หากไม่เป็นเช่นนั้น ก็ได้แต่เพียงศรัทธาปากเปล่าที่ไร้แก่นใจของความมุ่งมั่นและทุ่มเท หากแต่มีศรัทธาอื่นให้ครุ่นคิดและกระทำอยู่วิริยะนี้มาคู่กับความอดทนอดกลั้น เป็นความรู้สึกไม่ย่อท้อต่อปัญหาและมีความหวังที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง โดยมีศรัทธาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ น้ำใจ และเตือนใจ ความอดทนเป็นเครื่องมือสำหรับคนใจเย็นและใจงามด้วย ไม่ใช่ทุทุตันทุบนร้าวและรุ่มร้อน เพราะมันจะทำให้มีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย หรือสูญเสียความอดทนในที่สุด ดังนั้น ความวิริยะอุสาหะ จึงเป็นวิถีทางของบุคคลที่หาญกล้าและท้าวต่ออุปสรรคใด ๆ ทั้งมวลถามว่า "ความวิริยะมันเกิดจากอะไร" คำตอบก็คือ "เกิดจากศรัทธาหรือฉันทะนั้นเอง" และเป็นศรัทธา ที่มั่นคงด้วยไม่ว่าจะมีอุปสรรคใด ๆ มากกระทบก็ตามก็จะไม่เปลี่ยนแปลง แต่อาจบ่อย่างหรือวางเฉย ในบางเวลาบางสถานการณ์บ้าง เพื่อรอสถานะที่เหมาะสมกว่า ความวิริยะไม่ใช่ความดื้อนอย่างเอาเป็นเอาตายหรือต้องให้ได้เสมอ แต่มันคือความแยบยลและเลือกที่จะทำบางอย่าง เพื่อรักษาศรัทธาไว้หรือเพื่อรอวาระที่เหมาะสมอันหมายถึง การบรรลุผลแห่งศรัทธาถ้าจะฝึกฝนเรื่องความวิริยะแล้วคงต้องเริ่มจากความคิดที่ว่าต้องหมั่นฝึกฝนตนเองบ่อย ๆ หมั่นทำหมั่นคิดหมั่นเขียนหมั่นนำเสนอและอย่าซีเกียจ อย่ากลัวความผิดพลาด และจงกล้าแสดงออก ซึ่งความรับผิดชอบต่อความล้มเหลวของตัวเอง อย่าท้อต่องานหนักและงานมากให้คิดว่าทำมากรู้มากเก่งมากขึ้น อย่าบ่นว่าไม่มีเวลาเพราะเวลามีเท่าเดิม ฯลฯ

๓. จิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วก็จะเกิดความรักชอบตามคำนี้ยิ่งใหญ่มาก โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีมักจะใจแตกบ่อย ๆ หรือใจแตกยาวนาน มักหลงใหลได้ปลื้มไปกับวัตถุ เทคโนโลยี เทียวกลางคืน เรื่องเพศและยาเสพติด เมื่อใจแตกก็มักจะขาดความรับผิดชอบ คิดทำอะไรก็มักทำแบบสุกเอาเผากินพอให้เสร็จไปวัน ๆ ทำอะไรก็ไม่ดีสักอย่างทำผิด ๆ ถูก ๆ อยู่อย่างนั้น ชอบเอาดีใส่ตัวเองและให้ร้ายผู้อื่นตามมา อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ตนเองและองค์กร ถ้าอยู่ในวัยเรียน ก็จะเสียการเรียนเสียชื่อเสียงของโรงเรียนและพ่อแม่ก็เสียใจ ถ้าอยู่ในวัยทำงานก็จะเสียงานและองค์กร ก็จะเสียงานด้วยแต่ถ้าเรามีใจที่จดจ่อต่อสิ่งที่เราคิดเราทำและรับผิดชอบแล้วไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการงานก็ตามทุกอย่างก็จะดีขึ้นไปเอง เราก็จะมีความรอบรู้มากขึ้นเรื่อย ๆ

ด้วยใจที่จดจ่อตั้งมั่นและใฝ่เรียนรู้ของเรา เมื่อมีความรอบรู้มากขึ้นก็จะเกิดความรอบคอบตามมา เมื่อมีความรอบคอบแล้วการตัดสินใจทำอะไรก็จะเกิดความผิดพลาดน้อยตามไปด้วยความรอบคอบจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่รอบรู้ ดังนั้น การที่คนจะรอบรู้ได้นั้น ต้องหมั่นศึกษาเรียนรู้อยู่เป็นเนืองนิจ ติดตามข่าวสารบ้านเมืองสม่ำเสมอ ต้องอ่านหนังสืออย่าให้ขาดและหลากหลาย โดยไม่ยึดติดกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ประการสำคัญต้องฝึกตั้งคำถามกับตัวเองกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเรา พร้อมกับค้นหาคำตอบให้ได้ การฝึกสนทนากับผู้รอบรู้ ๆ ก็เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งเมื่อเราทำได้อย่างนี้แล้ว เราก็จะเป็นผู้ที่เข้าใจลึกซึ้งความรอบรู้ไปโดยปริยาย เมื่อเราเข้าใจลึกซึ้งความรอบรู้แล้ว ก็ไม่ใช่เรื่องยากที่จะวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อแท้ของเรื่องราวนั้น ๆ ออกมาสู่การตัดสินใจของหมู่คณะหรือแม้แต่เรื่องส่วนตัวของเราเอง ดังนั้น ความรอบคอบจึงแฝงไปด้วยความรอบรู้ตามสภาพจริงของมัน อันเป็นแนวปฏิบัติที่คนรุ่นใหม่ต้องสร้างให้เกิดเป็นนิสัยแก่ตนเอง ไม่ใช่ใช้ความเจ้าเล่ห์เพทุบายคอยหาโอกาสแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัวเอง และพวกพ้องเหมือนคนในสังคมปัจจุบันที่เราเห็นกันคาดเคลื่อนความรอบคอบนอกจากจะดำรงอยู่คู่กับความรอบรู้แล้ว ยังต้องอาศัยความดีงามเป็นเครื่องเตือนสติด้วยถึงจะสามารถใช้จิตของเราพิจารณาและตรึกตรองในเนื้อแท้ของสิ่งต่าง ๆ นั้นได้อย่างเหมาะสม เพราะความดีงามตามแบบอย่างของคุณธรรมตามหลักศาสนา และจริยธรรมของสังคมนั้น เป็นสิ่งเดียว ที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างปรกติสุข ไม่เช่นนั้นแล้ว มนุษย์อาจเข่นฆ่ากันไม่เว้นแต่ละวัน แม้ว่ามนุษย์จะอุดมไปด้วยความรู้และความรอบคอบก็ตาม

๔. วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา อันเกิดจาก การมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบรู้ และรอบคอบจึงนำไปสู่การทบทวนตัวเอง และทบทวนองค์กรหรือทบทวนขบวนการ ทบทวนในสิ่งที่ได้คิดสิ่งได้ทำผ่านมามีเกิดผลดีผลเสียอย่างไร ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเราเองและเป็นเรื่องที่ร่วมคิดร่วมทำกับคนอื่น เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น การทบทวนเรื่องราวจากภายในของตัวเองเป็นสิ่งสำคัญมากในยุคปัจจุบันที่ผู้คนเริ่มสับสนวุ่นวายอย่างเข้มข้น ทบทวนความคิดเพื่อตรวจสอบความคิดและการกระทำของเราว่าเราคิดหรือทำจากความคิดอะไร? พร้อมกับถามตัวเองว่าเราคิดอย่างนั้นเพื่ออะไร เราทำสิ่งนี้เพื่ออะไร? เพื่อความสุขของตัวเองหรือเพื่อความสงบสุขของสังคม? ฯลฯ ซึ่งจะทำให้เรารู้ว่าเราควรจะทำอยู่ ณ จุดไหนของสังคมหรือเปลี่ยนแปลงตนอย่างไรไปสู่การสร้างสรรค์ตนเองและสังคมทั้งดงามในการวิจัยและการพัฒนานั้นเรามักจะใช้คำว่า สรุบทบทเรียน เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อดูว่าสิ่งที่คิดและทำมานั้นมันดำเนินไปในแนวทางที่วาดหวังหรือไม่ หรือว่าคิดไว้อย่างทำอีกอย่าง หรือคิดไว้แต่ไม่ได้ทำเลย หรือทำไปแล้วแต่ไม่ได้อย่างที่มุ่งหวัง ทั้งนี้จะได้วิเคราะห์ต่อไปว่าทำไมมันสำเร็จมันเป็นเพราะอะไร และทำไมมันล้มเหลวมันเกิดจากอะไร เพื่อที่จะได้หาแนวทางแก้ไขหรือหาทางหลีกเลี่ยงผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

คนส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่า เมื่องานเดินทางมาได้ครึ่งทางหรือสิ้นสุดการทำงานหรืออย่างดีที่สุดมีการทำแผนงานรายไตรมาส คือทุก ๓ เดือน จึงสรุปบทเรียนครั้งหนึ่ง แต่จริง ๆ แล้วการสรุปบทเรียนควรจะทำให้อย่างสม่ำเสมอ อาจเป็นการพูดคุยกันหลังเสร็จสิ้น การทำกิจกรรมทุกครั้งหรือหลังเลิกงานแต่ละวัน หรือใช้วิธีการแบบไม่เป็นทางการ เพื่อสรุปบทเรียนของแต่ละคนให้ได้มากที่สุด หรือพูดคุยกับตัวเองบ้าง แต่ช่วงที่เหมาะสมที่สุดคือช่วงที่รู้สึกว่างและปลอดโปร่งจากเรื่องราว ทั้งปวง ซึ่งควรทำให้เป็นนิสัย

สรุปได้ว่า อธิบาบท ๔ จึงมีความหมายกับคนรุ่นใหม่ที่ต้องการจะเดินทางไปไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพราะหากทำได้ตามกระบวนการแล้ว สังคม ความรู้ ชุมชนความรู้และปัจเจกชนความรู้ คงอยู่ไม่ไกลเกินฝัน ประการสำคัญ "อธิบาบท ๔" ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวจากหลักธรรมข้ออื่น ๆ อันเป็นองค์รวมและเชื่อมโยงถึงกัน เพียงแต่อธิบายคนละบทบาทเท่านั้น สิ่งสำคัญ เราได้ใคร่ครวญในเรื่องเหล่านี้มาน้อยเพียงใด เราต้องฝึกฝนตนเองหลายเท่าตัว เพื่อจะเข้าใจและเข้าถึงหลักธรรมที่ก่อเกิดการพัฒนาที่จุดเริ่มต้นของตนเองอย่างแท้จริง

๒.๖ ข้อมูลบริบทเรื่องที่ทำกรวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลบริบทเรื่องที่ทำกรวิจัยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพอสังเขป^{๗๔} ดังนี้

วิสัยทัศน์

นโยบาย (Policy) “ชาวนิคมน้ำจืด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา”

วิสัยทัศน์ (Vision) “การศึกษาดีเด่น เน้นคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

พัฒนาคุณภาพด้านศึกษาทุกระดับให้ได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น

ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างชุมชนและสังคมให้น่าอยู่

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนสร้างอาชีพของตนเองเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals) ขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา

เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาทุกระดับให้ได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของ

กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างชุมชนและสังคมให้น่าอยู่

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนสร้างอาชีพของตนเองเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

จำนวนหมู่บ้าน มี ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

^{๗๔} องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา, ข้อมูลทั่วไป, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.nikhompattana.go.th/> [๑๕ กันยายน ๒๕๖๖].

- หมู่ที่ ๑ บ้าน ก.ม. ๑๒
หมู่ที่ ๒ บ้านนิคม ๑
หมู่ที่ ๓ บ้านใหม่สามัคคี
หมู่ที่ ๔ บ้านหนองบอน
หมู่ที่ ๕ บ้านซากผักกูด
หมู่ที่ ๖ บ้านคลองตาห้วย
หมู่ที่ ๗ บ้านมาบข่มพัฒนา

การเลือกตั้งที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้
เนื่องจากปีเหตุอันสมควร ให้ดำเนินการแจ้งเหตุ ดังนี้

- ให้แจ้งเหตุต่อ
นายก อบจ.น่าน
หรือ นายก อบต.น่าน
ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
- โดยทำเป็นหนังสือ
แจ้งต่อ อบจ.น่าน หรือ อบต.น่าน
ที่อยู่ตามหลักฐานทะเบียนบ้าน
- ภายใน 7 วัน ก่อนวันเลือกตั้ง
หรือ ในวันเลือกตั้ง
- โดย
- *สามารถแจ้ง ด้วยตนเอง*
- *มอบหมาย ผู้อื่นไปยื่นแทน*
- *จัดส่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียน*

เลือกตั้งท้องถิ่น
ร่วมกับใช้สิทธิ อย่างสุจริตโปร่งใส

สำนักงานเพนเติสส์
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
www.ect.go.th 0 2141 8888

การเตรียมความพร้อมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ก่อนวันเลือกตั้ง ไม่เกินกว่า 25 วัน

ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ที่สำนักงานทะเบียนราษฎร
หรือที่สำนักงานทะเบียนราษฎร
ที่สำนักงานทะเบียนราษฎร
ที่สำนักงานทะเบียนราษฎร

ก่อนวันเลือกตั้ง ไม่เกินกว่า 15 วัน

ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ที่สำนักงานทะเบียนราษฎร
หรือที่สำนักงานทะเบียนราษฎร
ที่สำนักงานทะเบียนราษฎร
ที่สำนักงานทะเบียนราษฎร

2. การพับซอง - กอนซื้อ

ก่อนวันเลือกตั้ง ไม่เกินกว่า 10 วัน

พับซองให้เรียบร้อย
พับซองให้เรียบร้อย
พับซองให้เรียบร้อย
พับซองให้เรียบร้อย

เลือกตั้งท้องถิ่น
ร่วมกับใช้สิทธิ อย่างสุจริตโปร่งใส

สำนักงานเพนเติสส์
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
www.ect.go.th 0 2141 8888

คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น

- มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
- มีอายุ ไม่น้อยกว่า 18 ปี ในวันเลือกตั้ง
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วถึงเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง
- คุณสมบัติอื่น ตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนบ้านออกทางทะเบียนเลือกตั้งนั้นไม่บังคับว่าต้องแจ้งรายชื่อในบัตรการลงคะแนนก่อนถึงวันเลือกตั้ง แต่ผู้ลงทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งนั้นจะต้องแจ้งรายชื่อก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ไม่เช่นนั้นจะถือว่าไม่ถูกต้อง

เลือกตั้งท้องถิ่น
ร่วมกับใช้สิทธิ อย่างสุจริตโปร่งใส

สำนักงานเพนเติสส์
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
www.ect.go.th 0 2141 8888

หลักฐานที่ใช้แสดงตนในการลงคะแนนเลือกตั้ง

บัตรประจำตัวประชาชน (บัตรที่หมดอายุก็ใช้ได้)

บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือ หน่วยงานของรัฐออกให้ที่มีรูปถ่าย และ มีเลขประจำตัวประชาชน เช่น บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในพื้นที่ หรือสื่อเดินทาง (พาสปอร์ต) เป็นต้น

เลือกตั้งท้องถิ่น
ร่วมกับใช้สิทธิ อย่างสุจริตโปร่งใส

สำนักงานเพนเติสส์
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
www.ect.go.th 0 2141 8888

แผนภาพที่ ๒.๕ การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ปี ๒๕๖๓^{๗๕}

^{๗๕}สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename= [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดในการศึกษาทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

๒.๗.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งดังนี้

วัฒนา นนทิต ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอบึงพนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นและการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการสื่อสารทางการเมืองยังอยู่ในระดับน้อย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น ในด้านของการเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น และการกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับสูงโดยความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน^{๗๖}

พระมหาเรวัฒน์ อคคทาโร ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ ต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐานที่ระดับ ๐.๐๕^{๗๗}

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปณฺโณภาโส) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัย

^{๗๖}วัฒนา นนทิต, “การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอบึงพนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๙) : ๑๑๕-๑๒๐.

^{๗๗}พระมหาเรวัฒน์ อคคทาโร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

ที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.32$) อยู่ในระดับมาก ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง ($\bar{X}=3.92$) ส่วนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ($\bar{X}=3.37$) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง ($\bar{X}=2.28$) อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ๒. เมื่อเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ปัญหาที่ประชาชนต้องการและให้ความสำคัญในแต่ละด้าน มีดังนี้คือ ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่าง ๆ และข่าวการเมืองก่อให้เกิดความเครียด ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบเงื่อนไขการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่มีการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ หน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดเวทีสาธารณะให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้และความสามารถ ให้ประชาชนได้พิจารณา และประชาสัมพันธ์สนับสนุนประชาชนให้ตรวจสอบรายชื่อ สิทธิการเลือกตั้ง ก่อนถึงวันเลือกตั้ง และติดตามผลการทำงานหลังการเลือกตั้งและเลิกการซื้อสิทธิขายเสียง^{๗๘}

พระมหาดรค์ ธมมเมธี (ศรีพันลม) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ด้าน คือด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.21$) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.57$) และอยู่ในระดับมาก ๑ ด้านคือ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.08$) ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐาน ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๗๙}

^{๗๘}พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโญภาโส), “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๗๙}พระมหาดรค์ ธมมเมธี (ศรีพันลม), “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

พระเนาวนนท์ ขยาภินนโท (จอมพนัส) ได้วิจัยเรื่อง “จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ๑.จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า อยู่ในระดับมากมีคือ ด้านทักษะบุคคล ($\bar{X} = 3.57$) ส่วนค่าเฉลี่ยปานกลาง คือการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.36$) ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.42$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อจิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน^{๔๐}

พระสร้อยทอง ปณณวโร (ประทุมทอง) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ตามหลักการบริหารนิยธรรม อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก และด้านการประชาตติและประชาพิจารณา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคามโดยการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศอายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน ประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๔๑}

ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ ได้วิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ๑. การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็น

^{๔๐}พระเนาวนนท์ ขยาภินนโท (จอมพนัส), “จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๔๑}พระสร้อยทอง ปณณวโร (ประทุมทอง), “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

ของปวงชน ($\bar{X} = ๓.๕๗$) รองลงมาคือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = ๓.๔๙$) ด้านหลักเสรีภาพ ($\bar{X} = ๓.๔๒$) ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย ($\bar{X} = ๓.๔๒$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ($\bar{X} = ๓.๔๒$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ และรายได้ต่อเดือน มีการเสริมสร้างความเข้าใจในการเมืองไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๘๒}

ตารางที่ ๒.๑๐ การสังเคราะห์สาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
วัฒนา นนทชิต	การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ประชาชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการสื่อสารทางการเมืองยังอยู่ในระดับน้อย
พระมหาเรวัฒน์ อคฺคทาโร	ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามลำดับ
พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปลูกโยภาโส)	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ส่วนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

^{๘๒} ปันอนงค์ ทองบ่อ, “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

ตารางที่ ๒.๑๐ การสังเคราะห์สาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พระมหาณรงค์ ธมมเมธี (ศรีพนม)	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ด้าน คือด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และอยู่ในระดับมาก ๑ ด้านคือ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง
พระเนาวนนท์ ชยาภินันโท (จอมพนัส)	จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า อยู่ในระดับมากมีคือ ด้านทักษะบุคคล ส่วนค่าเฉลี่ยปานกลาง คือการมีส่วนร่วมของประชาชน ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตย ตามลำดับ
พระสร้อยทอง ปญญาวุธ (ประทุมทอง)	การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ตามหลักอุปทานิยธรรม อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก และด้านการประชาติและประชาพิจารณ์ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๒.๑๐ การสังเคราะห์สาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ	การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการอ่านาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รองลงมา คือ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ตามลำดับ

๒.๗.๒ งานวิจัยเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔

งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” โดยการประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรม ได้ดังนี้

พัชรี ศิลารัตน์ ได้วิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๖” ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับ การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้^{๘๓}

พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา ได้วิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารจัดการท้องถิ่น ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัย

^{๘๓}พัชรี ศิลารัตน์, “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบ ประชาธิปไตยของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๖”, วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗) : ๒๙-๓๘.

พบว่า มีแนวทางพัฒนาการใช้หลักแนวทางการใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการจัดการท้องถิ่นของบุคลากร องค์การ บริหารส่วนตำบลสี่อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี คือ จากการสัมภาษณ์ ๑) ด้านฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่พิจารณาในการบริหารจัดการ ส่วนท้องถิ่นอย่างรอบครอบและทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ๒) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความจริงใจในการบริหารจัดการท้องถิ่นและสร้างเสริมความรับผิดชอบในตัวบุคลากร ๓) ด้านจิตตะ (ความตั้งใจในสิ่งที่ทำอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความเสียสละตั้งใจในการ บริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ขององค์กรเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการเสริมสร้างความเข้าใจ ๔) ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรองหาเหตุผล) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้สติกำกับในการควบคุมอารมณ์ในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบร่วมกัน สร้างเสริมลักษณะนิสัยในทางบวก^{๘๔}

พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา อำเภอมือสรีนทร์ จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า อิทธิบาทธรรม ๔ เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหนังสือหรือในการดำเนินชีวิต หลักอิทธิบาท ๔ ประกอบไปด้วย ฉันทะ หมายถึง สร้างความพอใจในการทำงาน ประสงค์ จะทำยิ่งขึ้น วิริยะ หมายถึง ความขยัน หมั่นเพียร จิตตะ หมายถึง ความมีจิตใจสู้ไม่ถอยต่อปัญหา หรืออุปสรรค วิมังสา หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญา ใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบด้านในการทำงาน ให้ ประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมาย^{๘๕}

สุภัณฑิต จันทรสว่าง ได้วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความ สมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ การ ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๒) ด้านการบริหารแบบมี ส่วนร่วมและยอมรับ ร่วมกัน แนวทางในการส่งเสริม ๒) ด้านการบริหารโดยบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน ๓) ด้านการ ปรองดอง สร้าง ความรักความสามัคคีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่าย

^{๘๔}พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา, “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสี่อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี”, วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๕ (กรกฎาคม ๒๕๖๒) : ๒๔๕๙-๒๔๘๐.

^{๘๕}พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข), “ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ๔ ในการจัดการ เรียน การสอน ของโรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา อำเภอมือสรีนทร์ จังหวัดสุรินทร์”, วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๐) : ๕๐-๖๑.

ภาคีความร่วมมือและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดการตนเอง คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการช่วยกัน ตัดสินใจ^{๘๖}

ณฐมน หมวกฉิม ได้วิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย” ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมตามหลักอริยบท ๔ เพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมือง ของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย สรุปได้ดังนี้ ๑) ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) เยาวชนจะต้องได้รับข้อมูลที่แท้จริง มีความคิด ความเชื่อ และ ทศนคติที่ดี เพื่อจะได้เป็นแนวทางที่ดีต่อการสนับสนุนในระบอบประชาธิปไตย ๒) ด้านวิริยะ (ความ พากเพียรในสิ่งนั้น) เยาวชนต้องมีความเพียร มีเหตุมีผล มีความสนใจทางการเมืองเป็นสิ่งที่ดีถือว่า เป็นหน้าที่หลักของพลเมือง ๓) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) เยาวชนควรเคารพต่อ กฎหมายและกติกาสังคม ควรมีความรับผิดชอบที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ควรได้รับการปลูกฝังที่ดี สร้างสรรค์มีจิตสำนึกที่ดีเพื่อเป็นพลเมืองที่ดี ๔) ด้านวิมังสา (ความหมั่นสอดส่องเหตุผลของสิ่งนั้น) เยาวชนควรสนใจการเมือง เช่น ก่อนไปเลือกตั้ง เยาวชนต้องศึกษาว่า พรรคใดที่จะเหมาะสมต่อการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศ เมื่อตัดสินใจเลือกแล้วต้องคอยหมั่นสอดส่องการทำงาน เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข เพื่อความผาสุกของคนในประเทศชาติ^{๘๗}

ตารางที่ ๒.๑๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักอริยบท ๔

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
พัชรี ศิลารัตน์	การใช้หลักอริยบท ๔ ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบ ประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการ วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักอริยบท ๔ อยู่ในระดับมาก

^{๘๖}สุบัณฑิต จันทรสว่าง, “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^{๘๗}ณฐมน หมวกฉิม, “การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย”, ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

ตารางที่ ๒.๑๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักอิทธิบาท ๔ (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
สุบัณฑิต จันทร์สว่าง	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความ สมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๒) ด้านการบริหารแบบมี ส่วน ร่วมและยอมรับร่วมกัน แนวทางในการส่งเสริม ๒) ด้าน การบริหารโดยบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน ๓) ด้าน การรณรงค์สร้าง ความรักความสามัคคีเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายภาคีความ ร่วมมือและส่งเสริมให้ชุมชน คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรม
พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา	การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการจัดการ ๑) ด้านฉันทะ (ความพอใจ ในสิ่งที่มีอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้ ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ๒) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความจริงใจในการบริหาร จัดการท้องถิ่นและสร้างเสริมความรับผิดชอบในตัว บุคลากร ๓) ด้านจิตตะ (ความตั้งใจใน สิ่งที่ทำอยู่)
พระมหาบรรจง ตีสรโณ (ศรีสุข)	หลักอิทธิบาทธรรม ๔ ประการประกอบด้วย ฉันทะ หมายถึง สร้างความพอใจในการทำงาน ประสงค์ จะทำ ยิ่งขึ้น วิริยะ หมายถึง ความขยัน หมั่นเพียร จิตตะ หมายถึง ความมีจิตใจสู้ไม่ท้อถอยต่อปัญหา หรืออุปสรรค วิมังสา หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญา ใช้ความคิดพิจารณา อย่างรอบด้านในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตาม เป้าหมาย
ณัฐมน หมวกฉิม	การบูรณาการหลักพุทธธรรมตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมือง สรุปได้ดังนี้ ๑) ด้าน ฉันทะ เยาวชนจะต้องได้รับข้อมูลที่เป็นจริง มีความคิด ความเชื่อ และ ทศนคติที่ดี เพื่อจะได้เป็นแนวทางที่ดีต่อ การสนับสนุนในระบอบประชาธิปไตย ๒) ด้านวิริยะ เยาวชนต้องมีความเพียร มีเหตุมีผล มีความสนใจทาง การเมืองเป็นสิ่งที่ดีถือว่า เป็นหน้าที่หลักของพลเมือง ๓)

ตารางที่ ๒.๑๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักอิทธิบาท ๔ (ต่อ)

นักวิจัย	สรุปผลการวิจัย
	ด้านจิตตะ เยาวชนควรเคารพต่อกฎหมายและกติกาของสังคม ควรมีวิสัยทัศน์เจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ควรได้รับการปลูกฝังที่ดี สร้างสรรค์มีจิตสำนึกที่ดีเพื่อเป็นพลเมืองที่ดี ๔) ด้านวิมังสา เยาวชนควรสนใจการเมือง เช่น ก่อนไปเลือกตั้ง เยาวชนต้องศึกษาว่า พรรคใดที่จะเหมาะสมต่อการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศ

๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๑) ด้านคุณลักษณะ ๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ ๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง^{๘๘} มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ครึ่งนี้ ดังแผนภาพที่ ๒.๕

^{๘๘}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๑), หน้า ๒๑.

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)

แผนภาพที่ ๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำนวน ๔๓,๘๑๐ คน^๑

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำนวน ๓๙๗ คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

๑) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕^๒

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรทั้งหมด ๔๓,๘๑๐ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{43,810}{1 + 43,810 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{43,810}{1 + 109.525}$$

$$n = \frac{43,810}{101.525}$$

$$n = 396.381$$

$$n = 397$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เท่ากับ ๓๙๗ คน แต่เพื่อให้ครอบคลุมในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๓๙๗ คน

^๑ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ข้อมูลทั่วไป, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.nikhompattana.go.th/home> [๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓].

^๒ สุรพล สุขะพรหม และ สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ, ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐๖-๑๐๗.

๒) วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้^๓

(๑) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนพิจารณาจากจำนวนประชากรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะกระจายให้สัมพันธ์กับสัดส่วนประชากร โดยใช้แต่ละตำบลเป็นระดับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยองรวม ๓๙๗ คน

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรแต่ละตำบล ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

ตำบล	จำนวนประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
นิคมพัฒนา	๑๓,๑๘๑	๑๑๙
มาบข่า	๑๑,๑๔๕	๑๐๑
พนานิคม	๖,๕๖๔	๖๐
มะขามคู่	๑๒,๙๒๐	๑๑๗
รวม	๔๓,๘๑๐	๓๙๗

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายละเอียดการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. นำเสนอร่างแบบสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

^๓สุรพล สุขะพรหม และ สุทธิรักษ์, ศรีจันทร์เพ็ญ,ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ, หน้า ๑๐๘-๑๐๙.

๖. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๑) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ ได้แก่ ๑) คุณลักษณะของผู้สมัคร ๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ ๔) การสื่อสารทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ ได้แก่ ๔ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านฉันทะ (๒) ด้านวิริยะ (๓) ด้านจิตตะ (๔) ด้านวิมังสา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๒) การตรวจสอบและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพแบบสอบถามโดยความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๕ ท่าน ประกอบไปด้วย

๑) รศ. ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
๒) รศ.อนุภูมิ โขเวชม	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
๓) ผศ. ดร.สุริยา รักษาเมือง	เลขานุการ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
๔) ผศ. ดร.สุภัทรชัย สีสะใบ	เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
๕) อาจารย์ ดร.กำพล ศรีโท	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item - Objective Congruence: IOC)^๔ ได้ค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง ๐.๘๐-๑.๐๐ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จากอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๕ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๖๘ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

๔. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

^๔สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒๐.

^๕สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬพลับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้สิทธิ์เลือกตั้งและอาศัยอยู่ในพื้นที่ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำนวน ๓๘๗ ชุด ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๘๗ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลดิบที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และเลือกใช้ค่าสถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

๑) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	๑.๐๐ – ๑.๕๐	หมายถึง มีความคิดเห็น น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายถึง มีความคิดเห็น น้อย
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๑ – ๓.๕๐	หมายถึง มีความคิดเห็น ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๑ – ๔.๕๐	หมายถึง มีความคิดเห็น มาก
ค่าเฉลี่ย	๔.๕๑ – ๕.๐๐	หมายถึง มีความคิดเห็น มากที่สุด ^๖

๒) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ

(๑) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) และ

(๒) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักอิทธิบาท ๔ กับส่งเสริมการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) (r) ซึ่งเป็นการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน^๗ โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล ดังนี้

^๖Best, John W, *Research in Education*, (New Jersey: Pretice-Hall, Inc., 1981), pp. 179

^๗ชูศรี วงศ์รัตน, *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิตการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๓๑๖.

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

$r = .๙๑$ ถึง ๑.๐๐ หรือ $r = -.๙๑$ ถึง -๑.๐๐
 $r = .๗๑$ ถึง ๐.๙๐ หรือ $r = -.๗๐$ ถึง -๐.๙๐
 $r = .๓๑$ ถึง ๐.๗๐ หรือ $r = -.๓๑$ ถึง -๐.๗๐
 $r = .๑๐$ ถึง ๐.๓๐ หรือ $r = -.๑๐$ ถึง -๐.๓๐
 $r = .๐๐$

การแปลความหมาย

มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
 ไม่มีความสัมพันธ์

๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In -depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย จำนวน ๙ รูปหรือคน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
กลุ่มที่ ๑ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๑ รูป		
๑	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, รศ. ดร.	รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ
กลุ่มที่ ๒ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๒ คน		
๒	ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
๓	อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
กลุ่มที่ ๓ นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน ๒ คน		
๔	นายสมบัติ จิตพิณิจ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๕	นายดอกรัก เลิศสุวรรณ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
กลุ่มที่ ๔ นักปกครองท้องถิ่น จำนวน ๔ คน		
๖	นายสมควร บุรพา	กำนันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๗	นายภมร โสคติ	สารวัตรกำนันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๘	นางสาวนราวดี บุญเขียน	ผู้นำชุมชนตำบลมาบข่า อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๙	นายภูวนัตถ์ หุ่นมั่งชะ	ผู้นำชุมชนตำบลพนานิคม อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

๑) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

(๑) ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

(๓) ขอคำแนะนำจากกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

(๕) นำแบบสัมภาษณ์ให้กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ เพื่อขอความเห็นชอบ

(๖) นำแบบสัมภาษณ์ที่กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแล้วมาปรับแก้ไขเพื่อจัดทำแบบสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ต่อไป

๒) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความเห็นชอบในการขอสัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอในรูปของความเรียง

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๒. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน ๔๓,๘๑๐ คน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด ๓๙๗ ฉบับ ได้รับกลับคืน และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด จำนวน ๓๙๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยกำหนดการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยทั้ง ๓ ข้อ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ระดับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๒ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๓ การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

๔.๑ ระดับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๙๗ คน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=๓๙๗)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง		
เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๑๘๔	๔๖.๓๕
หญิง	๒๑๓	๕๓.๖๕
รวม	๓๙๗	๑๐๐.๐๐
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๘ - ๓๐ ปี	๓๕	๘.๘๒
๓๑ - ๔๐ ปี	๙๓	๒๓.๔๓
๔๑ - ๕๐ ปี	๙๙	๒๔.๙๔
๕๑ - ๖๐ ปี	๘๘	๒๒.๑๗
๖๑ ปีขึ้นไป	๘๒	๒๐.๖๕
รวม	๓๙๗	๑๐๐.๐๐
การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๗๐	๑๗.๖๓
มัธยมศึกษา	๗๖	๑๙.๑๔
ปวช. ปวส. อนุปริญญา	๑๐๕	๒๖.๔๕
ปริญญาตรี	๑๑๐	๒๗.๗๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๖	๙.๐๗
รวม	๓๙๗	๑๐๐.๐๐
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	๖๕	๑๖.๓๗
พนักงานบริษัทเอกชน	๑๒๖	๓๑.๗๔
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๘๓	๒๐.๙๑
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๕๑	๑๒.๘๕
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๓๙	๙.๘๒
นักศึกษา	๒๓	๕.๗๙
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๑๐	๒.๕๒
รวม	๓๙๗	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

(n=๓๙๗)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง		
รายได้		
ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๙๒	๒๓.๑๗
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๘๒	๔๕.๘๔
๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๕๐	๑๒.๕๙
๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๗๓	๑๘.๓๙
รวม	๓๙๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า การวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักสิทธิมนุษยธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภออินทนิลพัฒนา จังหวัดระยอง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๓๙๗ คน จำแนกได้ดังนี้

เพศ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๖๕ และเพศชาย ๑๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๕ ตามลำดับ

อายุ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๔ รองลงมา อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๓, อายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๗, อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๕, อายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๒ ตามลำดับ

การศึกษา จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๑, ระดับปวช. ปวส. อนุปริญญา จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๕, มัธยมศึกษา จำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑๔, ระดับประถมศึกษา จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๓ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๐๗ ตามลำดับ

อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน ๑๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๔, ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๑, อาชีพเกษตรกร จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๗, อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๕, รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๒, นักศึกษา จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๙ และพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๒ ตามลำดับ

รายได้ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๔ รองลงมา รายได้ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๗, รายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไปจำนวน ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๙, และรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๙ ตามลำดับ

๔.๑.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ ๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	๓.๘๗	๐.๙๐	มาก
๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน	๓.๘๑	๐.๗๒	มาก
๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	๓.๕๘	๐.๗๑	มาก
๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง	๓.๘๐	๐.๘๕	มาก
โดยภาพรวม	๓.๗๖	๐.๕๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๗๖, S.D.=๐.๕๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ($\bar{X}$ =๓.๘๗, S.D.=๐.๙๐) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ($\bar{X}$ =๓.๘๑, S.D.=๐.๗๒) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ($\bar{X}$ =๓.๘๐, S.D.=๐.๘๕) และด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ($\bar{X}$ =๓.๕๘, S.D.=๐.๗๑) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร

(n=๓๙๗)

ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) นักการเมืองท้องถิ่นมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ	๓.๘๑	๑.๐๕	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ	๓.๘๔	๑.๐๖	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่	๓.๙๓	๐.๙๗	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการ ประนีประนอม	๓.๙๐	๐.๙๒	มาก
๕) นักการเมืองท้องถิ่นมีมนุษยสัมพันธ์ดี	๓.๘๖	๑.๐๐	มาก
โดยภาพรวม	๓.๘๗	๐.๙๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๘๗, S.D.=๐.๙๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่” ($\bar{X}$ =๓.๙๓, S.D.=๐.๙๗) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการประนีประนอม” ($\bar{X}$ =๓.๙๐, S.D.=๐.๙๒) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ” ($\bar{X}$ =๓.๘๑, S.D.=๑.๐๕) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการมีบทบาทในชุมชน

(n=๓๙๗)

ด้านการมีบทบาทในชุมชน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการประชุม ประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอปัญหาต่างๆ	๓.๗๙	๑.๐๕	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในวางแผน เพื่อ แก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง	๓.๘๕	๐.๙๐	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่าง สม่ำเสมอ	๓.๘๖	๐.๘๖	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นสนับสนุนดำเนินงาน เพื่อ แก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ แรงงาน ฯลฯ	๓.๗๑	๐.๙๐	มาก
๕) นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทในการให้ คำแนะนำ หรือเป็นที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชน ให้แก่นักการเมืองหรือ หน่วยงานราชการ	๓.๘๒	๐.๘๓	มาก
โดยภาพรวม	๓.๘๑	๐.๗๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการมีบทบาทในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๘๑, S.D.=๐.๗๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ” ($\bar{X}$ =๓.๘๖, S.D.=๐.๘๖) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง” ($\bar{X}$ =๓.๘๕, S.D.=๐.๙๐) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นสนับสนุนดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ แรงงาน ฯลฯ” ($\bar{X}$ =๓.๗๑, S.D.=๐.๙๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอเนินกุ่มพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

(n=๓๙๗)

ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) นักการเมืองท้องถิ่นจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (รายได้จากภาษี) เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน	๓.๘๗	๐.๘๕	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นประสานงานการพัฒนาชุมชนในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน	๓.๕๔	๑.๐๓	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ	๓.๖๓	๑.๑๖	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินโครงการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ	๓.๔๐	๑.๐๑	มาก
๕) นักการเมืองท้องถิ่นการบริหารงานการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตรงความต้องการและมีคุณภาพ	๓.๕๗	๑.๔๐	มาก
โดยภาพรวม	๓.๕๘	๐.๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอเนินกุ่มพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการมีบทบาทในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (รายได้จากภาษี) เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน” ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.85) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ” ($\bar{X}=3.63$, S.D.=1.16) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินโครงการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ” ($\bar{X}=3.40$, S.D.=1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภออินทพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง

(n=๓๙๗)

ด้านการสื่อสารทางการเมือง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) นักการเมืองสื่อสารตรงไปตรงมา น่าเชื่อถือ	๓.๘๑	๑.๐๒	มาก
๒) นักการเมืองท้องถิ่นพูดจริงปฏิบัติจริงตามที่ได้หาเสียงไว้	๓.๘๕	๑.๑๑	มาก
๓) นักการเมืองท้องถิ่นพูดจาดี แจ่มข่าวสารความก้าวหน้าการทำงานกับประชาชน	๓.๘๔	๑.๐๘	มาก
๔) นักการเมืองท้องถิ่นมีการสื่อสารทางการเมืองเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการ	๓.๘๑	๐.๙๗	มาก
๕) นักการเมืองท้องถิ่นถ่ายทอด และแพร่กระจายข่าวสารทางการเมืองระหว่างผู้มีตำแหน่งทางการเมืองกับประชาชน	๓.๖๘	๐.๙๘	มาก
โดยภาพรวม	๓.๘๐	๐.๘๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภออินทพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๘๐, S.D.=๐.๘๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นพูดจริงปฏิบัติจริงตามที่ได้หาเสียงไว้” ($\bar{X}$ =๓.๘๕, S.D.=๑.๑๑) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นพูดจาดี แจ่มข่าวสารความก้าวหน้าการทำงานกับประชาชน” ($\bar{X}$ =๓.๘๔, S.D.=๑.๐๘) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นถ่ายทอด และแพร่กระจายข่าวสารทางการเมือง ระหว่างผู้มีตำแหน่งทางการเมืองกับประชาชน” ($\bar{X}$ =๓.๖๘, S.D.=๐.๙๘) ตามลำดับ

๔.๒ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม ในเรื่อง เพศ โดยการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม ในเรื่อง อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๑ ใช้สถิติ t-test ในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง						
สมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล		n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	ชาย	๑๘๔	๓.๘๗	๐.๙๑	๐.๑๙๖	๐.๘๔๕
	หญิง	๒๑๓	๓.๘๖	๐.๘๗		
๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน	ชาย	๑๘๔	๓.๗๙	๐.๗๗	-๐.๔๖๔	๐.๖๔๓
	หญิง	๒๑๓	๓.๘๒	๐.๖๗		
๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	ชาย	๑๘๔	๓.๕๙	๐.๗๔	๐.๒๘๔	๐.๗๗๖
	หญิง	๒๑๓	๓.๕๗	๐.๖๙		
๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง	ชาย	๑๘๔	๓.๙๐	๐.๘๗	๒.๑๔๗	๐.๐๓๒*
	หญิง	๒๑๓	๓.๗๑	๐.๘๓		
โดยภาพรวม	ชาย	๑๘๔	๓.๗๙	๐.๕๒	๐.๘๙๗	๐.๓๗๐
	หญิง	๒๑๓	๓.๗๔			
	รวม	๓๙๗	๓.๗๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการเปรียบเทียบ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($t=-0.๘๙๗$, $Sig.=0.๓๗๐$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร, ด้านการมีบทบาทในชุมชน และด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๘ การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไป ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านคุณลักษณะของ ผู้สมัคร	ระหว่างกลุ่ม	๔.๘๗๘	๔	๑.๒๑๙	๑.๕๒๖	๐.๑๙๔
	ภายในกลุ่ม	๓๑๓.๓๓๙	๓๙๒	๐.๗๙๙		
	รวม	๓๑๘.๒๑๗	๓๙๖			
๒. ด้านการมีบทบาทใน ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๕๔	๔	๐.๒๓๙	๐.๔๖๑	๐.๗๖๔
	ภายในกลุ่ม	๒๐๒.๗๑๑	๓๙๒	๐.๕๑๗		
	รวม	๒๐๓.๖๖๕	๓๙๖			
๓. ด้านบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (อปท.)	ระหว่างกลุ่ม	๖.๑๘๒	๔	๑.๕๔๕	๓.๑๑๑	๐.๐๑๕*
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๗๔๕	๓๙๒	๐.๔๙๗		
	รวม	๒๐๐.๙๒๗	๓๙๖			
๔. ด้านการสื่อสารทาง การเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๗.๐๔๐	๔	๑.๗๖๐	๒.๔๖๕	๐.๐๔๕
	ภายในกลุ่ม	๒๗๙.๘๗๙	๓๙๒	๐.๗๑๔		
	รวม	๒๘๖.๙๑๙	๓๙๖			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๘๐	๔	๐.๔๙๕	๑.๘๕๐	๐.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๘๖๗	๓๙๒	๐.๒๖๘		
	รวม	๑๐๖.๘๔๗	๓๙๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=๑.๘๕๐$, $Sig.=๐.๑๑๙$) จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร, ด้านการมีบทบาทในชุมชน และด้านการสื่อสารทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๙ การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	ระหว่างกลุ่ม	๓.๙๐๘	๔	๐.๙๗๗	๑.๒๑๙	๐.๓๐๒
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๓๐๙	๓๙๒	๐.๘๐๒		
	รวม	๓๑๘.๒๑๗	๓๙๖			
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๖๓	๔	๐.๕๔๑	๑.๐๕๒	๐.๓๘๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๑.๕๐๒	๓๙๒	๐.๕๑๔		
	รวม	๒๐๓.๖๖๕	๓๙๖			
๓. ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	ระหว่างกลุ่ม	๘.๘๕๖	๔	๒.๒๑๔	๔.๕๑๙	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๙๒.๐๗๐	๓๙๒	๐.๔๙๐		
	รวม	๒๐๐.๙๒๗	๓๙๖			
๔. ด้านการสื่อสารทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๗๗	๔	๑.๘๙๔	๒.๖๕๘	๐.๐๓๓*
	ภายในกลุ่ม	๒๗๙.๓๔๒	๓๙๒	๐.๗๑๓		
	รวม	๒๘๖.๙๑๙	๓๙๖			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๐๐	๔	๐.๖๕๐	๒.๔๔๕	๐.๐๔๖*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๒๔๗	๓๙๒	๐.๒๖๖		
	รวม	๑๐๖.๘๔๗	๓๙๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน ($F=๒.๔๔๕$, $Sig.=๐.๐๔๖^*$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร และด้านการมีบทบาทในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามการศึกษา

($n=๓๔๗$)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	$\bar{X}$	ประถมศึกษา ๓.๘๒	มัธยมศึกษา ๓.๖๙	ปวช. ปวส. อนุปริญญา ๓.๘๗	ปริญญาตรี ๓.๖๘
ประถมศึกษา	๓.๘๒	-	-๐.๑๓	๐.๐๕	-๐.๑๔
มัธยมศึกษา	๓.๖๙		-	๐.๑๘*	-๐.๐๑
ปวช. ปวส. อนุปริญญา	๓.๘๗			-	-๐.๑๙*
ปริญญาตรี	๓.๖๘				-
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๗๖				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับ ปวช. ปวส. และอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวช. ปวส. และอนุปริญญา มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามการศึกษา

(n=๓๙๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. ปวส. อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๘๐	๓.๕๑	๓.๗๐	๓.๔๓	๓.๔๑
ประถมศึกษา	๓.๘๐	-	-๐.๒๙*	-๐.๑๐	-๐.๓๗*	-๐.๓๙*
มัธยมศึกษา	๓.๕๑		-	๐.๑๙	-๐.๐๘	๐.๑๐
ปวช. ปวส. อนุปริญญา	๓.๗๐			-	-๐.๒๗*	-๐.๒๙*
ปริญญาตรี	๓.๔๓				-	-๐.๐๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๔๑					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวช. ปวส. และอนุปริญญา มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตามการศึกษา

(n=๓๙๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา				
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. ปวส. อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๙๓	๓.๕๗	๓.๙๔	๓.๗๓	๓.๘๑
ประถมศึกษา	๓.๙๓	-	-๐.๓๖*	๐.๐๑	-๐.๒๐	-๐.๑๒
มัธยมศึกษา	๓.๕๗		-	๐.๓๗*	๐.๑๖	๐.๒๔*
ปวช. ปวส. อนุปริญญา	๓.๙๔			-	-๐.๒๑	-๐.๑๓
ปริญญาตรี	๓.๗๓				-	๐.๐๘
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๘๑					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ได้แก่

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวช. ปวส. และอนุปริญญา มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวช. ปวส. และอนุปริญญา และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกันไป

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๔ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference: LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๐๒๙	๖	๑.๘๓๘	๒.๓๓๔	๐.๐๓๒*
	ภายในกลุ่ม	๓๐๗.๑๘๘	๓๙๐	๐.๗๘๘		
	รวม	๓๑๘.๒๑๗	๓๙๖			
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๒๓	๖	๐.๖๐๔	๑.๑๗๗	๐.๓๑๗
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๐๔๒	๓๙๐	๐.๕๑๓		
	รวม	๒๐๓.๖๖๕	๓๙๖			
๓. ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๔๗๗	๖	๒.๔๑๓	๕.๐๔๗	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๘๖.๔๕๐	๓๙๐	๐.๔๗๘		
	รวม	๒๐๐.๙๒๗	๓๙๖			
๔. ด้านการสื่อสารทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๕๕๐	๖	๓.๔๒๕	๕.๐๑๕	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๖๖.๓๖๙	๓๙๐	๐.๖๘๓		
	รวม	๒๘๖.๙๑๙	๓๙๖			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๙๒	๖	๐.๗๓๒	๒.๗๘๗	๐.๐๑๒*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๔๕๕	๓๙๐	๐.๒๖๓		
	รวม	๑๐๖.๘๔๗	๓๙๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน ($F=๒.๗๘๗$, $Sig.=๐.๐๑๒^*$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร, ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านการมีบทบาทในชุมชนไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

($n=๓๙๗$)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		เกษตรกร	พนักงานบริษัทเอกชน	ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พ่อบ้าน/แม่บ้าน
เกษตรกร	๓.๗๐	-	๐.๐๕	๐.๐๓	๐.๐๘	-๐.๐๒	๐.๓๒*
พนักงานบริษัทเอกชน	๓.๗๕		-	-๐.๐๒	๐.๐๓	-๐.๐๗	๐.๒๗*
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๓.๗๓			-	๐.๐๕	-๐.๐๕	๐.๒๙*
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๓.๗๘				-	-๐.๑๐	๐.๒๔*
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๓.๖๘					-	๐.๓๔*
นักศึกษา	๔.๐๒						-
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๔.๒๔						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๑๐ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๙๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ						
		เกษตรกร	พนักงานบริษัท/เอกชน	ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักศึกษา	พ่อบ้าน/แม่บ้าน
		๓.๘๘	๓.๗๒	๓.๘๓	๓.๙๐	๓.๙๙	๔.๐๙	๔.๖๖
เกษตรกร	๓.๘๘	-	-๐.๑๗	-๐.๐๖	๐.๐๑	๐.๑๐	๐.๒๑	๐.๗๗*
พนักงานบริษัท/เอกชน	๓.๗๒		-	๐.๑๑	๐.๑๘	๐.๒๗	๐.๓๗	๐.๙๔*
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๓.๘๓			-	๐.๐๗	๐.๑๖	๐.๒๓	๐.๘๔*
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๓.๙๐				-	๐.๐๙	๐.๑๙	๐.๗๖*
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๓.๙๙					-	๐.๑๐	๐.๖๗*
นักศึกษา	๔.๐๙						-	๐.๕๗*
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๔.๖๖							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๗ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/เอกชน, ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว, รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป, รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๙๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ						
		เกษตรกร	พนักงานบริษัทเอกชน	ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักศึกษา	พ่อบ้าน/แม่บ้าน
		๓.๓๘	๓.๕๓	๓.๗๗	๓.๖๗	๓.๒๖	๓.๘๖	๔.๐๘
เกษตรกร	๓.๓๘	-	๐.๑๕	๐.๓๙*	๐.๒๙*	-๐.๑๒	๐.๔๘*	๐.๗๐*
พนักงานบริษัทเอกชน	๓.๕๓		-	๐.๒๔*	๐.๑๔	-๐.๒๗*	๐.๓๓*	๐.๕๕*
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๓.๗๗			-	-๐.๑๐	-๐.๕๑*	๐.๐๙	๐.๓๑*
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๓.๖๗				-	-๐.๔๑*	๐.๑๙	๐.๔๕*
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๓.๒๖					-	๐.๖๐*	๐.๘๒*
นักศึกษา	๓.๘๖						-	๐.๒๒
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๔.๐๘							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๑๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว, รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป, นักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

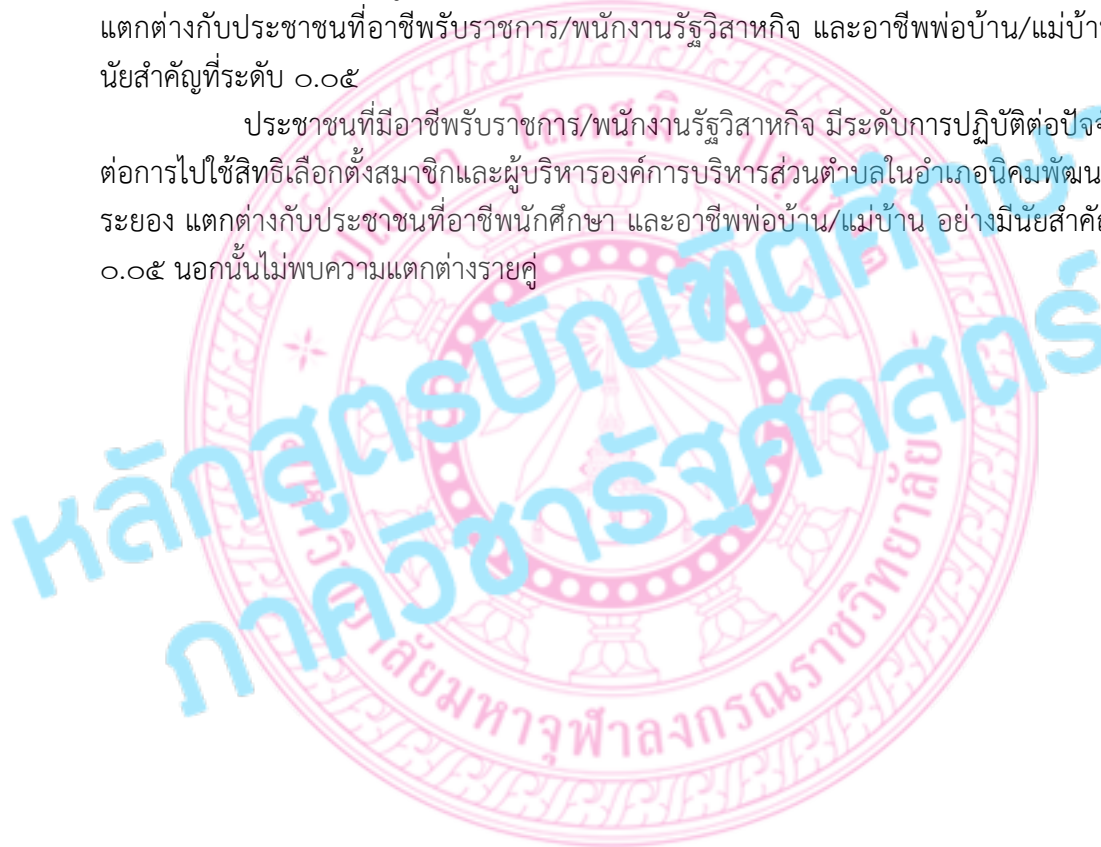
ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา, ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยองแตกต่างกับประชาชนที่รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๙๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ						
		เกษตรกร	พนักงานบริษัทเอกชน	ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักศึกษา	พ่อบ้าน/แม่บ้าน
		๓.๖๗	๔.๐๓	๓.๔๙	๓.๖๙	๓.๗๖	๔.๑๗	๔.๑๐
เกษตรกร	๓.๖๗	-	๐.๓๖*	-๐.๑๘	๐.๐๓	๐.๐๙	๐.๕๐*	๐.๔๓*
พนักงานบริษัทเอกชน	๔.๐๓		-	-๐.๕๔*	-๐.๓๔	-๐.๒๗	๐.๑๔	๐.๐๗
ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว	๓.๔๙			-	๐.๒๐	๐.๒๗	๐.๖๘*	๐.๖๑*
รับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป	๓.๖๙				-	๐.๐๗	๐.๔๘*	๐.๔๑*
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๓.๗๖					-	๐.๔๑*	๐.๓๖*
นักศึกษา	๔.๑๗						-	-๐.๐๗
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๔.๑๐							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๑๐ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน, นักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่อาชีพนักศึกษา และอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๘ การวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไป ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านคุณลักษณะของ ผู้สมัคร	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๕๖	๓	๐.๘๘๕	๑.๑๐๓	๐.๓๔๘
	ภายในกลุ่ม	๓๑๕.๕๖๑	๓๙๓	๐.๘๐๓		
	รวม	๓๑๘.๒๑๗	๓๙๖			
๒. ด้านการมีบทบาทใน ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๓๖	๓	๐.๖๔๕	๑.๒๕๗	๐.๒๘๙
	ภายในกลุ่ม	๒๐๑.๗๒๙	๓๙๓	๐.๕๑๓		
	รวม	๒๐๓.๖๖๕	๓๙๖			
๓. ด้านบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (อปท.)	ระหว่างกลุ่ม	๘.๑๗๐	๓	๒.๗๒๓	๕.๕๕๒	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๙๒.๗๕๗	๓๙๓	๐.๔๙๐		
	รวม	๒๐๐.๙๒๗	๓๙๖			
๔. ด้านการสื่อสารทาง การเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๒๗๔	๓	๔.๐๘๑	๕.๘๕๔	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๗๔.๖๔๕	๓๙๓	๐.๖๙๙		
	รวม	๒๘๖.๙๑๙	๓๙๖			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๐๔	๓	๐.๘๓๕	๓.๑๔๔	๐.๐๒๕*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๓๔๓	๓๙๓	๐.๒๖๖		
	รวม	๑๐๖.๘๔๗	๓๙๖			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน ($F=๓.๑๔๔$, Sig. = ๐.๐๒๕*) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร และด้านการมีบทบาทในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้

(n=๓๙๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๗๘	๓.๘๓	๓.๖๑	๓.๖๘
ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๗๘	-	๐.๐๕	-๐.๑๗	-๐.๑๐
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๘๓		-	-๐.๒๑*	-๐.๑๕*
๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๑			-	๐.๐๗
๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๖๘				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามรายได้

(n=๓๙๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๗๔	๓.๖๔	๓.๔๒	๓.๓๕
ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๗๔	-	-๐.๑๐	-๐.๓๒*	-๐.๓๘*
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๔		-	-๐.๒๒	-๐.๒๙*
๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๔๒			-	-๐.๐๗
๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๓๕				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตามรายได้

(n=๓๙๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๙๓	๓.๙๐	๓.๔๔	๓.๖๒
ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๙๓	-	-๐.๐๓	-๐.๔๘*	-๐.๓๑*
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๙๐		-	-๐.๔๖*	-๐.๒๘*
๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๔๔			-	๐.๑๘
๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๖๒				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านการสื่อสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

(n=๓๙๗)

สมมติฐาน	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
๑.	เพศ	ปัจจัยการไป	๐.๘๙๗	-	๐.๓๗๐	-	✓
๒.	อายุ	ใช้สิทธิ	-	๑.๘๕๐	๐.๑๑๙	-	✓
๓.	การศึกษา	เลือกตั้ง	-	๒.๔๔๕	๐.๐๔๖*	✓	-
๔.	อาชีพ	สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหาร	-	๒.๗๘๗	๐.๐๑๒*	✓	-
๕	รายได้	องค์การบริหารส่วนตำบล		๓.๑๔๔	๐.๐๒๕*	✓	-
		องค์การบริหารส่วนตำบล					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๔.๓ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๓.๑ ผลการวิเคราะห์การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ๑) หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ) ๒) หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี) ๓) หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อ) ๔) หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน) โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยพิจารณาเป็นรายด้าน รายข้อ และโดยภาพรวม

ตารางที่ ๔.๒๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน (n=๓๙๗)

การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)	๓.๙๖	๐.๗๘	มาก
๒) หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี)	๓.๘๘	๐.๗๖	มาก
๓) หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย)	๓.๘๑	๐.๙๖	มาก
๔) หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน)	๓.๗๓	๐.๘๒	มาก
โดยภาพรวม	๓.๘๕	๐.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๙๒, S.D.=๐.๖๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)” ($\bar{X}$ =๓.๙๖, S.D.=๐.๗๘) รองลงมาคือ “หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี)” ($\bar{X}$ =๓.๘๘, S.D.=๐.๗๖), “หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย)” ($\bar{X}$ =๓.๘๑, S.D.=๐.๙๖) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน)” ($\bar{X}$ =๓.๗๓, S.D.=๐.๘๒) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักสถิติบท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)

(n=๓๙๗)

หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) การเลือกตั้งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนทุกคน	๓.๙๘	๐.๘๘	มาก
๒) สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนักการเมืองท้องถิ่นทุ่มเททำงานเพื่อท้องถิ่น	๓.๙๖	๐.๘๖	มาก
๓) ประชาชนไปเลือกตั้งทำให้ได้สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการทำหน้าที่เป็นตัวแทน	๓.๙๗	๐.๘๗	มาก
๔) ประชาชนเต็มใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนักการเมืองท้องถิ่นที่มีจิตอาสาเพื่อประชาชนและท้องถิ่น	๓.๙๒	๐.๙๐	มาก
โดยภาพรวม	๓.๙๖	๐.๗๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า การประยุกต์หลักสถิติบท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๙๖, S.D.=๐.๗๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “การเลือกตั้งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนทุกคน” ($\bar{X}$ =๓.๙๘, S.D.=๐.๘๘) รองลงมาคือ “ประชาชนการไปเลือกตั้งทำให้ได้สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการทำหน้าที่เป็นตัวแทน” ($\bar{X}$ =๓.๙๗, S.D.=๐.๘๗), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนเต็มใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนักการเมืองท้องถิ่นที่มีจิตอาสาเพื่อประชาชนและท้องถิ่น” ($\bar{X}$ =๓.๙๒, S.D.=๐.๙๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักสถิติบทที่ ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักวิธี (ตั้งใจเลือกคนดี)

(n=๓๙๗)

หลักวิธี (ตั้งใจเลือกคนดี)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่พฤติกรรมดี มีความรู้ความสามารถ	๔.๐๒	๐.๘๐	มาก
๒) ประชาชนพิจารณาเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งใจทำหน้าที่อย่างสุดความสามารถ	๓.๗๖	๐.๘๖	มาก
๓) ประชาชนพิจารณาจากสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพยายามในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น	๓.๗๕	๑.๐๒	มาก
๔) ประชาชนพิจารณาเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลงานและทำงานเพื่อส่วนรวม	๓.๙๘	๐.๘๑	มาก
โดยภาพรวม	๓.๘๘	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า การประยุกต์หลักสถิติบทที่ ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักวิธี (ตั้งใจเลือกคนดี) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่พฤติกรรมดี มีความรู้ความสามารถ” ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.80) รองลงมาคือ “ประชาชนพิจารณาเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลงานและทำงานเพื่อส่วนรวม” ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.81), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนพิจารณาจากสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพยายามในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น” ($\bar{X}=3.75$, S.D.=1.02) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๖ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย)

(n=๓๙๗)

หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีนโยบายสามารถทำได้จริง	๓.๘๐	๑.๐๘	มาก
๒) ประชาชนศึกษาและเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีทีมงานดี ทำกิจกรรมเพื่อสังคม	๓.๗๖	๑.๑๑	มาก
๓) ประชาชนรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการไปเลือกตั้งและให้ความร่วมมือทำกิจกรรมกับสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	๓.๙๐	๑.๐๒	มาก
๔) ประชาชนเอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไปเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง	๓.๘๐	๑.๐๖	มาก
โดยภาพรวม	๓.๘๑	๐.๙๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๘๑, S.D.=๐.๙๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “ประชาชนรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการไปเลือกตั้งและให้ความร่วมมือทำกิจกรรมกับสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” ($\bar{X}$ =๓.๙๐, S.D.=๑.๐๒) รองลงมาคือ “ประชาชนเอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไปเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง” ($\bar{X}$ =๓.๘๐, S.D.=๑.๐๖), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนศึกษาและเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีทีมงานดี ทำกิจกรรมเพื่อสังคม” ($\bar{X}$ =๓.๗๖, S.D.=๑.๑๑) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๗ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการประยุกต์หลักสถิติบทที่ ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักวิม้งสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน)

(n=๓๙๗)

หลักวิม้งสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน)	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ประชาชนติดตามข่าวสารการทำงานนักการเมืองท้องถิ่นและทีมงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ	๓.๗๑	๑.๐๗	มาก
๒) ประชาชนสังเกตการกระทำของนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนและช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่	๓.๕๐	๑.๑๑	มาก
๓) ประชาชนติดตามทบทวนกิจกรรมนักการเมืองท้องถิ่นที่ดูแลความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนในท้องถิ่น	๓.๘๕	๐.๙๐	มาก
๔) ประชาชนติดตามผลงานนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ต่อองค์กรและประชาชนด้วยความเป็นกลาง	๓.๘๖	๐.๘๖	มาก
โดยภาพรวม	๓.๗๓	๐.๘๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า การประยุกต์หลักสถิติบทที่ ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามหลักวิม้งสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๗๓, S.D.=๐.๘๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “ประชาชนติดตามผลงานนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ต่อองค์กรและประชาชนด้วยความเป็นกลาง” ($\bar{X}$ =๓.๘๖, S.D.=๐.๘๖) รองลงมาคือ “ประชาชนติดตามทบทวนกิจกรรมนักการเมืองท้องถิ่นที่ดูแลความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนในท้องถิ่น” ($\bar{X}$ =๓.๘๕, S.D.=๐.๙๐), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนสังเกตการกระทำของนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนและช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่” ($\bar{X}$ =๓.๕๐, S.D.=๑.๑๑) ตามลำดับ

๔.๓.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งประกอบด้วย ๑) หลักฉันทะ (เต็มใจมีส่วนร่วมทางการเมือง) ๒) หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี) ๓) หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษา นโยบายก่อนเลือกผู้แทน) และ ๔) หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงานของนักการเมือง) กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งประกอบด้วย ๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ ๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๘ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง					
ตัวแปร	ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร (Y๑)	ด้านการมีบทบาทในชุมชน (๒)	ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (Y๓)	ด้านการสื่อสารทางการเมือง (Y๔)	โดยรวม Y
หลักนันทะ (เต็มใจเลือกตั้ง) X1	๐.๑๑๔**	๐.๑๕๑**	๐.๐๒๕	๐.๐๔๐	๐.๐๙๓**
หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี) X2	๐.๗๒๑**	๐.๒๘๘**	๐.๑๓๒**	๐.๐๑๐	๐.๔๖๐**
หลักจิตตะ (จดจ่อนโยบายผู้สมัคร) X3	๐.๘๒๙**	๐.๔๒๔**	๐.๒๑๕**	๐.๐๓๔	๐.๕๙๒**
หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน) X4	๐.๖๐๐**	๐.๘๕๓**	๐.๔๑๔**	๐.๐๒๐	๐.๗๐๓**
โดยรวม X	๐.๗๖๘**	๐.๕๗๖**	๐.๒๖๕**	๐.๐๑๐	๐.๖๒๕**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า หลักอทิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

หลักอทิบาท ๔ มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.625^{**}$) ดังนี้

หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ) ไม่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ ($r=0.093$)

หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี) มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.460^{**}$)

หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบายก่อนเลือกผู้แทน) มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ในระดับปานกลาง ($r=0.592^{**}$)

ตารางที่ ๔.๒๙ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักอทิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคม พัฒนา จังหวัดระยอง			ผลการทดสอบ สมมติฐาน
หลักอิทธิบาท ๔	ค่าสหสัมพันธ์	๐.๖๒๕	ยอมรับ
	P	๐.๐๐๑	
	ระดับความสัมพันธ์	ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า หลักอทิบาท ๔ กับการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ในระดับปานกลาง กล่าวคือ

ประชาชนสามารถนำหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์เพื่อการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง รัฐบาลที่รู้หน้าที่ของตนเอง ศึกษานโยบายก่อนตัดสินใจเลือก จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๔.๓.๒ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในด้านต่างๆ ตามหลักฉันทะ ได้แก่ ๑) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ๒) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ๓) ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ ๔) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ดังนี้

๑. หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

๑) ทั้งประชาชนและนักการเมืองควรยึดหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นก็ต้องให้ประชาชนเห็นศักยภาพในตนเอง ประชาชนก็ต้องรักษาสีตึกการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน^๑

๒) นักการเมืองท้องถิ่นต้องทำให้ประชาชนเต็มใจอยากไปใช้สิทธิเลือกตน ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นนั้น และการมีส่วนร่วมในการอาศัยและพึ่งพาซึ่งกันและกัน เช่น ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ จำเป็นต้องอาศัยตัวแทนหรือนักการเมืองท้องถิ่นในการดำเนินการตามนโยบาย^๒

๓) การส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับการเมือง เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อาจจะเป็นการรณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น มาฟัง ปราชญ์ เข้าร่วมโครงการที่นักการเมืองจัดสรรลงในพื้นที่ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรม ก็เป็นการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง^๓

^๑สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^๒สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^๓สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

๔) ประชาชนถือปฏิบัติต้องออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความเต็มใจ เพราะการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ส่วนจะพิจารณาที่คุณสมบัติด้านใดของผู้สมัครก็อีกประเด็นหนึ่ง การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน^๔

๕) การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งว่าจะลงคะแนนเสียงให้กับสมาชิกทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่นที่มีความรู้ ความดี มีอุดมคติทางการเมือง อยากอุทิศตนเพื่อประชาชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดูที่ความตั้งใจของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นที่ตั้งประกอบกับวิจารณ์ฐานของประชาชน^๕

๖) ส่งเสริมให้ประชาชนศึกษานโยบาย ก่อนไปเลือกตั้ง หรือให้ความร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ให้ยึดนโยบายส่วนใหญ่เป็นอย่างไร นำมาเทียบเคียง ไม่ต้องเห็นแก่คนที่รู้จักกัน เข้าคูหาแล้วไม่มีใครรู้ว่าใครเป็นใคร จึงเลือกคนที่ดี^๖

๗) การส่งเสริมการไปใช้สิทธิ เราอยากเลือกใครต้องพิจารณาทั้งความดี การกระทำ ต่อหน้าและลับหลัง การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน^๗

๘) ตรวจสอบติดตามก่อนการเลือกตั้ง ครั้งที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ความพร้อมในการเป็นผู้แทน ความพร้อมในคุณสมบัติเป็นอันดับแรกๆ การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นของประชาชน^๘

๙) ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะคุณสมบัติของนักการเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งพฤติกรรมส่วนตัว เครือญาติ เครือข่ายที่ ทีมงานก็มีส่วน ถ้าคนรอบข้างดีก็ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นคนนั้นโดดเด่นมากขึ้น^๙

สรุปได้ว่า การประยุกต์หลักฉันทะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เต็มใจไปใช้สิทธิ การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน ตั้งใจศึกษา เปรียบเทียบนโยบายก่อนไปใช้สิทธิ

^๔สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^๕สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^๖สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

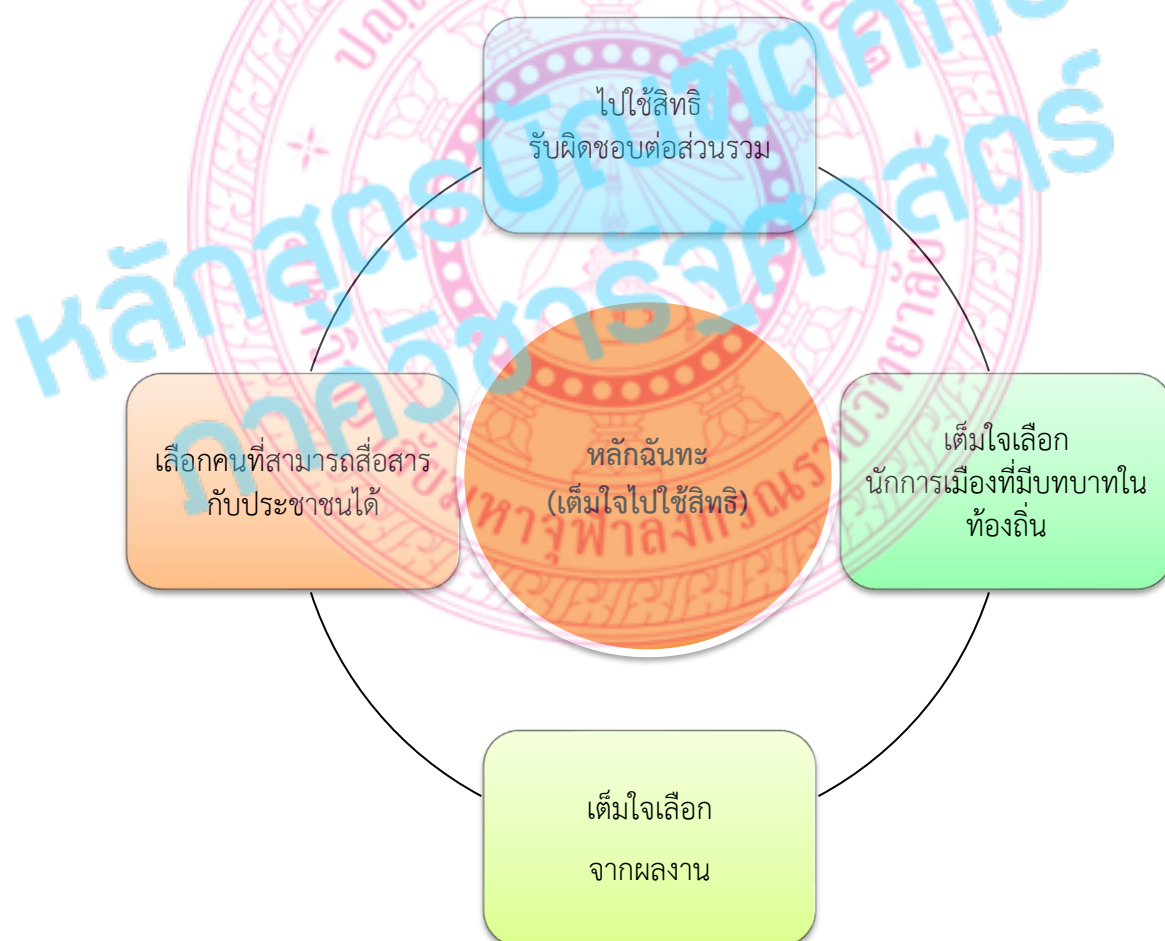
^๗สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^๘สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^๙สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

ตารางที่ ๔.๓๐ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)

แนวทางส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่
๑) การเลือกตั้งและเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน	๗	๑, ๒, ๓, ๖, ๗, ๘, ๙
๒) เลือกคนดีมีความรู้ ความสามารถ	๖	๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗
๓) ศึกษานโยบายก่อนไปของนักการเมือง	๓	๑, ๕, ๙
๔) ตรวจสอบคุณสมบัติผ่านสมาชิกในสังคม	๓	๑, ๖, ๙

แผนภาพที่ ๔.๑ การประยุกต์หลักฉันทะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวเพชรแพรวพราว งามโกมุท

๒. หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือก)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

๑) เป็นหน้าที่ของประชาชนตั้งใจเลือกคนดีมีความรู้ มีความสามารถ นักการเมืองท้องถิ่นก็ต้องพิจารณาให้ถ้วนถี่ เลือกคนดีเข้าสภาท้องถิ่น^{๑๐}

๒) ให้ประชาชนตั้งใจเลือกคนดีมีความสามารถ คุณสมบัติก่อนเลือกตั้งและที่ผ่านมามีประวัติดังต่อไปนี้^{๑๑}

๓) การส่งเสริมการเลือกคนที่มีความรู้ มีบทบาทในท้องถิ่น ลงพื้นที่พบปะประชาชนเข้ากับประชาชนได้ ดูจากผลงานการบริหารของสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมา นำพาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าไปแค่ไหนก็มีส่วนทำให้ใช้สิทธิเลือกได้^{๑๒}

๔) การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชนเป็นความตั้งใจที่ประชาชน ต้องเชื่อมั่นในตนเอง ตั้งใจเต็มที่กับไปใช้สิทธิเพื่อให้ได้สมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่บริหารดี สื่อสารกับประชาชนได้^{๑๓}

๕) การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่นที่มีความรู้ ความดี มีอุดมคติอยากอุทิศตนเพื่อประชาชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เลือกคนที่ตั้งใจเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สื่อสารกับเครือข่ายนอกองค์กรให้ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลท้องถิ่นได้^{๑๔}

๖) ส่งเสริมให้ประชาชนศึกษานโยบาย ก่อนไปเลือกตั้ง ให้ศึกษานโยบาย การบริหารความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในองค์กร ทีมงานเดียวกัน มีความปรองดองประสานงานกันในองค์กรอย่างไร สื่อสารกับประชาชนเป็น ให้ประชาชนได้รับความเคลื่อนไหว^{๑๕}

๗) ส่งเสริมการไปใช้สิทธิ เราอยากเลือกใครต้องพิจารณาทั้งความดี การกระทำ ต่อหน้าและลับหลัง การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน เลือกคนที่มีความรับผิดชอบ ทั้งประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่น^{๑๖}

^{๑๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

๘) ตรวจสอบติดตามผู้สมัคร คุณสมบัติตามปกหรือไม่ บทบาทในท้องถิ่นทำอะไรบ้าง มีความพร้อมในการเป็นผู้แทน ความพร้อมในคุณสมบัติ การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน การเลือกคนดีก็เป็นคุณสมบัติที่ประชาชนจะต้องใส่ใจ^{๑๗}

๙) ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะคุณสมบัติของนักการเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งพฤติกรรมส่วนตัว เครือญาติ เครือข่ายที่ ทีมงานก็มีส่วน ถ้าคนรอบข้างดีก็ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นคนนั้นโดดเด่นมากขึ้น^{๑๘}

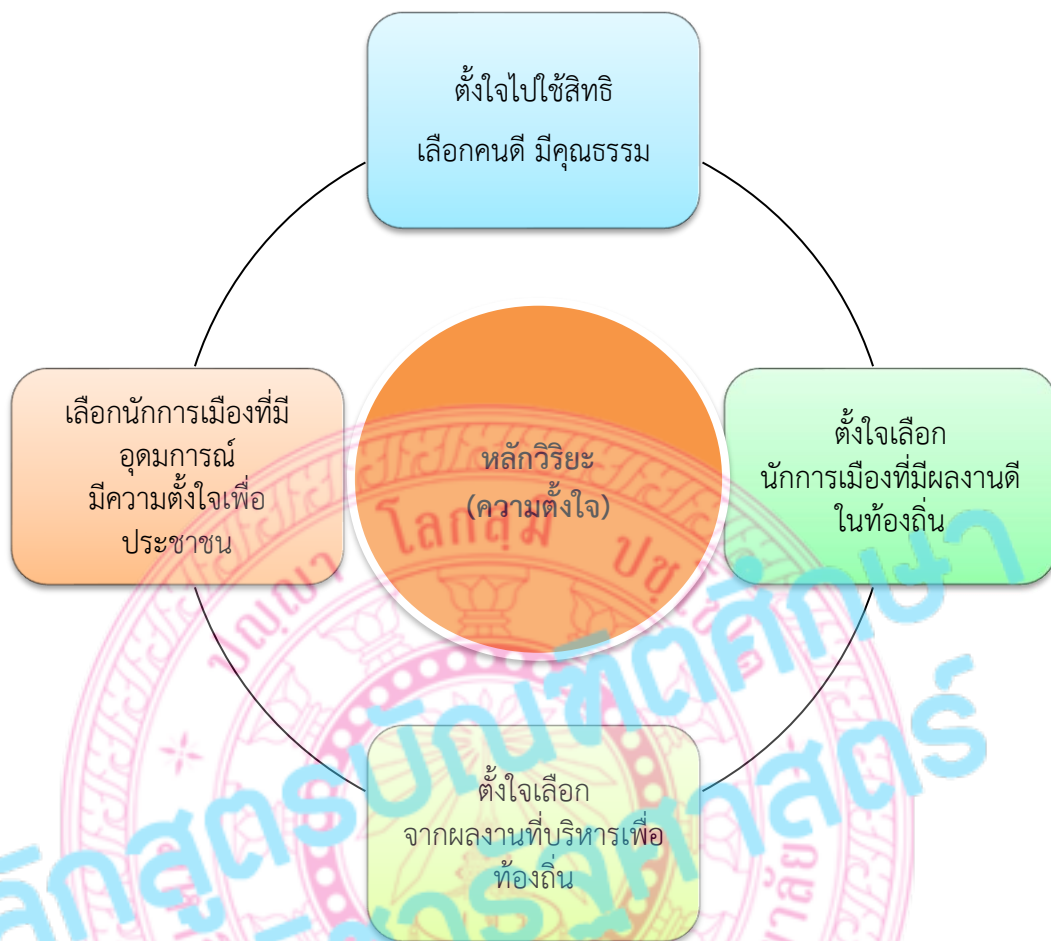
สรุปได้ว่า การประยุกต์หลักวิธีะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตั้งใจไปใช้สิทธิ ตั้งใจเลือกคนดี ตั้งใจทำหน้าที่เพื่อใช้สิทธิเลือกคนที่มีความรับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น

ตารางที่ ๔.๓๑ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง หลักวิธีะ (ตั้งใจเลือก)

แนวทางส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่
๑) ประชาชนตั้งใจทำหน้าที่ของตนเอง	๖	๑, ๒, ๓, ๖, ๗, ๘
๒) ตั้งใจเลือกคนที่เข้าหาและพบปะถามปัญหาประชาชน	๕	๒, ๔, ๕, ๖, ๗
๓) ตั้งใจเลือกจากผลงานการบริหารที่ผ่านมา	๓	๑, ๕ ๙
๔) ตั้งใจตรวจสอบคุณสมบัตินักการเมืองท้องถิ่นและสมาชิก	๒	๖, ๙

^{๑๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๑๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

แผนภาพที่ ๔.๒ การประยุกต์หลักวิริยะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุต

๓. หลักจิตตะ (จดจ่อศึกษานโยบาย)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักจิตตะ (จดจ่อศึกษานโยบาย)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

๑) เป็นหน้าที่ของประชาชนตั้งใจเลือกคนดีมีนโยบายเพื่อท้องถิ่น พร้อมด้วยความรู้ มีความสามารถ นักการเมืองท้องถิ่นก็ต้องพิจารณาให้ถ่วงถ้ เลือกคนดีเข้าสภาท้องถิ่นฯ^{๑๔}

^{๑๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

๒) ให้ประชาชนตั้งใจเลือกคนดีมีความสามารถ ศึกษานโยบายเพื่อประชาชน คุณสมบัติก่อนเลือกตั้งและที่ผ่านมามีประวัติผลงานเป็นอย่างไร^{๒๐}

๓) การส่งเสริมการเลือกคนที่ที่มีบทบาทในท้องถิ่น ลงพื้นที่พบปะประชาชนเข้ากับประชาชนได้ ดูจากศึกษานโยบายก่อนเลือก ผลงานการบริหารของสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมานำพาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าไปแค่ไหนก็มีส่วนทำให้ใช้สิทธิเลือกได้^{๒๑}

๔) การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชนเป็นความตั้งใจที่ประชาชน ต้องเชื่อมั่นในตนเอง ตั้งใจเต็มที่กับไปใช้สิทธิเพื่อให้ได้สมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่บริหารดี สื่อสารกับประชาชนได้^{๒๒}

๕) การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่นที่มีความรู้ ความดี มีอุดมคติอยากอุทิศตนเพื่อประชาชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เลือกคนที่ตั้งใจเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สื่อสารกับเครือข่ายนอกองค์กรให้ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลท้องถิ่นได้^{๒๓}

๖) ส่งเสริมให้ประชาชนศึกษานโยบาย ก่อนไปเลือกตั้ง ให้ศึกษานโยบาย การบริหารความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในองค์กร ทีมงานเดียวกัน มีความปรองดองประสานงานกัน ในองค์กรอย่างไร สื่อสารกับประชาชนเป็น ให้ประชาชนได้รับความเคลื่อนไหว^{๒๔}

๗) ส่งเสริมการไปใช้สิทธิ เราอยากเลือกใครต้องพิจารณาทั้งศึกษานโยบายก่อนเลือก ความดี การกระทำ ต่อหน้าและลับหลัง การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน เลือกคนดีที่มีความรับผิดชอบ ทั้งประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่น^{๒๕}

๘) ตรวจสอบติดตามผู้สมัคร ศึกษานโยบายก่อนเลือก บทบาทในท้องถิ่นทำอะไรบ้าง มีความพร้อมในการเป็นผู้แทน ความพร้อมในคุณสมบัติ การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน การเลือกคนดีก็เป็นคุณสมบัติที่ประชาชนจะต้องใส่ใจ^{๒๖}

๙) ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะคุณสมบัติของนักการเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งพฤติกรรมส่วนตัว เครือญาติ เครือข่ายที่ ทีมงานก็มีส่วน ถ้าคนรอบข้างดีก็ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นคนนั้นโดดเด่นมากขึ้น^{๒๗}

^{๒๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

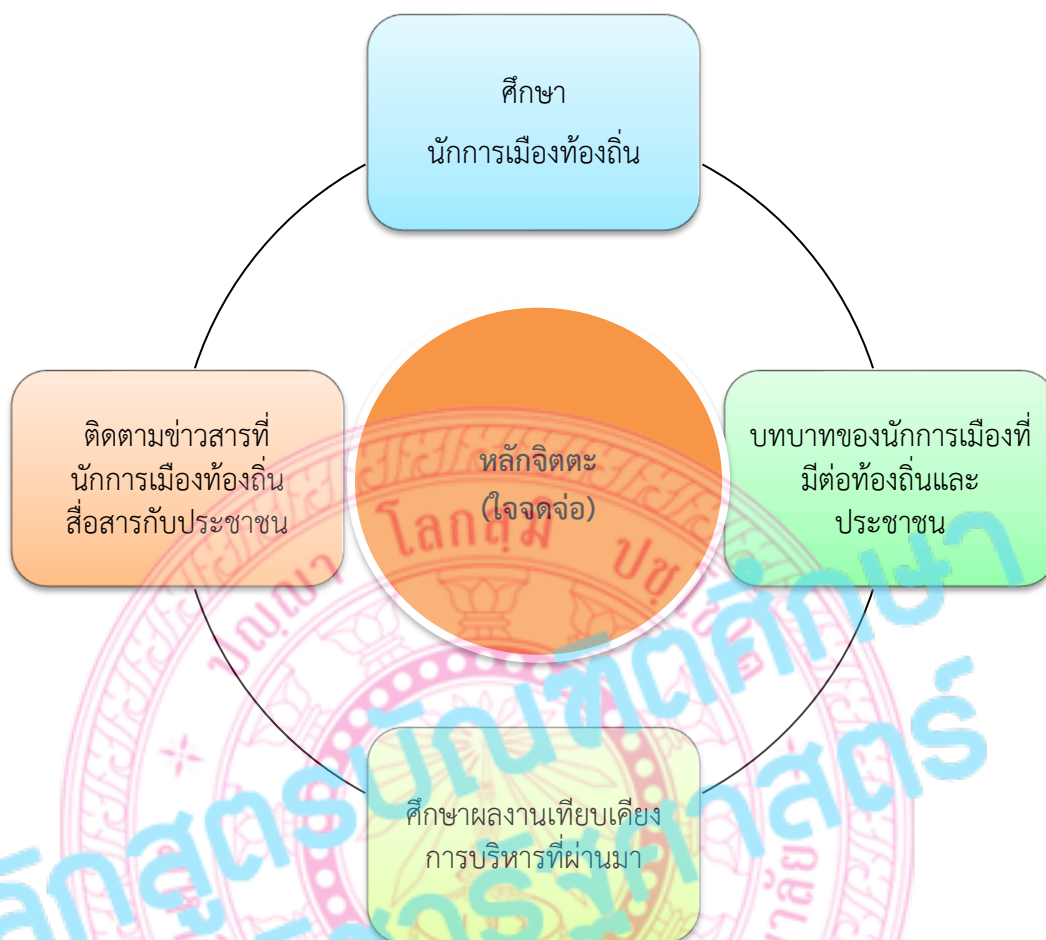
^{๒๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

สรุปได้ว่า การประยุกต์หลักจิตตะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ประชาชนตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองศึกษานโยบายก่อนเลือก ไปใช้สิทธิ ตั้งใจเลือกคนดี นโยบายเด่น ตั้งใจทำหน้าที่เพื่อใช้สิทธิเลือกคนที่มีความรับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น

ตารางที่ ๔.๓๒ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง หลักจิตตะ (ใจจดจ่อ)

แนวทางส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่
๕) ประชาชนตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองศึกษานโยบายก่อนเลือก	๖	๑, ๒, ๓, ๖, ๗, ๘
๖) ตั้งใจเลือกคนที่เข้าหาและพบปะถามปัญหากับประชาชน	๕	๒, ๔, ๕, ๖, ๗
๗) ตั้งใจเลือกจากผลงานการบริหารที่ผ่านมา	๓	๑, ๕, ๙
๘) ตั้งใจตรวจสอบคุณสมบัตินักการเมืองท้องถิ่นและสมาชิก	๒	๖, ๙

แผนภาพที่ ๔.๓ การประยุกต์หลักจิตตะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวเพชรแพรวพราว งามโกมุต

๔. หลักวิมังสา (ติดตาม ตรวจสอบ)

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

๑) ประชาชนต้องติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ติดตามภูมิหลังการทำงาน ติดตามการบริหาร เป็นหน้าที่ของประชาชน เลือกแล้วก็ต้องตรวจสอบการทำงาน เป็นไปตามนโยบายหรือไม่

อย่างไรบ้าง ติดตามการบริหาร การสื่อสารของสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ให้ประชาชนได้รับรู้การทำงาน ผลงาน^{๒๘}

๒) เลือกตั้งคนดีเข้าไปแล้วเราต้องติดตามผลงานของเขาด้วยในแต่ละกิจกรรม โครงการ หรือการบริหารงานบริการประชาชน มีความก้าวหน้า มีการเคลื่อนไหวอย่างไร ระบบ สาธารณูปโภคต่างๆ ดีขึ้นไหม เป็นหน้าที่ของประชาชน^{๒๙}

๓) ประชาชนได้พบทวนในสิ่งที่ได้เลือกมา จากความตั้งใจ ความมุ่งมั่นที่เลือกคนที่ ดีมีความรับผิดชอบมากทำหน้าที่ รับผิดชอบต่อส่วนรวม เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เลือกด้วยความ ตั้งใจ ตามสิ่งที่ได้รับรู้มา และหมั่นตรวจสอบผลการเลือกตั้ง^{๓๐}

๔) การเลือกคนดี ก็เป็นสิ่งที่ดี แต่การติดตามผลงานการบริหารองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นก็มีความสำคัญเช่นกัน มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อส่วนรวม เพื่อ ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เลือกด้วยความตั้งใจ ตามสิ่งที่ได้รับรู้มา และหมั่นตรวจสอบผลการ เลือกตั้ง^{๓๑}

๕) การติดตามและตรวจสอบนักการเมืองมีความจำเป็นอย่างมาก ทุกวันนี้ข่าวคราวการคอร์รัปชันมีข่าวกันให้เห็นบ่อยครั้ง มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อส่วนรวม เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เลือกด้วยความตั้งใจ ตามสิ่งที่ได้รับรู้มา และหมั่นตรวจสอบการ ทำงาน^{๓๒}

๖) การติดตามและตรวจสอบนักการเมืองท้องถิ่น ที่มีความรู้ ความดี มีอุดมคติอยาก อุทิศตนเพื่อประชาชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เลือกคนที่ตั้งใจเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและหมั่นตรวจสอบ ความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลท้องถิ่น^{๓๓}

๗) การตรวจสอบนักการเมืองท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น จากการเลือกคน พิจารณานโยบาย ก่อนไปเลือกตั้ง การบริหารงานในท้องถิ่น การเอื้อประโยชน์และอำนวยความสะดวก แก่ประชาชนของนักการเมืองท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น^{๓๔}

๘) ประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่น ต้องร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่น เลือกเข้าไป แล้วต้องให้ความร่วมมือในการกิจกรรมด้วยเช่นกัน ติดตามการบริหาร การสื่อสารของสมาชิกและ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ให้ประชาชนได้รับรู้การทำงาน ผลงาน^{๓๕}

^{๒๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๒๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๓๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๓๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

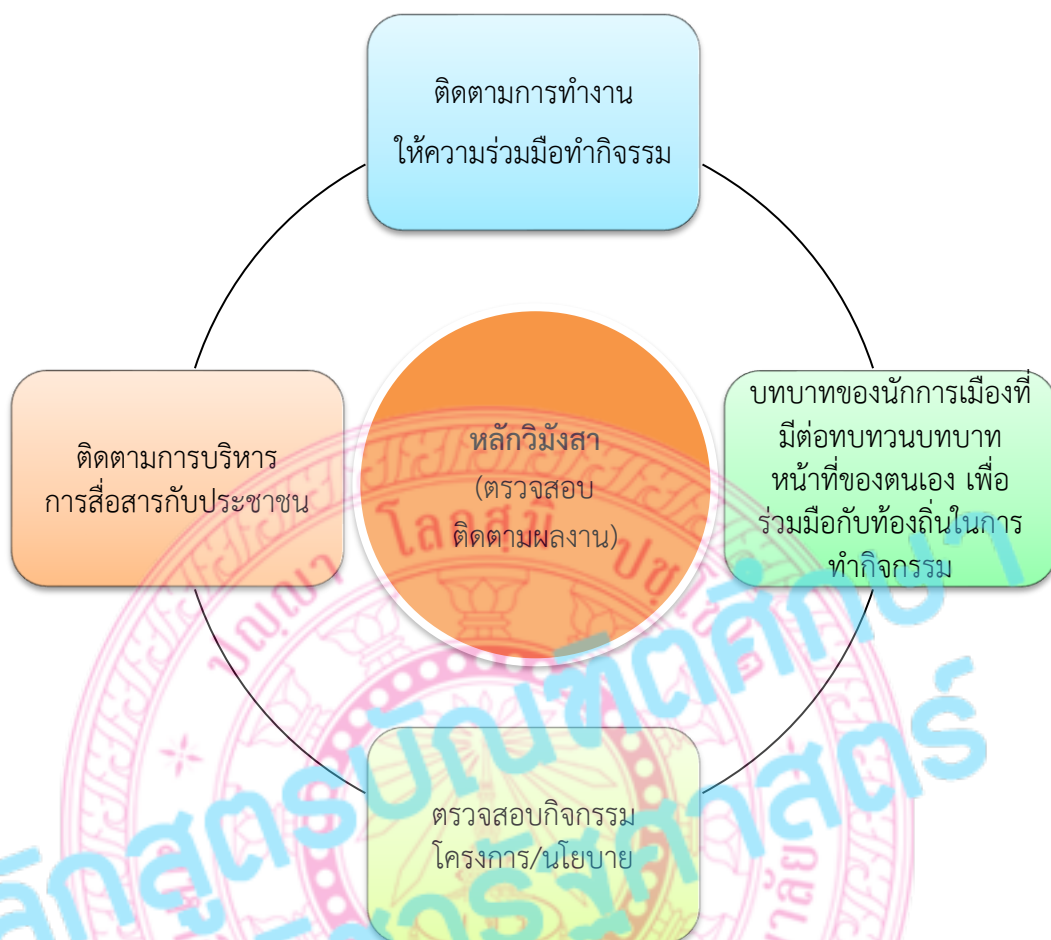
๙) ตรวจสอบติดตามผู้สมัคร คุณสมบัติตามปกหรือไม่ บทบาทในท้องถิ่นทำอะไรบ้าง มีความพร้อมในการเป็นผู้แทน ความพร้อมในคุณสมบัติ การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน การเลือกคนดีก็เป็นคุณสมบัติที่ประชาชนจะต้องใส่ใจ^{๓๖}

สรุปได้ว่า การประยุกต์หลักวิมิงสา เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เพื่อประชาชนได้ทบทวนสิทธิหน้าที่ ที่ตั้งใจเลือก ความมุ่งมั่นอยากได้คนดีมีความรู้ความสามารถ รับผิดชอบต่อหน้าที่ นำไปสู่การทบทวนตัวเอง และทบทวนสิ่งที่ได้เลือกไปแล้วมีผลดี เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ ๔.๓๓ การประยุกต์หลักวิมิงสา เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

แนวทางส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่
๑) ร่วมกันติดตามการทำงานของสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	๗	๑, ๒, ๓, ๖, ๗, ๘, ๙
๒) ประชาชนทบทวนบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อร่วมมือกับท้องถิ่นในการทำกิจกรรม	๕	๑, ๔, ๕, ๗, ๘
๓) ตรวจสอบกิจกรรม โครงการต่างๆ เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งมั่นไว้อย่างไร	๓	๑, ๗, ๙
๔) ติดตามการบริหาร การสื่อสารประชาสัมพันธ์ผลงานของสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ประชาชนได้รับรู้	๒	๑, ๘

^{๓๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

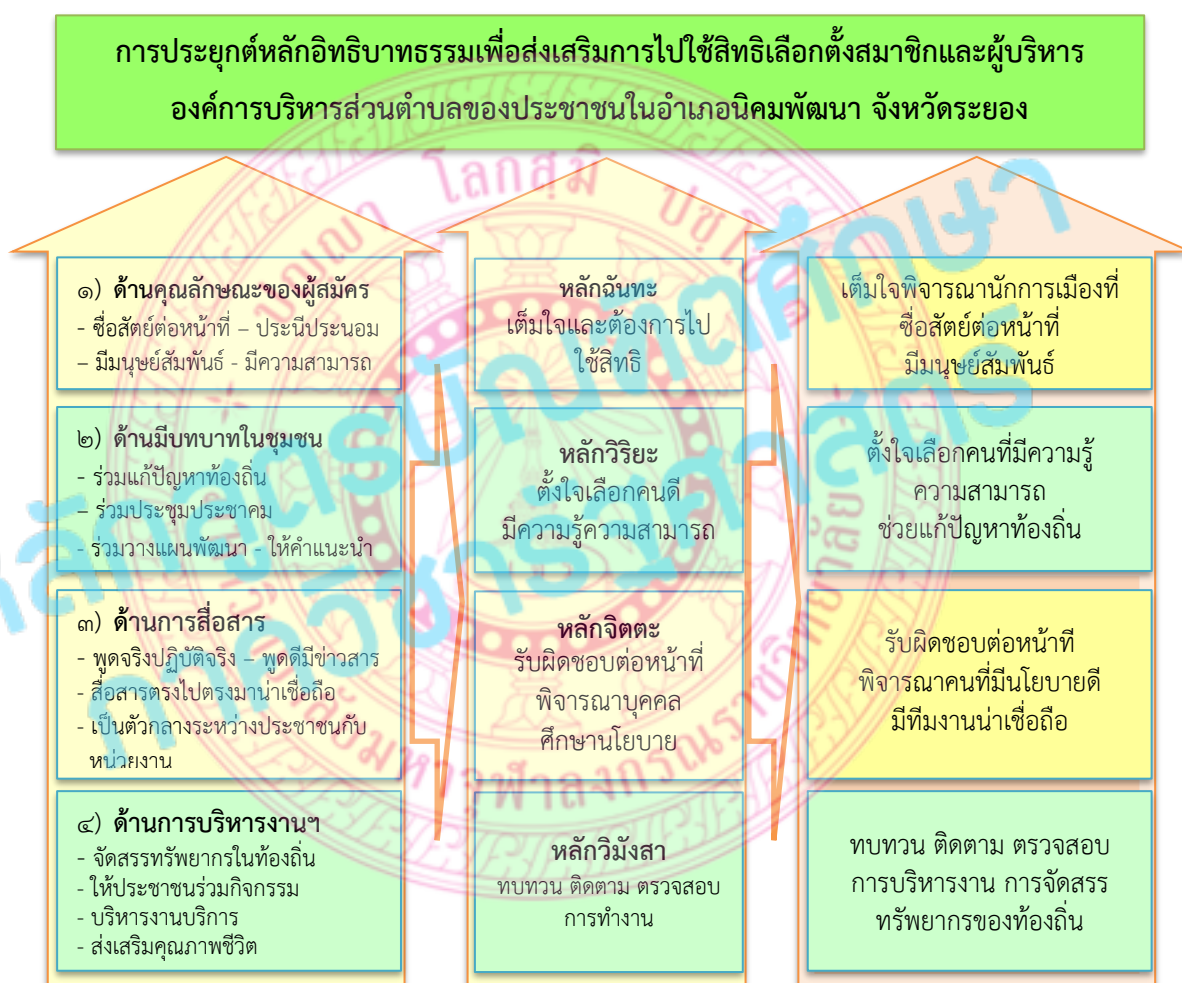

แผนภาพที่ ๔.๔ การประยุกต์หลักวิม้งสา เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
ที่มา : สัมภาษณ์โดยผู้วิจัย นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุต

๔.๔ องค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ซึ่งได้จากการวิจัย ผู้วิจัยสรุปความรู้ที่ได้ดังนี้

๔.๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย นางสาวเพชรแพรวพราว रामโกมุท

จากแผนภาพที่ ๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ในการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยสรุปความรู้ที่ได้จากผลการวิจัย ดังนี้

๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร อธิบายได้ว่า คุณสมบัติของนักการเมืองเป็นปัจจัยที่ประชาชนใช้ประกอบการตัดสินใจไปใช้สิทธิ โดยประชาชนยึดหลักอิทธิบาท ๔ ในการทำหน้าที่ของตนเอง ตามบทบาทของประชาชนที่รัฐธรรมนูญกำหนดภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาคุณสมบัติของสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนจะพิจารณาจากความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ไม่มีข่าวคราวที่สร้างความเสียหายจากโครงการ กิจกรรม หรือนโยบายต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน ซึ่งประกอบด้วย หลักฉันทะ เต็มใจไปใช้สิทธิ หลักวิริยะ ตั้งใจเลือกคนดี หลักจิตตะ ศึกษา นโยบายก่อนเลือก และหลักวิมังสา พิจารณาทบทวน ตรวจสอบ ติดตามผลงานของนักการเมือง

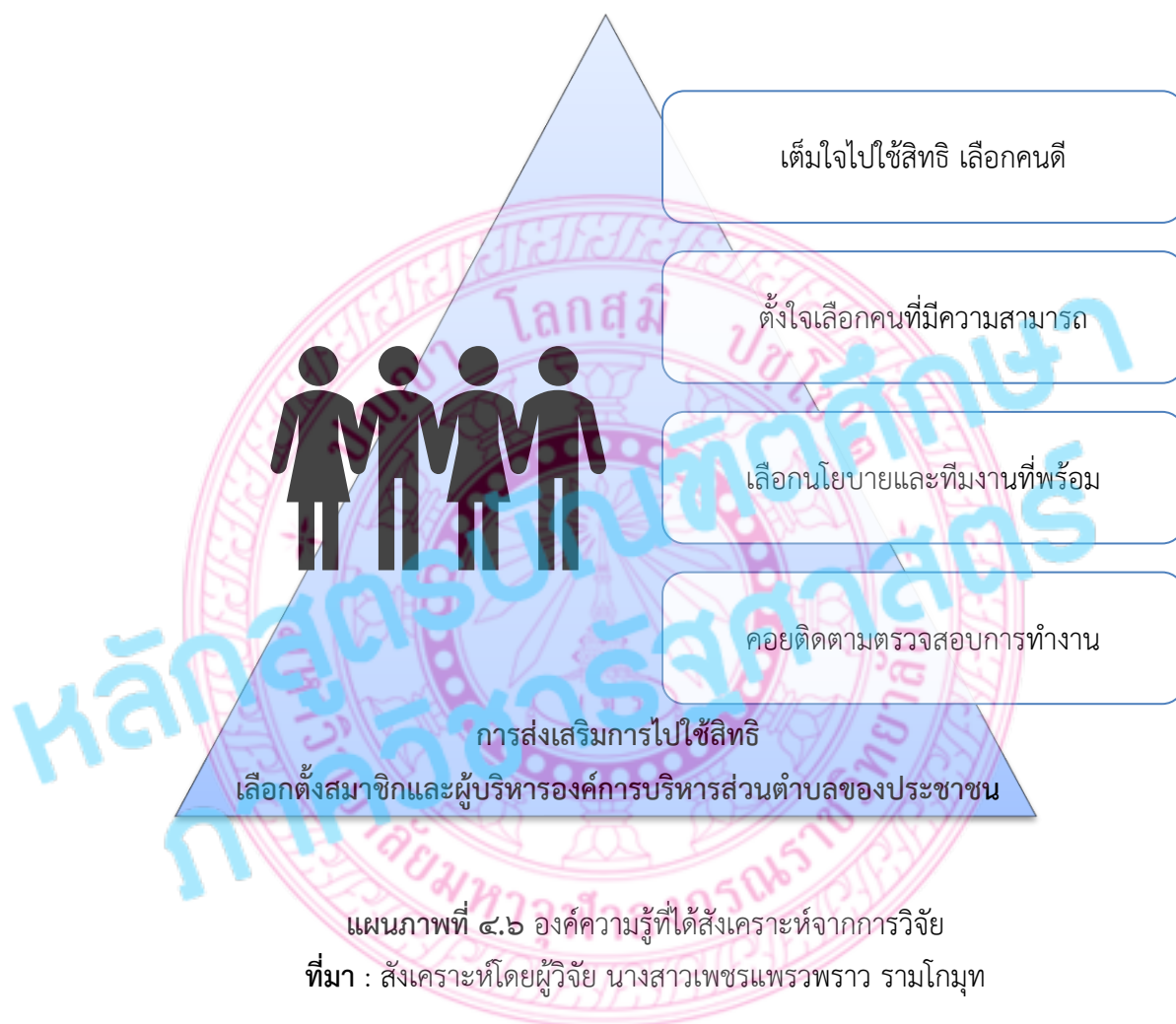
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน อธิบายได้ว่า ปัจจัยการมีบทบาทในชุมชนของสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนพิจารณาจากนักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยการประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ ประกอบการทำหน้าที่ พิจารณาและทบทวนความสัมพันธ์ที่มีกับประชาชน ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าร่วมในวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง เข้าร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เช่น งบประมาณ สถานที่ แรงงาน ฯลฯ มีบทบาทในการให้คำแนะนำ หรือเป็นที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ให้แก่นักการเมืองหรือหน่วยงานราชการ

๓. ด้านการสื่อสารทางการเมือง อธิบายได้ว่า ปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง ประชาชนพิจารณาจากสิ่งที่สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสื่อสารกับประชาชน โดยประชาชนยึดหลักอิทธิบาท ๔ ในการพิจารณา ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภออินทพัฒนา จังหวัดระยอง ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นพูดจาดี แจ่มชัดข่าวสารความก้าวหน้าการทำงานกับประชาชน มีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการ ถ่ายทอด และแพร่กระจายข่าวสารทางการเมืองระหว่างผู้มีตำแหน่งทางการเมืองกับประชาชน และที่สำคัญสื่อสารตรงไปตรงมาน่าเชื่อถือ

๔. ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อธิบายได้ว่า ปัจจัยการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ประชาชนนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือก ซึ่งประกอบด้วย หลักฉันทะ เต็มใจมีส่วนร่วมทางการเมือง หลักวิริยะ ตั้งใจร่วมกิจกรรมทางการเมือง หลักจิตตะ จิตใจที่จดจ่อ มีความมุ่งมั่นร่วมมีส่วนกับกิจกรรมทางการเมือง และหลักวิมังสา พิจารณาตรวจสอบ ติดตามผลงานของนักการเมือง ในการมีบทบาทเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่ประสงค์จะให้นักการเมือง คณะรัฐบาลได้รับรู้ถึงความต้องการของประชาชน

๔.๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ดังนี้

การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

จากแผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ ดังนี้

๑. หลักฉันทะ (เติมใจไปใช้สิทธิ) อธิบายได้ว่า การประยุกต์ฉันทะเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ส่งเสริมประชาชนให้ไปใช้สิทธิ โดยที่ประชาชนเต็มใจปฏิบัติตามข้อกำหนดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เต็มใจร่วมออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งการเมืองระดับ

ท้องถิ่นและระดับชาติ เต็มใจทำกิจกรรมทางการเมือง ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและประเด็นทางการเมือง

๒. หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี) อธิบายได้ว่า การประยุกต์ฉันทะเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ประชาชนพิจารณาเลือกคนดี มีบทบาทในชุมชน บริหารงานเป็นเห็นการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ เป็นคนดี ซื่อสัตย์ สุจริตโปร่งใส แก้ปัญหาให้กับท้องถิ่นและชุมชน พิจารณาตั้งแต่บุคลิภาพ การวางตน ทักษะคติ วิสัยทัศน์ พร้อมปรับตัวแก้ปัญหาท้องถิ่น

๓. หลักจิตตะ (ศึกษานโยบาย) อธิบายได้ว่า การประยุกต์ฉันทะเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ประชาชนพิจารณาเลือกคนดี นโยบายที่แก้ปัญหาให้กับพื้นที่ มีทีมงานพร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายและกิจกรรมของชุมชน ท้องถิ่น

๔. หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน) อธิบายได้ว่า การประยุกต์ฉันทะเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ประชาชนพิจารณาติดตาม ตรวจสอบ ผลงาน กิจกรรมโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการติดตามพฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่นและสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ความก้าวหน้าของโครงการที่อยู่ในช่วงระหว่างดำรงตำแหน่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๒. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง และ ๓. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน ๔๓,๘๑๐ คน เก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๗ ได้รับกลับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุดจำนวน ๓๙๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามปลายปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-Test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA), วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักอิทธิบาท ๔ กับส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) (r) และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน ๙ รูปหรือคนดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๖๕ มีอายุระหว่าง ๔๑- ๕๐ ปี จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๔ เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๑, มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน ๑๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๔, มีรายได้ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๔ ตามลำดับ

๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, $S.D.=0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.50$) ด้านการมีบทบาทในชุมชน ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=0.72$) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=0.85$) และด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ($\bar{X}=3.58$, $S.D.=0.71$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบดังนี้

ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่” ($\bar{X}=3.93$, $S.D.=0.57$) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการประนีประนอม” ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ” ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=0.55$) ตามลำดับ

ด้านการมีบทบาทในชุมชน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ” ($\bar{X}=3.86$, $S.D.=0.56$) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง” ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=0.50$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นสนับสนุนดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ แรงงาน ฯลฯ” ($\bar{X}=3.71$, $S.D.=0.50$) ตามลำดับ

ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (รายได้จากภาษี) เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน” ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.85) รองลงมา คือ “นักการเมืองท้องถิ่นให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ” ($\bar{X}=3.63$, S.D.=1.16) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินโครงการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ” ($\bar{X}=3.40$, S.D.=1.01) ตามลำดับ

ด้านการสื่อสารทางการเมือง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ “นักการเมืองท้องถิ่นพูดจริงปฏิบัติจริงตามที่ได้หาเสียงไว้” ($\bar{X}=3.85$, S.D.=1.11) รองลงมาคือ “นักการเมืองท้องถิ่นพูดจาดี แจ่มชัดสารความก้าวหน้าการทำงานกับประชาชน” ($\bar{X}=3.84$, S.D.=1.08) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “นักการเมืองท้องถิ่นถ่ายทอด และแพร่กระจายข่าวสารทางการเมืองระหว่างผู้มีตำแหน่งทางการเมืองกับประชาชน” ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.98) ตามลำดับ

๕.๑.๓ เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง

พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาแต่ละสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($t=-0.897$, Sig.=0.370) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร,

ด้านการมีบทบาทในชุมชน และด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=1.850$, $Sig.=0.161$) จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร, ด้านการมีบทบาทในชุมชน และด้านการสื่อสารทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน ($F=2.445$, $Sig.=0.046^*$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร และด้านการมีบทบาทในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน ($F=2.787$, $Sig.=0.042^*$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณลักษณะของ

ผู้สมัคร, ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านการมีบทบาทในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน ($F=3.144$, $Sig.=0.025^*$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร และด้านการมีบทบาทในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑. จากการแจกแบบสอบถาม/สำรวจ

พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)” ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.78$) รองลงมาคือ “หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี)” ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.76$), “หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย)” ($\bar{X}=3.81$, $S.D.=0.96$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน)” ($\bar{X}=3.73$, $S.D.=0.82$) ตามลำดับ

หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ) พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “การเลือกตั้งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนทุกคน” ($\bar{X}=3.98$, $S.D.=0.88$) รองลงมาคือ “ประชาชนการไปเลือกตั้งทำให้ได้สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการทำหน้าที่เป็นตัวแทน” ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=0.87$), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนเต็มใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลนักการเมืองท้องถิ่นที่มีจิตอาสาเพื่อประชาชนและท้องถิ่น” ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.90$) ตามลำดับ

หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือกคนดี) พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่พฤติกรรมดี มีความรู้ความสามารถ” ($\bar{X}=4.02$, $S.D.=0.80$) รองลงมาคือ “ประชาชนพิจารณาเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลงานและทำงานเพื่อส่วนรวม” ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.81$), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนพิจารณาจากสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพยายามในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น” ($\bar{X}=3.75$, $S.D.=1.02$) ตามลำดับ

หลักจิตตะ (จิตใจที่จดจ่อศึกษานโยบาย) พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, $S.D.=0.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “ประชาชนรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการไปเลือกตั้งและให้ความร่วมมือทำกิจกรรมกับสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=1.02$) รองลงมาคือ “ประชาชนเอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไปเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง” ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=1.06$), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนศึกษาและเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีทีมงานดี ทำกิจกรรมเพื่อสังคม” ($\bar{X}=3.76$, $S.D.=1.11$) ตามลำดับ

หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน) พบว่า การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, $S.D.=0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ “ประชาชนติดตามผลงานนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ต่อองค์กรและประชาชนด้วยความเป็นกลาง” ($\bar{X}=3.86$, $S.D.=0.86$) รองลงมาคือ “ประชาชนติดตามทบทวนกิจกรรมนักการเมืองท้องถิ่นที่ดูแลความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนในท้องถิ่น” ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=0.90$), และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ประชาชนสังเกตการกระทำของนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนและช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่” ($\bar{X}=3.75$, $S.D.=1.06$) ตามลำดับ

๒. จากการสัมภาษณ์

การประยุกต์หลักฉันทะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง เต็มใจไปใช้สิทธิ การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การเลือกคนดีเป็นหน้าที่ของประชาชน ตั้งใจศึกษา เปรียบเทียบนโยบายก่อนไปใช้สิทธิ

การประยุกต์หลักวิริยะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง สรุปได้ว่า ตั้งใจไปใช้สิทธิ ตั้งใจเลือกคนดี ตั้งใจทำหน้าที่เพื่อใช้สิทธิเลือกคนที่มีความรับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น

การประยุกต์หลักจิตตะ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ประชาชนตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองศึกษานโยบายก่อนเลือก ไปใช้สิทธิ ตั้งใจเลือกคนดี นโยบายเด่น ตั้งใจทำหน้าที่เพื่อใช้สิทธิเลือกคนที่มีความรับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น

การประยุกต์หลักวิมังสา เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เพื่อประชาชนได้ทบทวนสิทธิหน้าที่ ที่ตั้งใจเลือก ความมุ่งมั่นอยากได้คนดีมีความรู้ความสามารถ รับผิดชอบต่อหน้าที่ นำไปสู่การทบทวนตัวเอง และทบทวนสิ่งที่ได้เลือกไปแล้วมีผลดี เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ตามวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ และอภิปรายผลการวิจัยทั้ง ๓ วัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

๕.๒.๑ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์การวิจัยข้อข้อที่ ๑ ดังนี้

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ประชาชนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้สมัคร โดยเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และต่อประชาชนที่นักการเมืองต้องมีส่วนร่วมทั้งเป็นผู้ที่มีความประนีประนอม มีความรู้ความสามารถให้ประชาชนพึงพาได้ การมีบทบาทในชุมชน เข้าร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอและร่วมในวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโญภาโส)** ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก^๑

^๑พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโญภาโส), “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (รายได้จากภาษี) เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน ประชาชนมีโอกาสดำเนินโครงการ มีการสื่อสารที่ดีกับประชาชนเป็นศูนย์กลางระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการ ประชาชนมีหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักในการตัดสินใจเลือกตั้งเมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่า จะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนโยบายกลุ่มการเมือง ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือผู้ลงคะแนนผูกพันกับกลุ่มการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อ คัดเลือก ผู้สมัครที่ตนถูกใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วัฒนา นนทิต** ได้วิจัยเรื่อง “การ สื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมือง ท่าข้าม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” พบว่าส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จากการสื่อสารทางการเมืองการเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น และการกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่น ภาพรวม อยู่ในระดับสูงโดยความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน^๒ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาเรวัฒน์ คทาโร** ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง^๓ และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณรงค์ ธมมเมธี (ศรีพันธุ์)** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของ ประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมี การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก^๔

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง

การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

๑) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง โดยรวมไม่ แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญต่อการไปใช้สิทธิการ

^๒วัฒนา นนทิต, “การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษา เฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๙) : ๑๑๕-๑๒๐.

^๓พระมหาเรวัฒน์ คทาโร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

^๔พระมหาณรงค์ ธมมเมธี (ศรีพันธุ์), “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชน ท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

เลือกตั้ง สมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เพราะมีความใกล้ชิดส่งผลกับการพัฒนาท้องถิ่นผลงาน และเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระเนาวนธ์ ขยาภินนโท (จอมพนัส) ได้วิจัยเรื่อง “จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอลำปูน จังหวัดลำปูน” ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอลำปูน จังหวัดลำปูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน^๕

๒) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อายุต่างกันให้ความสำคัญกับสิทธิหน้าที่ของตนเองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จากข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมือง ก็เริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมาสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสร้อยทอง ปณณวโร (ประทุมทอง) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการเปรียบเทียบพบว่าอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^๖

๓) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ระดับการศึกษาทำให้ประชาชนมีความสนใจและใส่ใจในปัจจัยที่แตกต่างกัน เช่น ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และด้านการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นอนงค์ ทองบ่อ ได้วิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการ

^๕พระเนาวนธ์ ขยาภินนโท (จอมพนัส), “จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอลำปูน จังหวัดลำปูน”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^๖พระสร้อยทอง ปณณวโร (ประทุมทอง), “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

ปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ๐.๐๕^๗

๔) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่หลากหลายอาชีพให้ความสนใจคุณลักษณะของผู้สมัคร การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ผ่านมา รวมทั้งการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองระดับท้องถิ่นเหล่านั้น โดยเฉพาะอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ที่พิจารณาสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จากคุณสมบัติของผู้สมัครมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณรงค์ ธมฺมเมธี (ศรีพันลม)** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐาน ๐.๐๕^๘

๕) ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความเห็นร่วมกันในการพิจารณานักการเมืองจากคุณสมบัติและการมีบทบาทในชุมชน แต่มีความเห็นในเรื่องบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การสื่อสารทางการเมือง ไม่ตรงกัน โดยเฉพาะประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มากกว่าประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป ปัจจัยด้านการสื่อสารก็เช่นเดียวกันโดยประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท เห็นว่าส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มากกว่าประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสร้อยทอง ปญญาวุโร (ประทุมทอง)** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมี

^๗ ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ, “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^๘ พระมหาณรงค์ ธมฺมเมธี (ศรีพันลม), “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔).

ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการเปรียบเทียบพบว่ารายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้^๙

๕.๒.๓ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

พบว่า ระดับการประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากอภิปรายได้ว่า การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ทำให้การตัดสินใจดีขึ้น หลักฉันทะ ทำให้ประชาชนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองเกิดความเต็มใจไปใช้สิทธิ หลักวิริยะ ประชาชนตั้งใจเลือกคนดี โดยการพิจารณาคุณสมบัติ ผลงานการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมาประกอบการตัดสินใจไปใช้สิทธิ หลักจิตตะ โดยประชาชนมุ่งศึกษาศึกษานโยบาย และความจำเป็นที่นักการเมืองท้องถิ่นเสนอโนบายมาว่าช่วยท้องถิ่นจริงไหม และหลักวิมังสา ประชาชนมีการตรวจสอบ ติดตาม ผลงาน ทั้งก่อนเลือกตั้งหลังเลือกตั้ง ใช้ความเป็นกลาง และเป็นธรรมทำได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา ได้วิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสือ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางพัฒนาการใช้หลักแนวทางการใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสือ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี คือ ๑) ด้านฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่พิจารณาในการบริหาร จัดการส่วนท้องถิ่นอย่างรอบครอบและทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ๒) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความจริงใจในการบริหารจัดการท้องถิ่นและสร้างเสริมความรับผิดชอบในตัวบุคลากร ๓) ด้านจิตตะ (ความตั้งใจในสิ่งที่ทำอยู่) จำเป็นต้องให้บุคลากรมีความเสียสละตั้งใจในการ บริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ขององค์กรเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการเสริมสร้างความเข้าใจ ๔) ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรองหาเหตุผล) จำเป็นต้องให้บุคลากรใช้สติกับในการควบคุมอารมณ์ใน การบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบร่วมกันเสริมสร้างลักษณะนิสัยในทางบวก^{๑๐} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบัณฑิต จันทรสว่าง ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามัคคีในการ

^๙พระสร้อยทอง ปณณาวุโธ (ประทุมทอง), “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๑๐}พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา, “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสือ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี”, วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๕ (กรกฎาคม ๒๕๖๒) : ๒๔๕๙-๒๔๘๐.

บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ โดยการรณรงค์สร้างความรักความสามัคคีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดการตนเอง คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการช่วยกันตัดสินใจ^{๑๑}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนโยบายยึดความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่เป็นเรื่องใหญ่
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนโยบายพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
๓. ด้านการมีบทบาทในชุมชน สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนโยบายจัดสรรรายได้จากภาษีเพื่อประโยชน์ของประชาชน
๔. ด้านการสื่อสารทางการเมือง สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนโยบายพูดจริงทำจริง จริงใจต่อประชาชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ให้ประชาชนเชื่อถือและไว้วางใจ
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ แรงงาน พัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
๓. ด้านการมีบทบาทในชุมชน สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการที่สนองความต้องการ จากการจัดสรรภาษี เพื่อประโยชน์ของประชาชน

^{๑๑}สุบัณฑิต จันทร์สว่าง, “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

๔. ด้านการสื่อสารทางการเมือง สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีการสื่อสารที่ดีกับประชาชน เป็นคนกลางในการถ่ายทอดและแพร่กระจายข่าวสารทางการเมืองระหว่างภาครัฐกับประชาชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” พบว่าต้องวิจัยต่อในประเด็นดังนี้

๑) ควรวิจัยเกี่ยวกับ สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประชาชนประสงค์จะให้เป็นที่หรือเป็นแบบอย่างที่ดี

๒) ควรวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคระหว่างสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๓) ควรวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการในท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างนโยบายเพื่อประชาชน

๔) ควรวิจัยเกี่ยวกับ การสื่อสารทางการเมืองสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในตำบล

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กมล สมวิเชียร. วัฒนธรรมการเมืองไทยกับการพัฒนาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์. ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒.

จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙.

เจมส์ แอล เครย์ตัน. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์ ถวิลวดี บุรีกุล เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศรีภักดิ์ออฟเซต, ๒๕๕๑.

นอาน วุฒิกรรรมรักษา. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. วัฒนธรรมทางการเมืองกับระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, ๒๕๒๔.

เชาวณะ ไตรมาส. การเลือกตั้งแบบใหม่ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : นโยบายศึกษา, ๒๕๕๒.

ณรงค์ สันสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗.

ถวิลวดี บุรีกุล. พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒.

ทิพาพร พิมพ์สุทธิ. พัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑.

ธรรมรักษา. พระไตรปิฎกฉบับสุภาสิต. กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, ๒๕๓๒.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร : บิสนเนสอาร์เอสดีดี, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. เอกสารประกอบการแสดงปาฐกถาพิเศษ. “วัฒนธรรมทางการเมืองไทย” ใน เอกสารการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ ๙ เรื่อง วัฒนธรรม การเมือง จริยธรรม และการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์, ๒๕๕๐.
- บรรจบ อิศดุภัย. ภูมิรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๕.
- บุญธรรม เลิศสุขีเกษม. บทบาทของประชาชนต่อการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๓.
- บุญศิริ ขวลิตรำรง. ธรรมโอสถ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๙.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. การจัดการความรู้สู่การเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, ๒๕๔๘.
- ประทีป สยามชัย. สรรคตถาสังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชุมชุมสหกรณ์การเกษตร, ๒๕๒๖.
- ปรีชา นันทาภิวัฒน์. พจนานุกรมหลักธรรมพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, ๒๕๔๔.
- พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว และคณะ. การเมืองของเด็ก กระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๖.
- _____. ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๖.
- _____. “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหากับการพัฒนาทางการเมืองไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๗.
- _____. รัฐศาสตร์เชิงประจักษ์. กรุงเทพมหานคร : ธนวิซการพิมพ์, ๒๕๓๑.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- _____. พระพุทธศาสนา พัฒนาคคนและสังคม. กรุงเทพมหานคร : กองศาสนศึกษา กรมศาสนา, ๒๕๔๒.
- พฤทธิสาณ ชุมพล. ระบบการเมืองความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.
- พัทยา สายหู. กลไกของสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- เมธา สุตบรรทัด. ประชาธิปไตยและหน้าที่ผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย, ๒๕๑๗.
- ยงยุทธ เกษสาคร. ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม. กรุงเทพมหานคร : เอสแอนด์ทีกราฟฟิค, ๒๕๔๕.
- ยุทธพร อิศรัชัย. การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น. หน่วยที่ ๑๓. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.
- ลิขิต อีรเวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘.
- วิทยา สุจริตนารักษ์. ท้องถิ่นกับการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗.
- สตีธร ธนาธิโชติ. พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism). กรุงเทพมหานคร : อักษรโสภณ, ๒๕๕๐.
- สมบัติ อารังธยวงศ์. การเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙.
- _____. การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓.
- สมพงศ์ เกษมสิน และ จริญญา สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐.
- สวณิต ยมาภัย. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๓๘.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๓๒.
- สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช) สำนักอัยการสูงสุด. คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน ตามโครงการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๑.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๑.
- สิน พันธุ์พินิจ. เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บริษัททุนพัลลขิง จำกัด, ๒๕๔๗.
- สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ. นันทิดา โอธกรรม และ ดุษฎี นิลคำ. หลักการสื่อสารองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘.
- สุรพล สุยะพรหม และ สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ. ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- อนุรักษ์ นิยมเวช. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๔.
- อภิชาติ สถิตนิรามัย. รัฐธรรมนูญการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อรรถัย กักพล. **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๕๘.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. **เหตุอยู่ที่ท้องถิ่น : ปัญหาการเมืองการปกครองระดับชาติอันสืบเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นไม่เพียงพอ**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕.

อมร รักษาสัตย์. **ประชาธิปไตย : อุดมการณ์ หลักการและแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

อุดม เขยกิจวงศ์ และคณะ. **พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๘.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ :

ขวัญหทัย แจ่มแจ้ง. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การปกครองส่วนตำบลวัดสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม**. มหาวิทยาลัยบูรพา : คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, ๒๕๖๒.

ณัฐมน หมวกนิม. “การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย”. **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔.

นันทนา วรรณะภูติ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๙.

ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ. “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโญภาโส). “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอมือง จังหวัดชุมพร”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

พระเนาวนนท์ ชยาภินนโท (จ๋อมพนัส). “จิตสำนึกทางการเมืองในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี (ศรีพันธุ์). “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔.
- พระมหาเรวัฒน์ อุดคทาโร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔.
- พระสร้อยทอง ปณญาวุโธ (ประทุมทอง). “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- พัฒนภูมิ ผ่องยุบล. “การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- พีระศักดิ์ หินเมืองเก่า. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ”. **การศึกษาริษฎาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๗.
- รัตนา สารักษ์. “การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำพัฒนา จังหวัดระยอง”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- ศิวะพร ปัญจมาลา. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน: ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม เขต ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- สุบัณฑิต จันทรวงศ์. “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการ บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐ ประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

(๕) บทความ :

- พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา. “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี”. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๕ (กรกฎาคม ๒๕๖๒) : ๒๔๕๙-๒๔๘๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข). “ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ๔ ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนปริยัติคุณสรวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์”. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๐) : ๕๐-๖๑.
- พัชรี ศิลารัตน์. “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๖”. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗) : ๒๙-๓๘.

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

- กลุ่มงานสารนิเทศ. สำนักงานประชาสัมพันธ์. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.parliament.go.th> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗].
- บาว นาค. การสื่อสารทางการเมืองไทยในสถานการณ์ความขัดแย้งของสังคมไทย. ๙ กันยายน ๒๕๕๒. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.oknation.net [๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖].
- พจน์ ใจชาญสุขกิจ. นวัตกรรมการประชาสัมพันธ์กับประเด็นการสื่อสารขององค์กรระดับโลกท่ามกลาง Social Network. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.drphot.com [๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๕].
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. กระบวนการสื่อสารทางการเมือง. ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://writer.dek-d.com/danchoo/story/viewlongc.php?id=315778&chapter=15> [๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖].
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. การเลือกตั้งท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_en/news_page.php?nid=27&filename [๑๕ มกราคม ๒๕๖๖].

(๗) สัมภาษณ์ :

- สัมภาษณ์ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, รศ. ดร. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- ผศ. ดร.ยุทธนา ปราณีต. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- อาจารย์ ดร.กาญจนา ดำจุติ. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- นายสมบัติ จิตพิณิจ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัมภาษณ์ นายตอกรัก เลิศสุวรรณ. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- นายสมควร บุรพา. กำนันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- นายภมร โสดี. สารวัตรกำนันตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- นางสาวนราวดี บุญเขียน. ผู้นำชุมชนตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.
- นายภูวนันต์ หุ่นมีชะ. ผู้นำชุมชนตำบลพนานิคม อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗.

๒. ภาษาอังกฤษ :

(I) Books:

- Almond Gabriel A. and Powell, G, Bingham Jr. **Comparative Politics Today: A World View**. Boston: Little brown & Co, 1980.
- Aristotle. **The Politics**, Translates with notes by Ernest Barker. New York: Oxford University Press, 1962.
- Dahl Robert. **Modern Political Analysis**. Englewood Cliffs: N.J. Prentice-Hall, 1963.
- David J Dennis. **Children in the Political System**. New York: McGraw - Hill, 1969.
- Dorothy Pickle. **Democracy**. New York: Basic Books, 1970.
- Gabriel A. Almond and Sidney Verba. **The Civic Culture**. Princeton: Princeton University Press, 1963.
- Jack Dennid. **Socialization to Politics**, London: John Wiley and Sons Ltd, 1973.
- Jarol B. Manheim. **The Politics Within**. New Jersey: Prentice Hall, 1975.
- Kenneth P. Langton, **Political Socialization**. London: Oxford University Press, 1997.
- Lester W. Milbrath and M. L. Goal.. **Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics**. Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977.
- Lucian W. Pye. **Political Culture**, International Encyclopedia of the Social Sciences. New York: Macmillan, 1968.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Michael Rush and Philip Althoff. **Introduction to Political Sociology**. Berkeley: Western Printing Press, 1972.

Micheal W. Drafke and Stan Kossen. **The Human Side of Organizations**. 8th ed.. New Jersey: Prentice-Hall, 2002.

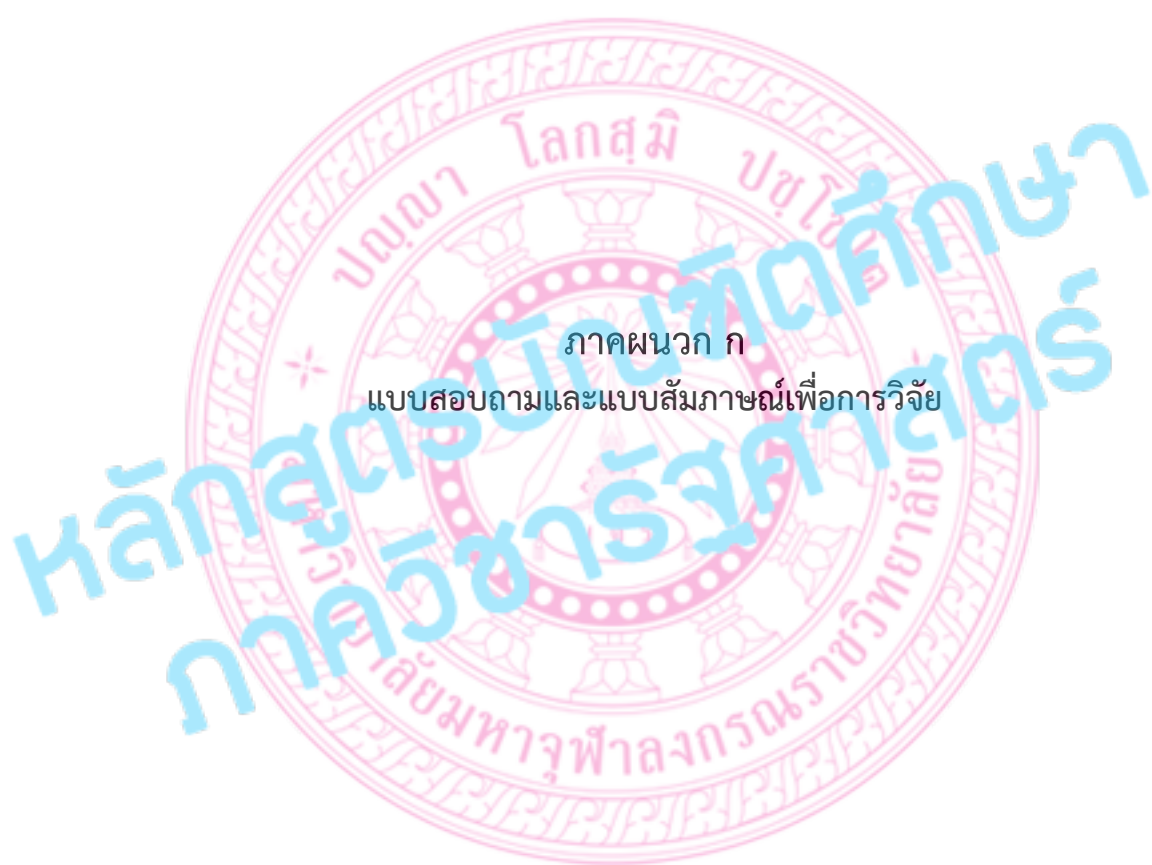
Milton Yinger. Religion. **Society and the Individual**. New York: the Macmillan Co.Ltd., 1962.

Robert A. Dahl. **A Political Opposition in Western Democracies**. New Haven: Yale University Press, 1966.

Samuel Huntington. **Political Order in Changing Societies**. Second edition. Connecticut: Yale University Press, 1969.

Sidney Verba. "Comparative Political Culture". In Lucian W. Pye and Sidney Verba. ed. **Political Culture and Political Development**. New Jersey: Princeton University Press, 1965.

Walter A. Rosenbaum. **Political Culture**. London: Thomas Nelson and Sons, 1975.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลทางวิชาการ สำหรับการศึกษาค้นคว้าและเพื่อประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงและตามความเห็นของท่าน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ให้เป็นประโยชน์ดังที่กล่าว ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับและผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของท่านในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามมี ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างสูง

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
๒. อายุ ☐ อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ☐ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี
☐ อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี ☐ อายุ ๕๑- ๖๐ ปี
☐ อายุ ๖๑ ปี ขึ้นไป
๓. ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา
☐ ปวช. ปวส. อนุปริญญา ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี
๔. อาชีพ ☐ เกษตรกร ☐ พนักงานบริษัท
☐ ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว ☐ รับจ้าง
☐ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พ่อบ้านแม่บ้าน
๕. รายได้ ☐ ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ☐ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท
☐ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท ☐ ๒๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ (✓)				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร						
๑)	นักการเมืองท้องถิ่นมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ					
๒)	นักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ					
๓)	นักการเมืองท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่					
๔)	นักการเมืองท้องถิ่นมีความสามารถในการประนีประนอม					
๕)	นักการเมืองท้องถิ่นมีมนุษยสัมพันธ์ดี					
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน						
๑)	นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการประชุมประชาคมในหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอปัญหาต่างๆ					
๒)	นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
๓)	นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
๔)	นักการเมืองท้องถิ่นสนับสนุนดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ แรงงาน ฯลฯ					
๕)	นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทในการให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้แก่การเมืองหรือหน่วยงานราชการ					
๓. ด้านการบริหารงานของท้องถิ่น (อปท.)						
๑)	นักการเมืองท้องถิ่นจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (รายได้จากภาษี) เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน					
๒)	นักการเมืองท้องถิ่นประสานงานการพัฒนาชุมชนในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน					
๓)	นักการเมืองท้องถิ่นให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ (✓)				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๔)	นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินโครงการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ					
๕)	นักการเมืองท้องถิ่นการบริหารงานการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตรงความต้องการและมีคุณภาพ					
๔. ด้านการสื่อสารทางการเมือง						
๑)	นักการเมืองสื่อสารตรงไปตรงมาน่าเชื่อถือ					
๒)	นักการเมืองท้องถิ่นพูดจริงปฏิบัติจริงตามที่ได้หาเสียงไว้					
๓)	นักการเมืองท้องถิ่นมีการสื่อสารที่ดีกับประชาชน					
๔)	นักการเมืองท้องถิ่นมีการสื่อสารทางการเมืองเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการ					
๕)	นักการเมืองท้องถิ่นถ่ายทอด และแพร่กระจายข่าวสารทางการเมืองระหว่างผู้มีตำแหน่งทางการเมืองกับประชาชน					

ข้อ	การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ (✓)				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
1. ด้านฉันทะ						
๑)	การเลือกตั้งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนทุกคน					
๒)	สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนักการเมืองท้องถิ่นทุ่มเททำงานเพื่อท้องถิ่น					
๓)	การไปเลือกตั้งทำให้ได้สมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการทำหน้าที่เป็นตัวแทน					
๔)	เต็มใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนักการเมืองท้องถิ่นที่มีจิตอาสาเพื่อประชาชนและท้องถิ่น					
2. ด้านวิริยะ คือ ตั้งใจเลือกคนดี						
๑)	ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ พฤติกรรมดี มีความรู้ความสามารถ					
๒)	พิจารณาเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งใจทำหน้าที่อย่างสุดความสามารถ					
๓)	พิจารณาจากสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพยายามในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น					
๔)	พิจารณาเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลงานและทำงานเพื่อส่วนรวม					
3. ด้านจิตตะ คือ จิตใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ						
๑)	เลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีนโยบายสามารถทำได้จริง					
๒)	ศึกษาและเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีทีมงานดี ทำกิจกรรมเพื่อสังคม					
๓)	รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการไปเลือกตั้งและให้ความร่วมมือทำกิจกรรมกับสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล					

ข้อ	การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ (✓)				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๔)	เอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไปเลือกสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง					
4. ด้านวิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา						
๑)	ติดตามข่าวสารการทำงานนักการเมืองท้องถิ่นและทีมงานในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ					
๒)	สังเกตการกระทำของนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนและช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่					
๓)	ติดตามทบทวนกิจกรรมนักการเมืองท้องถิ่นที่ดูแลความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนในท้องถิ่น					
๔)	ติดตามผลงานนักการเมืองท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ต่อองค์กรและประชาชนด้วยความเป็นกลาง					

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์นี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบภาพรวม จะไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... ฉายา/นามสกุล.....

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน.....

ผู้สัมภาษณ์/(ผู้วิจัย).....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ วันที่..... เดือน..... ปี.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักฉันทะ (เต็มใจไปใช้สิทธิ)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักวิริยะ (ตั้งใจเลือก)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักจิตตะ (จดจ่อศึกษานโยบาย)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง **หลักวิมังสา (ตรวจสอบ ติดตาม)** ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการมีบทบาทในชุมชน ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ควรเป็นอย่างไร ?

นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุท
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ค่า IOC

(Index of Item - Objective Congruence)

IOC

เรื่อง การประยุกต์หลักกฏิบัติาธรรมเพื่อส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง

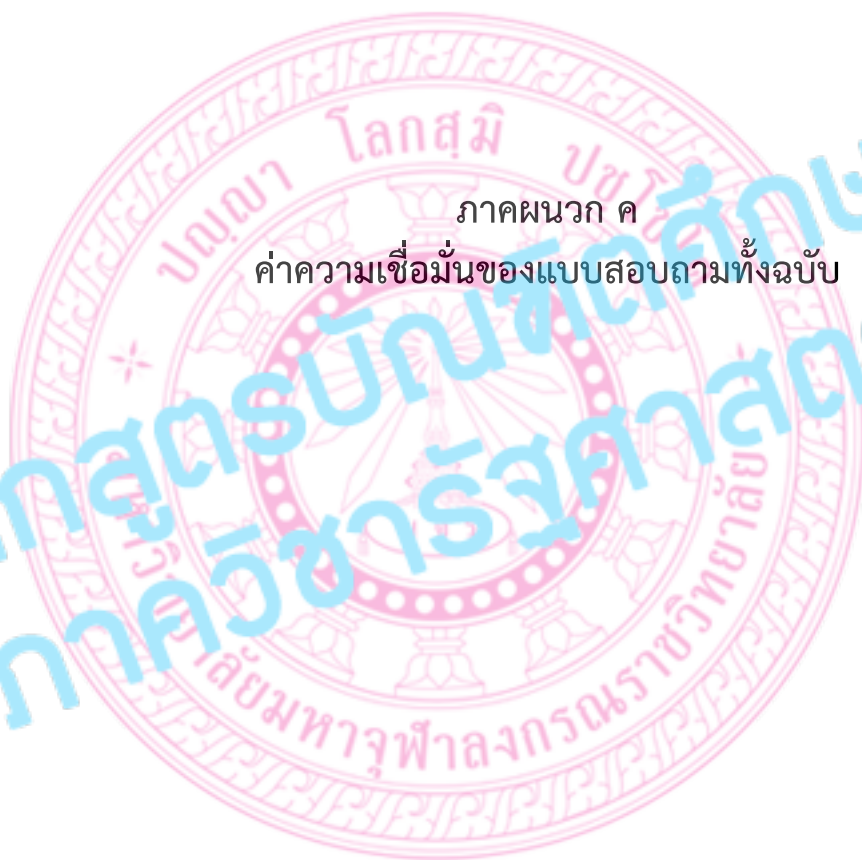
ปัจจัยที่ส่งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านการมีบทบาทในชุมชน								
ข้อ ๑	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ด้านบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. ด้านการสื่อสารทางการเมือง								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ลงนามโดย

การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อ ส่งเสริมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. ฉันทะ คือ เต็มใจไปใช้สิทธิ								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. วิริยะ คือ ตั้งใจเลือก								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๓. จิตตะ คือ พิจารณานโยบาย								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. วิมังสา คือ ติดตาม ตรวจสอบ ผลงาน								
ข้อ ๑	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.968	36

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	132.8333	429.661	.841	.966
A2	132.8667	431.361	.827	.966
A3	132.7333	437.306	.719	.967
A4	132.6667	434.713	.740	.967
A5	132.7667	431.289	.846	.966
B1	133.0000	444.414	.589	.968
B2	132.5667	439.564	.607	.967
B3	132.5667	439.771	.602	.967
B4	132.6333	439.620	.586	.967
B5	132.6000	441.007	.557	.968
C1	132.4333	435.978	.645	.967
C2	132.6000	442.524	.562	.968
C3	132.0667	441.720	.599	.967
C4	132.8000	447.131	.537	.968
C5	132.3667	443.964	.573	.967

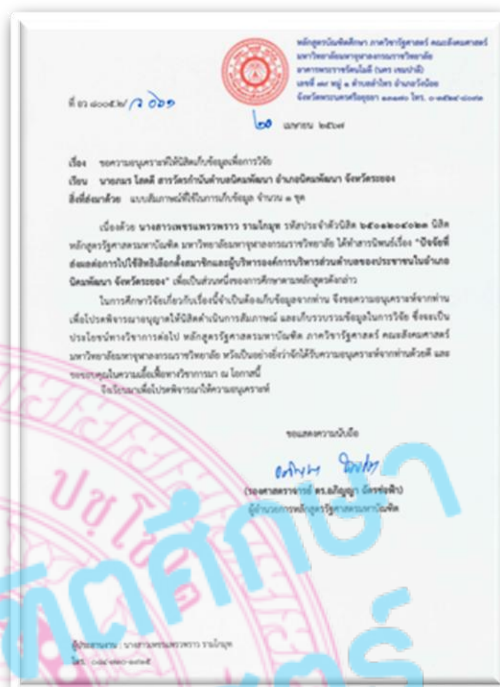
D1	132.4667	440.740	.615	.967
D2	132.7667	433.633	.780	.966
D3	132.7000	432.631	.870	.966
D4	132.8333	429.661	.841	.966
D5	132.8667	431.361	.827	.966
TA11	132.7333	437.306	.719	.967
TA12	132.6667	434.713	.740	.967
TA13	132.8000	452.303	.710	.967
TA14	132.8000	447.131	.507	.968
TA21	132.4333	441.564	.576	.967
TA22	132.5333	438.326	.625	.967
TA23	132.8667	431.085	.767	.966
TA24	132.7667	430.185	.878	.966
TA31	132.7667	432.806	.736	.967
TA32	132.8000	434.510	.716	.967
TA33	132.6000	440.662	.595	.967
TA34	132.5333	441.499	.539	.968
TA41	132.7667	431.289	.846	.966
TA42	133.0000	444.414	.589	.967
TA43	132.5667	439.564	.607	.967
TA44	132.5667	439.771	.602	.967

ศาสตราจารย์ ดร. ภูมิกร งาม

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

[illegible][illegible][illegible]

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน : ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ โทร. โทรสาร : โทร ๒๕๕ ๐๐๐ ต่อ ๕๓๐๓๔

ที่ : ปร.๕๐๐๕.๒๓ / ๒๕๖๒ วันที่ : ๒๐ เดือน : ธันวาคม ปี : ๒๕๖๒

เรื่อง : ขออนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๓ สำหรับโครงการวิจัย

หลักการ : งบประมาณปี ๒๕๖๓ เป็น ๒๕.๔๖ ล้านบาท แบ่งเป็นงบอุดหนุนด้านเทคโนโลยี ๒๕.๔๖ ล้านบาท

เนื้อเรื่อง : เนื่องด้วย ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการวิจัย "วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตยางพาราให้ยั่งยืนโดยใช้เทคโนโลยีการเกษตรและภูมิปัญญาชาวบ้านของประเทศไทยในด้านการผลิตยางพารา" เพื่อเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาภาคเกษตรกรรม

ในการพิจารณาให้เงินอุดหนุนครั้งนี้จำเป็นต้องมีการขออนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการโครงการ และในกระบวนการให้เงินอุดหนุนในครั้งนี้ จึงขอเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายวิชาการต่อไป ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ ขอพิจารณาอนุมัติโครงการวิจัยดังกล่าว ขาดเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งซึ่งมีความเหมาะสมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขอเสนอขอความเห็นชอบเพื่อเข้าพิจารณาจากคณะกรรมการ

 (ขอความเห็นชอบจาก) ดร.อนุชาต ชิริทรัพย์
 ผู้อำนวยการภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการสัมมนา

ภาพประกอบการสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางสาวเพชรแพรวพราว รามโกมุท
- วัน/เดือน/ปีเกิด : ๓๐ เมษายน ๒๕๓๕
- ภูมิลำเนา : ๓๔๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๒๑๑๘๐
- การศึกษา : พ.ศ. ๒๕๕๙ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- ผลงานวิชาการ : พ.ศ. ๒๕๖๔ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ผลงานวิชาการ : เพชรแพรวพราว รามโกมุท. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”. วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๖๗).
- ปีที่เข้าศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๖๕
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๖๗
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๓๔๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๒๑๑๘๐

